



REGIO REGIA

A KÖZÉP-DUNÁNTÚL ÉRTÉKTEREMTŐINEK MAGAZINJA



Visegrádi József,

a Vértess Kereskedőház Kft. alapító-tulajdonosa



Mérnökbal
Tatabányán



Átadták
az
Alba Arénát



Lencsefesztivál
Nemesvámoson



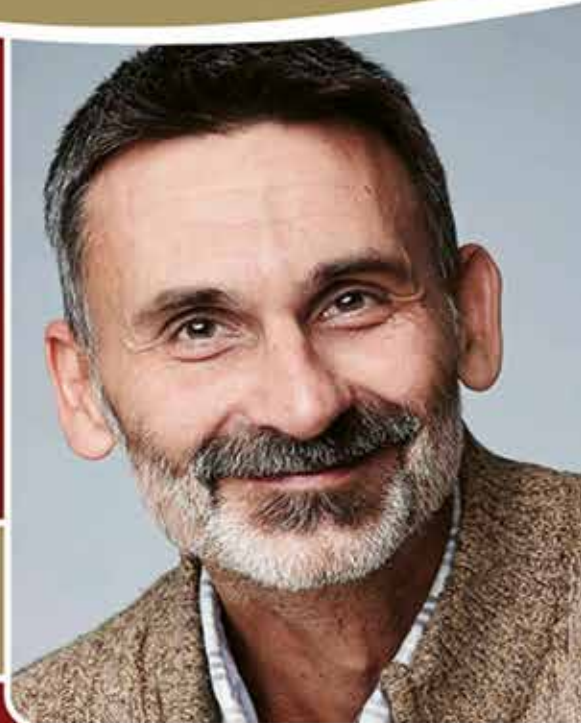
NYITOTT
AKADÉMIA

... a lélek dolgai

PÁL FERI

Dunaszerdahelyen!

2024. április 18. 19:00



BELSŐ BÉKE VIHAROS IDŐKBEN

MIT KEZDJEK A KÜLSŐ-BELSŐ NEHÉZSÉGEIMMEL?

Helyszín: Csaplár Benedek Városi Művelődési Központ
(929 01 Dunaszerdahely, Bartók Béla sétány 788/1.)

Jegyár: 11 €. Jegyek kaphatók a dunaszerdahelyi Városi Művelődési Központ jegypénztárában, vagy online a www.csaplarkult.sk/hu/ weboldalon.

További információ:

www.nyitottakademia.hu



XXI. Komárom-Esztergom Vármegyei Mérnökbál

Átadták az „Év Mérnöke” Díjat

Tatabányán a Tulipános Ház, azaz a Tishti Kaszinó adott otthont az idei Mérnökbálnak, amit immár 21. alkalommal rendezett meg közösen a farsangi időszak végén a Komárom-Esztergom Vármegyei Mérnöki Kamara (KEVMK), a Komárom-Esztergom Vármegyei Építész Kamara és a MTESZ Komárom-Esztergom Vármegyei Egyesület.

A vármegye mérnök és építész társadalmát mintegy száz fő képviselte a rendezvényen. A társadalmi esemény résztvevőit köszöntötte, és a bált megnyitotta **Bukovics László** a KEVMK elnöke, beszédet mondott **Szűcsné Posztovics Ilona**, Tatabánya MJV Polgármestere, **Wagner Ernő** a Magyar Mérnöki Kamara elnöke, és **Markos Anikó**, a KEV Építész Kamara elnöke.

Bukovics László elmondta, hogy azért csak ez a huszonegyedik alkalom, mert a koronavírus-járvány miatt kimaradt több év, idén viszont lehetőség nyílt ismét megrendezni a Mérnökbált, amiért külön köszönetet mondott a szervezetek titkárságán dolgozóknak.

Szűcsné Posztovics Ilona polgármester köszöntőjében elmondta, nem volt könnyű dolga az elmúlt négy évben a gazdaság szereplőinek. Ezen időszak történései nehéz kihívásokat jelentettek mindenkinek. Szükség van a szakma iránti lojalitásra, elkötelezettségre. Külön köszönet mindenkinek, különösen, azoknak a mérnököknek, akik Tatabánya projektjeinek, terveinek megvalósításában aktívan részt vettek.

Markos Anikó a Vármegyei Építész Kamara elnöke elmondta, fontos dolog volt, hogy a megyei Príma Díj kitüntetettjei közé építészmérnök is került. Felhívta a figyelmet az „Év Háza Komárom-Esztergom Vármegyeiben” pályázat díjazottjainak közös kiál-

lítására, melyet a bál résztvevői a helyszínen is megtekinthettek. Elismerést kapott munkájáért **Bencsik Balázs** (Komárom), **Kozma Zoltán György** (Leányvár), **Dankó Kristóf** (Esztergom), **Zsembery Ákos** (Esztergom), **Markos Anikó** (Tata), **Schenk Attila** (Tata), **Somody Zsolt**, társtervező: **Lux Éva** (Esztergom), és **Iványiné Alberti Szabina** (Esztergom).

A Magyar Építész Napja alkalmából az elmúlt év végén a Pesti Vigadóban rendezett ünnepségen **Besey László** (Esztergom), a vármegyei építész és mérnöki kamara tagja országos, állami elismerésben részesült, a műemlékvédelem területén végzett kimagasló szakmai tevékenysége elismeréseként **Forster Gyula**-díjat vehetett át. Többek közt Esztergomban, Dorogon, Tatán végzett rekonstrukciós tevékenységet, kastélyok, templomok, pécsi, győri, egri székesegyházak, terek egyéb műemlék épületek újultak meg részben az ő tervei által.

A hagyományokhoz híven az Év Mérnöke Díj átadására is sor került. A szakmai díjat **Pruzsinszki Imre Gusztáv** vehette át **Wagner Ernőtől** a Magyar Mérnöki Kamara elnökétől és **Bukovics Lászlótól** a KEV Mérnöki Kamara elnökétől.

Az „Év Mérnöke” Díjat 2007-ben alapította a vármegyei kamara a mérnöki teljesítmények elismerésére. A díjat azok a Komárom-

Esztergom Vármegyei Mérnöki Kamara tagok kaphatják meg, akik kiemelkedő teljesítményt nyújtanak a műszaki tervezés, szakértés valamely területén és ennek eredményeként magas színvonalú műszaki alkotások, mérnöki munkák valósulnak meg.

Pruzsinszki Imre Gusztáv legkiemelkedőbb munkája az Esztergomi Bazilika felújításánál használt speciális állványzat megtervezése volt, melyen **Besey Lászlóval** dolgozott együtt. Első önálló tervezői munkái a Győri Bencés templomhoz, vagy a Máriabesnyői Bazilika ideiglenes lefedéséhez köthetők.

Elhivatott tevékenységével, különösen az Esztergomi Bazilika felújítása kapcsán – nemzetközi hírnevet is szerzett – egyedülálló állványszerkezet megalkotásával vált méltóvá az „Év Mérnöke” Díjra.

A Mérnökbál alkalom volt a tartalmas kapcsolódásra, eszmecserére is, és persze azért „szakmáztak” is a mérnökök. A jó hangulathoz hozzájárult **Szabó Balázs Máté** a Dumaszínház előadójának egyéni és egyedi stand up humora, valamint a Dancefolk formáció, **DJ THOMX**, és **Nagy Teodóra** hegedűművész, a modern hangzást a népzenei motívumokkal ötvöző zenés műsora is. A zene pedig hamar elérte célját, táncra perdült a közönség. A Mérnökbál tombolahúzással ért véget.

Regio Regia

A Közép-Dunántúl értéktérítőinek magazinja
XXIII. évfolyam 162. szám
<http://www.regioregia.hu>

Kiadja:

Regio Regia Nonprofit Kft.
2800 Tatabánya, Táncsics u. 51.
info@regioregia.hu
Telefon/Fax: 34/310-971

Felelős kiadó: Cseh Teréz, ügyvezető igazgató

Főszerkesztő: Veér Károly

Munkatársak:

Csathó Barna, Cseh Teréz, Dr. Göde Andrea,
Horváth Tímea, Mórocz Károly, M. Tóth Sándor,
Réz Napsugár, Taizs Gergő, Tárnay Olivér

Fotó:

Flajsz Péter Gergő, Kiss T. József, **Mazán Tibor**,
Molnár Artúr, Pesthy Márton,
Raáb Zoltán, Szabó János

Címlapfotó: Mazán Tibor

Nyomdai előkészítés:

KEM-Bridge Net, Tatabánya

Tördelőszerkesztő: Veér Zoltán

Nyomdai partnerünk:

Print Brokers Team Kft.
9027 Győr, Tibormajori út 1. - Ipari Park

A lapban megjelent hirdetések és PR-cikkek
tartalmáért a szerkesztőség nem vállal felelősséget!
HU-ISSN: 1785-7074

E havi interjúinkból ajánljuk:**Generációváltás a Vértess Kereskedőház Kft.-nél 8-11. oldal**

A cég alapítója és tulajdonosa, **Visegrádi József** idén töltötte be hetvenedik életévét, és úgy látta jónak, hogy átadja a vállalkozás irányítását három fiának. Beszélgetésünk közben felidézte a kezdeteket, és az is kiderült, hogy manapság a nap huszonnégy órája sem elég neki, hogy a dolgai végére érjen.

**Újabb sikerek a lábatlani betongyárban 20-21. oldal**

A Lábatlani Vasbetonipari Zrt., bátran mondhatjuk, hogy a közép-európai betongyártás éllovasa. Nyolcvan éves tradícióira építve, a németországi központú RAIL.ONE csoport tagjaként, a lábatlani gyár folyamatosan fejlődik. A teljes technológiai megújítást, az energiahatékonysági felújítást követően immáron a külleme is megfelel a kor elvárásainak. **Galler Károly** vezérigazgatóval beszélgettünk.

**Kalandozás az optometria világában 22-23. oldal**

A Fejér Vármegyei Iparkamara nyolc kategóriában ad ki minden évben díjakat. Az „Etikus vállalkozó Díj” elismerés 2023 decemberében egy családi vállalkozás ügyvezetőjéhez, **Cserta János** optometrista, kontaktológus, látszerész mesterhez került. Generációk óta foglalkoznak szemünk világával a Cserta Optikában úgy, hogy működésük, etikus magatartásuk, jó gyakorlatuk más cégek számára is példaeértékű lehet.

**Dr. Hauber Károly, aki soha nem adja fel 34-37. oldal**

Múlnak az évek, ezen sorok írója is azt vette észre, hogy elérkezett a nyugdíjas korba. Körülöttünk hullanak az emberek. Családtagok, barátok, ismerősök, úgy látszik korosztályunk kimért ideje lassan lejár. Ezért is tartom fontosnak, hogy bemutassam lapunkban egykori főiskolai, egyetemi társaimat, különösen, ha a Közép-Dunántúlon tevékenykednek. **Dr. Hauber Károllyal** közel ötven éves barátság köt össze, értelemszerű, hogy tegeződünk az interjú során.

T A R T A L O M**LAPINDÍTÓ**

Átadták az „Év Mérnöke” Díjat..... 3. oldal

A női vállalkozók tudásukkal is segítik egymást..... 6. oldal

GAZDASÁG, VÁLLALKOZÁS

Napelempark a Suzukiban..... 7. oldal

Generációváltás a Vértess Kereskedőház Kft.-nél 8-11. oldal

Gazdasági kilátások 2024-re 12-14. oldal

Gazdasági kilátások vállalatvezetői szemszögből 14-15. oldal

Az intenzív gazdaságfejlesztési politika a kívánatos út.....16-17. oldal

Mikroképzés – a jövő szakképzésének alappillére..... 18-19. oldal

Újabb sikerek a lábatlani betongyárban.....20-21. oldal

Kalandozás az optometria világában.....22-23. oldal

Hetvenöt éves a patinás intézmény 24. oldal

ÖNKORMÁNYZAT

Liftek épülnek Tatabányán 25. oldal

Pápa Győr agglomerációs övezetébe került 26-27. oldal



Szécsi Margit: Március 15



Zsír fogytán, bor apadtán
tengtek a jobbágyfalvak.
Füsttelen tűzhelyeken
főzték a forradalmat.

Nemzetiszín lobogó
röpült a szemek előtt,
behasadt fecskeszárnya
vívta a zöld levegőt.

Félelmes tavaszidő
látatott seregeket...
Gyönyörű elgondolni
azt, ami nem lehetett.

T A R T A L O M

Nemesvámos előre ment, nem hátra.....	28-30. oldal	Tatai Rend-ház Nonprofit Kft.....	41. oldal
Bajna fejlődése töretlen.....	31. oldal	Kincsem, a magyar csodaló.....	42-43. oldal
Fenntartható városfejlesztési stratégia.....	32. oldal	A Hydro Fehérvár új otthona.....	44-45. oldal
KINCSKERESŐ		I.M. Mazán Tibor fotóriporter.....	46-47. oldal
Jubileumokat ünnepeltek a Petre cukrászdában.....	33. oldal	„Európa Ifjúsági Fővárosa – Tata 2027”.....	48. oldal
Dr. Hauber Károly, aki soha nem adja fel.....	34-37. oldal	„Legjobb befektetés az életmódváltás”.....	49. oldal
23 lencse- és 7 hurkaétel versengett.....	38-39. oldal	Zsuzsannából rajzfilmrendező lehet.....	50. oldal
A tatai Sjlai az izlandi lovak magyar hazája lett.....	40. oldal		



Összetartó csapattá kezd élni a VOSZ Fejér Vármegyei Női Vállalkozói Szekciója

A női vállalkozók tudásukkal is segítik egymást

Immáron nyolcadik alkalommal találkoztak a VOSZ Fejér Vármegyei Női Vállalkozói Szekció tagjai. Az eseménynek ezúttal is a Karsai Holding Zrt. adott otthont, ahol Kis Éva ügyvezető igazgató fogadta a vendégeket. Két kiemelt téma várta a hölgyeket, Ruff Nikolett, mediátor, a szekció egyik tagja Életminőségben változás című előadásában arról beszélt, milyen módon tehetjük eredményesebbé, pozitívabbá életünket, munkánkat, mindennapjainkat. Ezt követően Elekes Zsuzsa adott tájékoztatást a SEED Alapítvány RajtUp – üzlettámogatási és fejlődési programjáról.

Alkalomról alkalomra növekszik a VOSZ Fejér Vármegyei Vállalkozói Szekciójának taglétszáma. A női vállalkozók, illetve a női vezetők egyre nagyobb számban kívánnak élni a lehetőséggel, hogy ezen szekcióhoz csatlakozva részt vegyenek a Vállalkozók Országos Szövetségének munkájában, bízva abban, hogy mind az érdekvédelem terén, mind pedig egyéb területeken segítséget kaphatnak a nagy múltú szervezettől.

A szokásos személyes bemutatkozásokat követően rendszerint valamelyik tagtárs osztja meg tudását a többiekkel rövid előadásában. Ez alkalommal Ruff Nikolett,

mediátor munkájába kaphattunk bepillantást. Mint megtudtuk, a mediáció az élet minden területén, így az üzleti problémáinkra is megoldást kínál. Sikereink, boldogulásunk vagy épp ennek ellenkezőjének kulcsa magunkban, javarészt a tudatalattinkban keresendő. A tudatalattinkban roszszul kódolt programjaink gátaikat, elakadásokat okoznak, melyek akár az üzletben is sikertelenné tehetnek bennünk. Ezek feloldásában, életminőségünk javításában segíthet a mediáció – tudtuk meg a szakértőtől.

Elekes Zsuzsa tanácsadó, a SEED Alapítvány RajtUp – Lépj az „Elérem a céljaimat”

mezőre! – Üzlettámogatási és fejlődési programot mutatta be röviden a VOSZ női szekció tagjainak. Az új 12 alkalmas képzési lehetőség akár az újonnan induló, akár az új startra kész vállalkozásoknak kínál támogatást álmaik megvalósításában.

A női szekció következő ülését a szokásos hónap utolsó péntekje helyett, tekintettel az ünnepre, egy héttel korábban tartják, ahová szeretettel várnak minden női vállalkozót, illetve a vállalatok női vezetőit. A helyszín ezúttal: Center School – 8000 Székesfehérvár, Budai út 9-11.

CSEH TERÉZ



**SZAKMAI TOVÁBBKÉPZÉSEINK
2024. TAVASSZAL**

- **2024.03.26.** Építési szakterület – kontaktórás
- **2024.04.08.** Vízgazdálkodási és vízépitési szakterület – "hibrid"

A továbbképzési paletta folyamatosan bővül, kísérjük figyelemmel honlapunkat!

INFORMÁCIÓK:

<https://kemmku.hu/>

+36 34 311 950




PETŐFIÉK TITKOS TATAI
KIRUCCANÁSA

**IRODALMI
PÁLYÁZAT**




TÉMA: PETŐFI
SÁNDOR ÉS SZENDREI
JÚLIA NÉGY NAPJA
TATÁN 1847-BEN

MŰFAJ, FORMA:
KÖTETLEN (PL. LEVÉL,
CIKK, JELENTÉS,
VERS, NOVELLA STB.)

KATEGÓRIÁK: ISKOLÁS (5-12
OSZTÁLYIG); IFJÚSÁGI (30 ÉVES
KORIG); FELNÖTT (30 ÉV FELETT)

HATÁRIDŐ: 2024.
ÁPRILIS 2., KEDD 10
ÓRA

További információ:
<https://tata.hu/>

GAZDASÁG, VÁLLALKOZÁS

HÍREK, INFORMÁCIÓK A RÉGIÓ GAZDASÁGI ÉLETÉRŐL

„A magyar gazdaság szerkezetileg hasonlít az ipari fókuszú német gazdaságra, és ugyancsak hasonlóságot mutat a lengyel, a szlovák, a cseh gazdaságokkal. Az ipar mellett jelentős többletet mutat Magyarország szolgáltatás-exportja is. Tavaly értékében meghaladta az áruforgalmi egyenleget.”

TÖRÖK ZOLTÁN



Napelempark a Suzukiban

Helyben előállított villamosenergia segíti a Magyar Suzuki energiaellátását: hivatalosan is átadták az esztergomi autógyár napelemparkját. A teljes beruházás csaknem két évig tartott és 2 millió euróba került. A vállalat így éves szinten csaknem 270 millió forintot spórol meg és több mint 1700 tonnával csökkenti a közvetett CO₂ kibocsátását. A saját napelempark fontos része annak a fenntarthatósági törekvésnek, hogy a Suzuki Csoport összes terméke és üzeme karbonsemlegesen működjön 2050-ig.

Székesfehérvár

A Fejér Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara Gazdasági évnitőjén **Török Zoltán**, a Raiffeisen Bank Zrt. vezető elemzője vázolt pillanatképet a hazai gazdaság helyzetéről, a magyar gazdaságpolitika intézkedéseiről, terveiről.

Cikkünk a 12. oldalon



Veszprém

Eseményekben gazdag, tartalmas esztendőre tekinthet vissza a Pannon Egyetem, mely 2024-ben alapításának 75. évfordulóját ünnepli. Idén új szakok indulnak, folytatódik az energetikai korszerűsítés, és új rektort választanak.

Cikkünk a 24. oldalon





A Visegrádi család: József, Gábor, Péter és Zoltán

Visegrádi József nyugodt szívvel adja át a stafétabotot fiainak

Generációváltás a Vértés Kereskedőház Kft.-nél

Tatabánya-Bánhidán, a katolikus templom tövében, a bánhidai ipari területen található a targoncákkal, anyagmozgató és építőipari gépekkel foglalkozó Vértésker cégcsoport tatabányai telephelye, immár harminc éve. Több nemzetközi márka magyarországi importőrévé, a piac meghatározó szereplőjévé vált. A cég alapítója és tulajdonosa, Visegrádi József idén töltötte be hetvenedik életévét, és úgy látta jónak, hogy átadja a vállalkozás irányítását három fiának. Beszélgetésünk közben felidézte a kezdeteket, és az is kiderült, hogy manapság a nap huszonnégy órája sem elég neki, hogy a dolgai végére érjen.

Így kezdődött

– Harminckét éve vagyok vállalkozó – kezdte beszélgetésünket Visegrádi József –, ebből huszonhét a Vértés Kereskedőház Kft.-hez kapcsolódik. A ez előtti időszakot a Környei Mezőgazdasági Kombinátban töltöttem. Ott kaptam az alapokat, ott sajátítottam el igazán a szakmát. Sokat köszönhetek tehát ennek a munkahelynek szakmailag és emberileg egyaránt. Az ott megszerzett tapasztalatokat tudtam aztán a magánszférában kamatoztatni.

– Eredeti szakmám közlekedésgépész üzemmérnök, emellett autószerelő képzettségem is van. A Bánki Donát szakközépiskolába jártam, majd, mint felnőtt tanultam tovább, immár munka mellett. Az emelőgép, anyagmozgatás területén tettem szert fontos tapasztalatokra, melyek segítségével egy komoly targoncajavító üzemet építettünk föl a Mezőgazdasági Kombinát traktorjavító területén, országos szolgáltatási hálózattal. Jött a rendszerváltozás, privatizálták a Mezőgazdasági Kombinátot, szétszedték ezer felé. Ezután el kellett gondolkodni, hogy hogyan tovább, hiszen gondoskodnom kellett a családomról, a három fiamról.

– Mindig volt bennem egy vállalkozói véna. A kombinátos években sem elégedtem meg az ottani munkámmal, állatokat tartottam. A családom mindig szorgalmas, a munkát szerető család volt. Sokat köszönhetek a szüleimnek, akik belevittek ebbe a gondoskodó, tisztességes, munkaalapú világba. Ez nagyon fontos volt ahhoz, hogy az ambícióim, a munkához való pozitív hozzáállásom kialakuljon.

– Környéről távozva csupán egy használt Dacia és egy szerény, kétautós garázs állt rendelkezésemre, mely a kocsimnak, és szerszámjaimnak adott otthont. Ez képezte vállalkozói pályafutásom kiindulópontját.

– E kezdeti állomásról nekieredve, a szerencse és a becsületesség által vezérelve, jelentős mérföldköveket sikerült elérnem. Minden helyzetben igyekeztem méltóságteljesen és tisztességesen cselekedni, függetlenül attól, hova vetett az élet.

Tisztesség, becsület, barátság

– Bár manapság azt tartják – mondta elgondolkodva –, hogy a tisztesség egy elcsépelet kifejezés, de megérte így csinálni. Azok a kollégák, akikkel hajdanán a kombinátban

együtt dolgoztunk, a szerelőim voltak, néhányan eljöttek velem, elhitték, amit mondtam. Mellettem maradtak, és többen innen mentek nyugdíjba. Végigküszködték velem a kezdeti nehezebb éveket is, mire valamire jutottunk. Hűségükkel és kitartásukkal, együtt alapoztuk meg azt a sikert, ami ma a miénk.

– Kezdetben targoncák és rakodógépek javításával foglalkoztunk, mely területen már kialakítottam magamnak ismertséget. Ekkor történt, hogy a Daewoo, egy dél-koreai multinacionális vállalat megjelent Magyarországon, széles körű termékpaletájával, mely a jól ismert személyautók mellett targoncákat és rakodógépeket is tartalmazott. Felvetődött a lehetőség, hogy a vállalat partnere lehetek hazánkban.

– Ezt a váratlan lehetőséget kihasználva csatlakoztam a cégcsoporthoz, ami új dimenziókat nyitott meg szakmai pályafutásomban. Az együttműködés révén nem csak egy új szakmai kultúrát ismerhettem meg, hanem a nyugati világ számos aspektusát is megtapasztalhattam. Több alkalommal is ellátogattam Koreába, ahol a gyárlátogatások során mélyreható ismereteket szerez-



hettem, és ezek a tapasztalatok jelentős bizalmat építettek ki közöttünk.

– Ebben a szakaszban életem útja keresztezte Szűcs Attiláét, aki az Eurotrade Kft. alapítójaként jelentős szerepet tölt be Kelet-Európa haszongépjármű-kereskedelmi piacon. Attila kiválóan vezette cégét, és kapcsolatba lépett velem, amikor a Daewoo felvásárolta az általa forgalmazott Aviát 1995-ben, ami potenciálisan versenytársakká tehetett minket. Együttműködésre tett javaslata nemcsak korrekt volt, hanem barátságunk alapkövét is jelentette, ami a mai napig tart. Gazdasági életünkben ritkaság számba megy, amikor két szakember ilyen mértékben összefog.

– A Vértess Kereskedőház Kft.-t 1997-ben alapítottuk. Tevékenységünk magában foglalta a forgalmazást, javítást, szerelést. Ennek köszönhetően számos olyan anyagmozgató gépet sikerült bevonnunk kínálatunkba, amelyek tökéletesen illeszkedtek vállalati profilunkba, és kiszélesítették szolgáltatásaink kezdeti spektrumát.

Több lábon állás, jó kollégákkal

– Kialakult a vállalkozás formája, profilja – folytatta Visegrádi József a visszaemlékezést –, amit a mindenkor piaci helyzetnek megfelelően alakítottunk, építettünk, próbáltuk stabilizálni a pozíciónkat. Egyformán fejlesztettük a vállalkozás egyes lábait, hogy megfeleljünk a piac elvárásainak, és működőképes legyen a rendszer hosszú távon is.

– A nagyobbik fiam is – már a tanulmányai alatt – bekapcsolódott a vállalkozásba, megismerkedett az itteni munkákkal, szakmai képességeit itt bontakoztatta ki. Lépésről-lépésre haladtunk előre. 2004-ben pedig egy

jelentős mérföldkő következett, amikor a neves amerikai Clark vállalat felvette velünk a kapcsolatot, és egy szlovéniai bázison keresztül kínált együttműködési lehetőséget, melynek keretében amerikai targoncákat forgalmazhattunk. Ez a partnerség azóta is a vállalkozásunk egyik meghatározó és stabil pillére.

– Fejlődésünk alapja, hogy szorgalmas, jó képességű kollégáink vannak a kereskedelemben, a szervízben és a háttér működtetésében egyaránt. Jó emberek dolgoznak nálunk, és nagyon fontos, hogy jó termékünk van, hiszen ez a világ legrégebbi, legpatinásabb targoncája. A Clark 1917-ben alakult a Kentucky állambeli Lexingtonban, és onnan lett világszinten piacvezető. Targoncáik nagy előnye, hogy kitűnő műszaki színvonalon megépített, megbízható munkaeszközök, alacsony üzemeltetési költséggel.

– Külön kiemelő, hogy a Clark beszállítói státuszunk kizárólagosságának megszerzése rendkívüli erőfeszítéseket igényelt tőlünk. Ez a folyamat komoly kihívásokkal járt, mivel meg kellett felelnünk a Clark magas színvonalú elvárásainak és szigorú követelményeinek, bizonyítva, hogy méltók vagyunk a márka magyarországi disztribútorságára. Kitartásunk, és a minőségre való töreklen elkötelezettségünk eredményeként sikerült elnyernünk ezt a megtisztelő pozíciót, ami ma már vállalkozásunk egyik stabil alapköve.

– A Vértessker cégcsoport Magyarország meghatározó piaci szereplője. Ezt megfelelő termékválasztékkal, technikai háttérrel, hozzáértő kollégáinkkal, csapatszintű együttműködéssel tudtuk elérni. Mára már

több nemzetközi márka disztribútorai lettünk. A kezdetek óta megtízszereződött a létszámunk, jelenleg közel 100 fő dolgozik a cégcsoportban. A vállalatunk egy országosan kiterjedt hálózatot működtet, melynek alapelve, hogy a szolgáltatásunk akkor képes optimálisan funkcionálni, ha minden lehetséges területen jelen vagyunk.

– Saját telephelyekkel rendelkezünk a keleti és a nyugati országrészben egyaránt. Ez a megközelítés abból a pragmatikus szemléletből ered, hogy ügyfeleink, akik beruházásokat eszközölnek termékeinkbe, természetesen azt várják, hogy azok zökkenőmentesen működjenek. Amennyiben technikai probléma merül fel, elengedhetetlen egy azonnali és hatékony hibaelhárítási folyamat, amit helyszíni jelenlétünkkel tudunk garantálni. Ennek köszönhetően építettünk ki egy megbízható ügyfél- és vevőbázist, mely a folyamatos és stabil sikerünk alapját képezi. Mélyen hálásak vagyunk minden partnerünknek, aki minket választott, hiszen ők jelentik vállalatunk legértékesebb vagyont.

– Erősen családcentrikus cég vagyunk, odafigyelünk a kollégák problémáira, és igyekszünk mindenkinek a segítségére lenni. Ez kiemelten fontos, csökkenti a cégben a fluktuációt, ettől vannak itt régi dolgozók, ettől vannak itt megbízható emberek. Családtagnaként kezeljük mindenkit, és a gyerekeimet is így neveltem bele a rendszerbe.

– A 2008-as globális pénzügyi válság következményeként vállalatunk is kénytelen volt szembenézni soha nem látott gazdasági kihívásokkal és nehézségekkel, melyek szükségessé tették a költ-



☞ ségvetési egyensúly fenntartását, és a munkaerő racionalizálását. Ennek eredményeként sajnálatos módon több munkatársunktól kellett megválnunk. Mindazonáltal, kiemelkedő jelentőségűnek tartottuk, hogy támogassuk őket az átmeneti időszakban, ezért minden érintett számára alternatív foglalkoztatást biztosítottunk más munkahelyeken.

– Tudatában vagyunk annak, hogy a hívásokkal való szembenézés egyetemes; ezért különös hangsúlyt fektetünk az üzleti partnereinkkel való őszinte és nyitott kommunikációra. Célunk, hogy minden egyes ügyfelünk számára a lehető legmagasabb szolgáltatási színvonalat biztosítsuk, miközben együttműködő partnerként funkcionálunk az ő sikerük érdekében. Ez a megközelítés nem csupán az üzleti kapcsolatokat erősíti, hanem hozzájárul a közös cél, a fenntartható növekedés és prosperitás eléréséhez.

„Elöttem az utódom”

– Nagyon büszke vagyok a három fiamra

– *mondta kicsit meghatódva Visegrádi József* –, szorgalmasak, okosan csinálják a dolgukat. Őszinték, bizalmasak vagyunk egymással, nincsenek tabu kérdések. Mindegyiküknek borzasztó nagy munkabírása van, reggeltől-estig itt vannak bent, és teszik a dolgukat.

– Az együttműködésünk egy folyamat része, ami már kiskorukban kezdődött. Próbáltuk őket a munka irányába terelgetni, amiben a szüleim is nagyon sokat segítettek, hiszen az ő szellemiségük belenevelődött ezekbe a gyerekekbe. A fiúk is nagyon büszkék arra, hogy összeraktuk ezt a vállalkozást. Nemcsak az, hogy nekem kezdetben volt egy jó ötletem, hanem ők is hozzáadték, és teszik a magukét. Az ő üzleti filozófiájuk, habitusuk már más, mint az enyém volt, így a közös munka új irányokat is szabott.

– A cégcsoportunkat fiam, Gábor, Péter és Zoltán támogatásával vezetjük. Gábor, az idősebbik fiú, a szervíz részlegünk élén áll, felelős a szerte az országban elhelyezkedő bázisainkért. Középső fiam, Péter a vállalat ügyvezetését látja el, őrzője a pénzügyi stabilitásnak és az új gazdasági stratégiák

kidolgozásának, melyekkel tovább erősítjük cégünk alapjait. A legfiatalabb, Zoltán pedig a modern kor gyermekeként a digitális világban otthonosan mozogva a marketing tevékenységekkel és az ügyfélkapcsolatok ápolásával foglalkozik. Még a nyugdíjba vonulásom előtt tanácsomra hoztuk létre a Vértessker Gépkor Kft.-t, mely építőipari gépekkel foglalkozik. Nagyon jó csapat állt össze itt is. Büszkék vagyunk arra, hogy cégcsoportunk középvállalattá nőtte ki magát.

– Az én feladatom ma már kicsit protokolláris jellegű, ha a régebbi, vagy a külföldi kapcsolatokról van szó, akkor esetleg bekapcsolódom, belefolyok az ügyek intézésébe, de ez már nem számottevő a cég életében. Betöltöttem a hetvenedik évemet, lassan kivonulok az operatív munkából. Teljesen megbízok a fiúkban, jól csinálják a dolgukat, és nagyon sok új dologgal gazdagították a vállalkozást.

– Generációváltás előtt álló cégvezetők számára fontos, hogy előrelátóan és stratégikusan közelítsenek a váltáshoz. A következő nemzedék felkészítése és a vállala-



A Vértés Kereskedőház Kft. kollektívája

lati kultúra iránti szenvedélyük felébresztése kulcsfontosságú lépés. Ez időben történő bevonásukkal és a munka iránti elkötelezettségük megalapozásával kezdődik.

– Amint elérkezik az átadás ideje, létfontosságú a teljes bizalom megadása az utódok felé. Ez azt jelenti, hogy bízni kell abban, hogy megfelelően és gondosan fogják vezetni a vállalkozást. Az ilyen típusú bizalom kifejezése elősegíti az új generáció önbizalmát és vezetői képességeit.

– A generációváltás tehát nemcsak a vezetői szerepek átadásáról szól, hanem arról is, hogy egy olyan örökséget hagyunk hátra, amely a következő generációk számára is értéket és életminőséget képes biztosítani. A vállalatvezetőknek ezért szem előtt kell tartaniuk, hogy milyen alapokat hoznak létre és milyen értékeket közvetítenek tovább.

Bízható jövőkép

– Persze, ha a jövőt tekintjük – *teszi hozzá* –, mindig aggódni fogok a vállalkozásért, hiszen a fél életem benne van. Ha nyugati partnercégeket nézek, akik akár 100 éves múltat is magukénak mondhatnak, akkor talán nyugodtan bízhatok benne, hogy mi is ezen az úton maradunk. Nyilván ezt meghatározza a körülöttünk lévő világ.

– Nem szabad elfelejteni, hogy attól működnek javarészt a dolgok Magyarországon, hogy sok, többnyire jó szándékú külföldi befektető érkezett, akik itt megtelepedtek, és az általuk generált feladatokat oldjuk meg. Kijárunk ma is Koreába, kínai, német, és amerikai kapcsolataink vannak, és ha valami meggondolatlan örült nem viszi végromlásba a világot, akkor úgy érzem, hogy

a Vértés Kereskedőház Kft.-nek helye van a magyar piacon, hiszen az anyagmozgatás területén az elsők között jegyeznék bennünket.

– Persze a dolgozók szorgalma és áldozatvállalása nélkül ez nem menne. Lehet bármilyen ötletünk, ha a megvalósításhoz nem tudunk találni megfelelő, kreatív embert. Mint mindenki, mi is küzdünk a szakemberhiánnyal, akár több tucat kollégát is tudnánk alkalmazni azonnal. Gondolkodó, alkotó munkatársakra van szükségünk, hiszen ez egy olyan szakma, ami mindennap más, új és új kihívást hoz.

Nyughatatlan nyugállományban

– Mindig próbáltam adni – *folytatta a visszaemlékezést a cégvezető* –, még akkor is, amikor a lehetőségeim nagyon csekélyek voltak, igyekeztem segítséget nyújtani azoknak, akik erre rászorultak. Aztán ahogy fejlődünk, ez a sodor magával vitt. Részt veszek a közéletben, hiszen szeretem ezt a telepet, itt születtem Bánhidán, ez a szűkebb hazám, több száz éve itt élnek a felmenőim. A másik dolog, hogy ahogy idősödtem, felfedeztem, hogy aki a múltját nem ismeri, annak nincs jövője sem. Azóta próbálom tenni a dolgomat a kultúra területén, a hagyományok őrzésében, és az egyházunknál is igyekszem helytállni.

– A Vöröskereszttel közösen már harminc éve ételt osztunk, mostanság a Máltai Szereletszolgálattal is szervezünk hasonló akciókat. Támogatom az óvodát, az iskolát, tehát minden olyan dolgot, amiben azt érzem, hogy a jövő épül. Építgetem a kapcsolatot a határainkon túli magyarokkal, hiszen ezek a szerencsétlen emberek nem tehetnek róla,

hogy ide-oda lökdöste őket a történelem. Januárban szerveztünk egy nagy táncházat a felvidéki Perbete községben (mely a legendás bánhidai plébános, főesperes, Nagy Laci bácsi szülőfaluja), ahova autóbusszal vittük ki a gyerekeket.

– A Bánhidai Baráti Kör elnökének is megválasztottak négy évvel ezelőtt, igyekeztem életet lehelni a szervezet tetszalott állapotába, mára sikerült Tatabánya meghatározó egyesületévé válnunk. Összeszedtem egy nagy csapatot, támogatókat, nagyon jó embereket találtam itt a városrészben.

– Amikor munkába jártam, minden reggel hatkor én nyitottam az ajtót. Volt egy feladatkör, amit el kellett látni, és ezt napra készen tudtam. Azóta viszont tízszer annyi feladatom lett. Mondják, hogy aki visszavonul, annak mindenre van ideje, hát nálam ez nem így van. A közéleti feladatok – rengeteg ilyent magamra vállaltam – szerteágazóak, és sok-sok munkával járnak.

– Mondják, hogy vénségemre elment az eszem – *zárta beszélgetésünket Visegrádi József*. Édesanyám tavaly, 91 éves korában itt hagyott bennünket, és megörökölttem a szőlőskertet, a gyümölcsöst, így ezek gondozását is felvállaltam. Persze már korábban is csináltam, de most az egész rám maradt. Elkezdtem borászkodni, versenyeket nyertem. A nap 24 órája szinte nem elég, hogy mindennek a végére érjek. Hála Istennek bírom fizikailag és mentálisan is, és mindaddig fogom csinálni, amíg a Jó Isten magához nem szólít.

VEÉR KÁROLY

FOTÓK: KISS T. JÓZSEF



A Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, Radetzky Jenő köszöntötte a Gazdasági évnyitó résztvevőit



Török Zoltán a Raiffeisen Bank vezető elemzője optimista képet festett az idei év kilátásairól

Elemzői és vállalatvezetői gondolatok a magyar gazdaság helyzetéről

Gazdasági kilátások 2024-re

A Fejér Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara Gazdasági évnyitóján Török Zoltán, a Raiffeisen Bank Zrt. vezető elemzője vázolt pillanatképet a hazai gazdaság helyzetéről, a magyar gazdaságpolitika intézkedéseiről, terveiről. Ezt követően Radetzky Jenő, az FMKIK elnökének moderálásával egy panelbeszélgetés keretében alkothattunk képet arról, hogy milyennek látják a helyzetet a helyi ipar, illetve felsőoktatás prominens képviselői.

Szuper választási év jön, háborúk zajlanak

– A világtörténelemben eddig még soha nem látott, szuper választási év lesz az ide – kezdte előadását Török Zoltán. – Egyetlen éven belül még soha nem jártak az urnákhoz ilyen sokan. Szavazás mindenütt: Tajvan, Indonézia, India, az Egyesült Államok, Európa. Mindez pénzügyi oldalról nézve kockázatokat rejt magában, hiszen jelentős mértékben átalakulhat a politikai elit világa, és ezzel együtt változhat az aktuális gazdaságpolitika.

– Ugyanígy kockázatokat rejtene a háborúk is. Kérdéses a jelenlegi orosz-ukrán és izraeli-palesztin harcok mellett számíthatunk-e újabb frontokra.

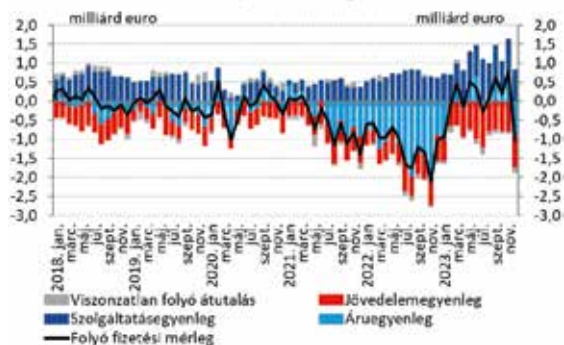
Újra egyensúlyban a hazai fizetési mérleg

– Közel múltbeli élményünk erősen rámutatott, milyen veszélyeket rejt a külső egyensúly felbomlása. Számos kérdést vetett fel mind a magyar gazdasági modellel, mind pedig az ország finanszírozhatóságával kapcsolatban, ám a problémák zöme közvetlenül az energiaár-emelkedésre, az energiaváltságra vezethetők vissza, a rendkívül magas gázárakra, és az ahhoz kötött árképzésű elektromos áram árváltozására.

– A magyar fizetési mérleg elemzésekor jól látható, hogy az 2019 előtt még többletet mutatott, sőt még 2020-ban sem volt forró téma a nullához közeli állapota. 2021-ben azonban látványosan romlani kezdett, és 2022-ben már a GDP arányában 8%-ra nőtt a folyó fizetési mérleg hiánya. Ez egy rémisztő szám, ami nem

volt tartható. Okként az energiaárak emelkedése, az energiaimport-számla jelentős növekedése jelölhető meg. Jelentős hatással volt számos tényezőre: az országgkockázat megítélésére, az országgkockázati felár alakulására, a hitelminősítésre, a forint árfolyamára és a kamatszintre is. Egy devizaválság réme rajzolódott ki előttünk, és devizatartalékaink is egyre szűkösebbnek tunk a külső egyensúly finanszírozásához. Mindez indokoltá tette a Magyar Nemzeti Bank 2022 októberében eszközölt 5%-os kamatemelését. Az intézkedés hatására a forint árfolyama stabilizálódott, de a legpozitívabban az energiaárak konszolidációja hatott, ami a külkereskedelmi és a folyó fizetési mérleget is korrigálta.

– Az, hogy a tavalyi folyó fizetési mérlegünk ismét többletet mutat, alapvetően az áruforgalmi egyenlegünk látványos javulásának köszönhető. Szemben a 2022-es 9 milliárd eurós hiánnyal, a tavalyi évet 11 milliárdos többlettel zártuk. 20 milliárd eurós javulás egyik évről a másikra. 8 milliárdot az energiaszámla csökkentésével értünk el: egyrészt leestek az árak, másrészt elkezdünk spórolni, a lakosság és az ipar is. A ja-



Forrás: MNB - Gyorselemzés a fizetési mérleg alakulásáról 2023

vuláshoz azonban kellett az is, hogy az ipari export, azon belül két fő ágazat az autóipar és az akkumulátoripar exportja növekedni tudjon. Ez 5, illetve 4 milliárd euróval javította a hiányt. Sajnos a recesszió is kellett a javuláshoz. A körülbelül fél százalékos visszaesés – a lakossági fogyasztás, a beruházások, az ezekhez kapcsolódó import-tételek, a nyersanyagimport, a feldolgozott termékek iránti kereslet mind-mind csökkentek – összességében másfélmilliárddal javította az egyenleget. Több lábon állt tehát ez a javulás, és visszapattantunk a pozitív tartományba.

Lassan, de folyamatosan javul az államháztartás hiánya

– Ha egyensúly, akkor az államháztartásról is beszélnünk kell. Javuló tendencia, csökkenő, de még mindig nagy hiány jellemzi. Az államháztartás egyenlege az a GDP arányában tavaly 5,9% körül alakult a tervezett 3,9%-hoz képest. 2022-ben 6,2% volt 4,9% helyett. Látszik, hogy nem sikerült a terveket tartani. Sajnos ez jellemzi Európa nagy részét is. Az itthoni képet az is rontja, hogy az államadósság finanszírozási költségeihez kapcsolódó teher is nőtt. A kamatszint meg-

emelésével elszálltak a finanszírozási költségek. Míg az év elején a GDP arányában ez 2-2,5% körül volt, az év végére meghaladta a 4%-ot. Idén is ha-

sonló várható. A jó hír, hogy nem fog tovább emelkedni. A fejlettségünkhöz képest tehát nagy az államadósság, és nagyon drágán tudjuk azt finanszírozni. Az előbb említett 18%-os kamatszint segített abban, hogy a legrosszabb elkerülhetővé váljon, egy devizaválság ne bontsa ki a szárnyait, viszont hozzá tett az állam és persze a lakosság problémáihoz, hiszen az utóbbiak kamatterhei is megemelkedtek, amit a kormányzat a kamattal állapított meg.

– Az idei évre 2,9% van betervezve, valószínűleg ez sem lesz tartható. Elindult egy fiskális konszolidáció, a költségvetési hiány csökkentése. Ha megnézzük az elsődleges magyar egyenleget, 2022-ben 5-ről 3,4%-ra csökkent, tavaly 1,5%-ra, idén pedig 0% lesz. Ez egy nagyon komoly költségvetési kiigazítás, ami csendben zajlik. Így lehet majd a 4-4,5%-os hiányhoz eljutni. A 3% alatti hiánycél csak adóemeléssel, jelentős hiánycsökkentéssel lenne elérhető, ami több szempontból sem kívánatos, nem is várható.

– Egyik oldalon tehát a rendben lévő külső egyensúlyhelyzet áll, míg a másikon egy javulást mutató, de a kormány által tervezetthez képest kevésbé gyorsan mérséklődő költségvetési hiány. Pozitív és negatív is, ami visszatükröződik a forint árfolyam-alakulásában is.

– Mindenesetre vélhetően a korábbinál stabilabb forint árfolyamra lehet majd számítani, a 380 Ft körüli szinten, egy sávban mozogva. A korábbi évek óriási volatilitása már nem lesz velünk.

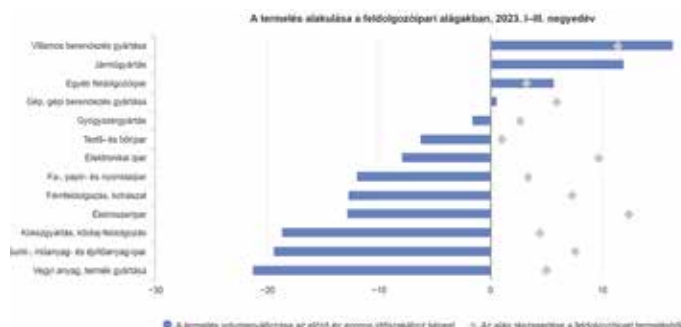
Magas nyomású gazdaságpolitika

– Újra terítéken van a magasnyomású gazdaság, melyről megoszlanak a vélemények. Van ebben kockázat, mint ahogy abban is, ha nem lép rá erre az útra a gazdaságpolitika. Nem szabad, hogy egyszínű legyen ennek a megítélése. Van már tapasztalatunk ezen a téren, az 1.0-ás változat 2016-ban indult és 2018-2020-ra bontakozott ki. Az európai átlagnál gyorsabb gazdasági növekedést tudtunk ekkor produkálni, ami egyrészt a beruházási rátánk jelentős emelkedésének – 2016-ban még messze az európai átlag alatt volt –, másrészt a különböző jegybanki hitelprogramoknak, az alacsony kamatkörnyezetnek, az állandó gazdaságpolitikai támogatásnak és nem utolsósorban az uniós forrásoknak volt köszönhető. A beruházási ráta ezek hatására kilőtt, és messze az átlag fölé került. Még tavaly is 26% volt a GDP arányában.

– Az olcsó hitel, ami ezt támogatta, ma nem elérhető. Nem tudunk nagyon gyorsan kijönni a kialakult magas kamatkörnyezetből. A gazdaságpolitika, érthető okokból, türelmetlen. Ezért volt az a kormányzat javaslata, hogy a Bubor helyett a diszkont kincstárjegy (DKJ) legyen a referenciakamat, mert ez közel 3%-ponttal alacsonyabb vállalati hitel eredményezne. Ezzel elmozdulhatunk abba az irányba, hogy kicsit olcsóbbak legyenek a hitelek. Ez persze így sem lesz az az időszak, ami 2016-ot jellemezte. A beruházási kedv újraéled, de nem olyan mértékben, mint a korábbi időszakban.

Foglalkoztatás

– A végső cél, hogy a lakossági fogyasztás visszatérjen, növekedni kezdjen, akkor működik, ha egyre többen dolgoznak, így egyre több pénzt keresnek és költenek. Magyarországon ma már sokan dolgoznak. Míg a 2010-es évek elején a legalacsonyabbak közé tartozott a magyar foglalkoztatási ráta, a mai eredményeink alapján a 7. helyre soroltak minket az Unióban. Számítások készültek a munkaerőpiacra még bevonható munkaerő nagyságáról is. A magyar adat 5,7%, nagyon alacsony a 10% fölötti uniós átlaghoz képest.



Forrás: KSH

Az egyensúlyt segíti a gazdaság szerkezet

– A magyar gazdaság szerkezetileg hasonlít az ipari fókuszú német gazdaságra, és ugyancsak hasonlóságot mutat a lengyel, a szlovák, a cseh gazdaságokkal. Az ipar mellett jelentős többletet mutat Magyarország szolgáltatás-exportja is. Tavaly értékében meghaladta az áruforgalmi egyenleget. A teljes többlet 12 milliárd euró volt, ennek nagyjából egyharmada a turizmusból jött, egyharmada a szállítási szolgáltatásokból és egynegyede az úgynevezett üzleti szolgáltatásokból. Shared service centerek, business service centerek nyíltak, és megjelentek a kutatásfejlesztési szolgáltatások is. Elég sokszínű tehát a kép Magyarországon.

– Összefoglalva: idén várhatóan nem romlik a folyó fizetési mérleg egyenlege, a gazdasági növekedés 3% körül lesz, a fogyasztás és a beruházások újra beindulnak, ezek többlet importja nem fogja rontani a képet, hiszen az ipari exportkapacitások tovább bővülnek, melyek ellensúlyozzák azt, illetve a szolgáltatások terén is folyamatos lesz a bővülés. Úgy vélem, összességében ez egy viszonylag pozitív kép a külső egyensúlyról, és ma már csak egy rémálomnak tűnik, amit 2022-ben átéltünk.



Forrás: MNB - Költségvetési jelentés 2023 november

– Nem marad más, mint a bérpolitikán keresztüli fogyasztás-bővítés. Ennek az első eleme a decembertől érvényes minimálbér-emelés. A következő évek a gyors bérnövekedésről fognak szólni, ami versenypiaci oldalról is alátámasztható. A vállalkozások zöme jelenleg egyfajta egyensúlyban van, nem kell senkit elbocsájtani, és nincs is égető munkaerőhiány, de ez nagyon meg fog változni, amint a növekedés visszatér. Újra megnő a kereslet a munkaerő iránt, és ez a versenyoldalról növeli majd a béreket. Ez a vállalatok számára újabb kihívást jelent, de csak erre felé haladhatunk. A magyar bérek a régiókkal összevetve alacsonyabbak, ha nem

akarjuk elveszíteni a munkaerőt, fel kell zárkóztatni a béreket.

– Nem az a kérdés tehát, hogy a magasnyomású gazdaságpolitika megvalósul-e, hanem az, hogy ennek milyen eredményei lesznek. A kormány szeretne 4%-os növekedést, a kevésbé optimisták 3% körül várják, de ha a gazdaságpolitika gyümölcsözően tud megvalósítási formákat találni, akkor akár valóban 3% fölötti növekedés is lehet.

Infláció

– Senki nem számított arra, ami mögöttünk van. Arra, hogy 2023. I. negyedévében nem lesz olyan hónap, amikor az inflációs ráta 25% alatt maradt volna. Igaz, aztán arra sem számított senki, hogy az év végére 5,5%-ra csökken. Mindezek hátterében az áll, hogy a különböző inflációs folyamatok, melyek 2022 második felében, 2023 első negyedében az infláció felhajtását eredményezték, óriási fordulatot vettek világszerte. Elkezdtek csökkenni az árak, a forint árfolyama is stabilizálódott. Minden abba az irányba mutatott, hogy a defláció természetes úton ki tud alakulni. Az idei januári inflációs szám 3,8% lett. A magyar inflációs cél 3%, plusz-mínusz 1%-os sávon belül értelmezve, tehát, ha 4%-nál nem magasabb az infláció, a Magyar Nemzeti Bank elégedett lehet.

– 2025 még ugyan nagyon messze van, de a mostani számítások szerint az infláció 4% körül várható, a maginfláció pedig már 4% alatt. Ebből az

következik, hogy a Magyar Nemzeti Bank nyugodtan folytathatja a kamatsökkentést, havonta megy szépen lefele, és valamikor az év közepére elérjük a 6-7%-os tartományt, az év végére pedig már 5% körül lehet az alapkamat. Ezen a kamatszinten már talán a nemzetgazdaság részéről meglevő türelmetlenség is feloldódik.

Biztató kilátások vegyes érzelmekkel

– Visszatér tehát a gazdasági növekedés, nő a fogyasztás, megindulnak a beruházások, érkeznek az uniós pénzek és csökken az infláció is. Sokkal kedvezőbb helyzetben van a gazdaságunk idén, mint a korábbi két évben. Mégis vegyes a kép, vegyesek az érzelmek a magyar gazdaságban, főleg az iparban. Ez a helyzet is ismerős már, 2010-ben éltünk meg hasonlót, amikor csak az autópár húzta a magyar ipart, a magyar gazdaságot, minden más ágazat visszaesett. Tavaly ugyanez volt a helyzet, azzal a különbséggel, hogy az autópárhoz most az akkumulátoripar is csatlakozott. A többiek ismét csak stagnáltak, vagy visszaestek. De mitől is lenne másképpen, ha belegondolunk a külső környezetbe: Németországban, Ausztriában stagnálás, enyhe recesszió, Franciaországban, Olaszországban 0%-ot alig meghaladó növekedés, inkább stagnálás. Ezek a piacok tehát nem tudják húzni a magyar gazdaságot. Akik nem tudnak a hűzőágazatokhoz kapcsolódni, azoknak rosszabbak a kilátásai. A belső piac nekik is adhat lehetőséget a növekedésre, de az exportpiacokon erre nem számíthatnak.

CSEH TERÉZ



Forrás: KSH

Panelbeszélgetés – vállalatvezetőkkel

Gazdasági kilátások vállalatvezetői szemszögből

A kamara Gazdasági Évnitója egy panelbeszélgetéssel folytatódott, melyet Radetzky Jenő, kamaraelnök vezetett. A fő kérdésekre: milyen évet zártak, tudnak-e beruházni, fejleszteni, tervezik-e új munkaerő felvételét három Fejér vármegyei vállalkozás vezetője – az INOX Technology Kft. részéről Márkus Gábor, a Macher Zrt.-től Macher Gábor, a Simon Plastics Kft. nevében pedig Simon Péter – válaszolt. Arra a kérdésre, hogy a Kodolányi Egyetemen most létrejött Tudásközpont, vajon válaszokat tud-e adni a munkaerőképzéssel kapcsolatban felmerült problémákra az Egyetem Elnöki Hivatalának elnöke, Domokos Tamás szociológus reagált. Az elhangzottakat az alábbiakban foglaltuk össze.

Radetzky Jenő

Az extenzív gazdaságnövekedés feltételei Magyarországon végleg megszűntek. Nincs több munkaerő. Kizárólag az intenzív gazdaságfejlesztés irányába léphetünk tovább, ami a már meglévő eszközeink jobb kihasználását célozza. A külföldi tőkebefektetőkkel egy ideig lehet egy gyors növekedést elérni, de ha ez nem párosul hatékonysággal, természetesen, akkor a versenyképességünket

veszítjük el. Éppen ezért a humán erő kérdése kulcskérdés.

(A kamaraelnökkel a témában készült interjúnkat lásd. külön cikkünkben.)

Márkus Gábor

– Míg az első és a második negyedévünk a szokásos mederben zajlott, ugyanez már a harmadikról nem mondható el. Szerencsére az év végéhez közeledve a német vevői

igények újra megjelentek és sok külföldi partnerrel is bővültünk. A lendület máig kitartott, az I. félévünk csúcsra járatott, már tervezzük a túlórákat is. Ez azt is jelenti, hogy fejlesztenünk kell, és munkaerőből is több kell. Hogyan tudjuk majd ezt megfelelő szakemberekkel megoldani, ez egy igen releváns, nehéz kérdés, főleg a lakatosipari területen. Egyelőre magunk oktatjuk a saját embereinket, de egy svéd-norvég partneri



A panelbeszélgetés résztvevői (balról jobbra): Radetzky Jenő, Török Zoltán, Márkus Gábor, Macher Gábor, Simon Péter és Domokos Tamás

együttműködéstől várjuk erre a hatékony megoldást. Egy konzorcium keretében olyan edukációs programot dolgozunk ki, amely megfelelő keretet ad majd a szakembereink gyors és hatékony képzésére, sőt arra is alkalmas lesz, hogy a külföldről érkező munkaerőt szakmai szempontból össze tudjuk mérni a hazaival.

(A képzési programról bővebben is olvashat Márkus Gáborral készült külön interjúmban.)

Macher Gábor

– Sajnos kevésbé optimistán látom a gazdaságot. A számok hiába biztatóak, a vállalkozásoknál nem nagyon érzékelhető. Hatékonyságnövelő beruházásokat tervezünk, éppen azért, hogy ne szoruljunk új munkaerőre, mert tudjuk, hogy az nincs. A minimálbérnövekedését a vállalatok tartani tudták mindaddig, amíg ezzel párhuzamosan a forint romlott. 2022-ről 2023-ra 15%-ot erősödő nemzeti valuta mellett kellett vállalniuk a béremeléseket a vállalkozásoknak, ami az exportőröket rendkívüli módon megterhelte.

– Viszonylag munkaigényes, kisorsozatgyártású termékek előállításával foglalkozunk, és örülünk, ha az alapanyagár-növekedést sikerül érvényesíteni az árainkban. Muszáj hatékonyságot növelnünk, kizárólag a jelenlegi munkaerőállományunkra építve. Évtizedek óta nincs a profilunkba illő, megfelelően képzett szakember a piacon, és a helyzet évről évre romlik, nem csak egyetemi, de az alacsonyabb képzettségi szinteken is. Ma már nem tudást várunk el, csak képezhetőséget, de abból se találunk elegendőt ezért nem marad más, mint beruházni, hatékonyságot növelni. Ez kulcskérdés, mert az elmúlt időszakban a magyar cégek termelékenysége nem nőtt, a külföldi versenytársakhoz képest egyre kevésbé vagyunk hatékonyak.

– Gazdasági kilátások terén sem vagyok túl derűs. A tavalyi év első két negyedére nem sikerült túl jól, viszont a második kettő nagyon. Bizonytalan mindenki, ott tartunk, hogy egy egyszerű éves előrejelzést sem

mernek a vevőink letenni. Enélkül pedig nagyon nehéz tervezni.

Simon Péter

– Autóipari cég vagyunk, 1500 fővel a nagyvállalati szint alját súroljuk. Tervezünk, és most is folyamatban van egy nagyberuházásunk. Csak olyanba vágunk bele, ami a versenyképességünket növeli, legyen szó akár napelemekről, akár akkumulátorokról. 2020 óta válságkezelést folytatunk, ennek ellenére folyamatosan fejlesztünk. Kizárólag a belső hatékonyságnöveléssel kell megoldanunk a jobb termelékenységet, létszámbővítésre nincs lehetőség.

– Az autóipar jelenleg teli van kérdésekkel: mi lesz a német autóiparral, növekedni fog-e, vagy sem, mi lesz a Kínából bejövő autókkal, jók lesznek-e vagy sem, bízunk bennük vagy sem? Szerencsére olyan alkatrészeket gyártunk, amelyek minden meghajtású autóra szükségesek, úgy gondoljuk, ebből nagy baj nem lehet.

– Munkaerő korábban sem volt, ma sincs, és ilyen számú gyermekszületés mellett nem is lesz. Se mennyiségben, se minőségben nincs az igényeknek megfelelő szakember a piacon. A tanműhelyünket kénytelenek leszünk bezárni, mert nincs kit taníttatni. Mi rendkívül tisztá, modern körülmények között dolgozunk, de a fröccsöntőgépeket karban kell tartani, ami jár némi kosszal. A mai fiatalok már nem akarják bepiszkolni a kezüket, nem szeretnének ilyen jellegű munkát vállalni, pedig ki merem jelenteni, hogy jelen pillanatban egy szakmunkás több pénzt tud hazavinni, mint egy mérnök. Nagy problémát jelent a munkaerő hiánya, és nem látom, hogyan tudjuk megoldani.

Domokos Tamás

– Ez egy trend, aminek sok összetevője van, de ezeket tudjuk monitorozni, ellentétben azokkal a gazdasági, társadalmi változásokkal, amelyek bűvópatakszerűen a földfelszín alatt zajlanak. Hatásukra időnként beszakad a föld, és kataklizmaszerű változásokat

okoznak. Se előrejelzés, se modellezés. Mélyfúrások nélkül nem lehet jobb projekciókat készíteni. A komplex, bonyolult társadalmi-gazdasági rendszerek irányíthatatlanok, dinamikus változások jellemzik, maximum alkalmazkodni tudunk hozzá.

– A humánerőforrás tekintetében úgy látom, más helyzetben van most a hazai felsőoktatás és a szakképzés. Rendkívül kritikus vagyok a szakképzést illetően, nem látom azt az áttörést, amit annak modernizációjaként emlegetnek. Meggyőződésem, hogy a magántőke megjelenése nélkül nem lesz ezen a téren dinamikus változás. A felsőoktatás éppen azért került javuló helyzetbe, mert sok döntési kompetencia került vissza az egyetemekhez. Szenátusi döntéssel, akkreditációs bizottság nélkül viszonylag gyorsan lehet ma innovatív képzéseket indítani.

– Az is fontos tényező, hogy az itt élőknek a képzések zöméhez régióon belül kell hozzá jutnia, különben elkerülnek innen, és könnyen lehet, hogy többé nem látjuk őket. Felgyorsítjuk az elvándorlást, magunk alatt vágjuk a fát.

– A hatékonyságnövelés valóban a legjobb válasz. Ehhez a magasabb hozzáadott értéket előállítani képes gazdaság irányába kell elmozdulnunk, ami feltételezi a gazdasági partnerséget a fejlesztőhelyekkel. Képzési intézményrendszerünk alkalmas arra, hogy megfeleljen az igényeknek, de nagyon sok mindent át kell még ehhez alakítanunk. A kérdés az, hogy milyen időskalon lehet ezeket megvalósítani, illetve, hogy a vállalati belső képzési rendszereket hogyan tudják majd a külső képzőintézmények segíteni.

– A pályaorientációval is gondok vannak, a fiatalok nem is ismerik a szakmákat, a karrierút-lehetőségeket. Ráadásul azt se nagyon tudjuk megmondani, hogy tíz év múlva vajon mire lesz szükség.

CSEH TERÉZ

FOTÓ: MOLNÁR ARTÚR



A Fejér vármegyei gazdasági modell jól működik

Az intenzív gazdaságfejlesztési politika a kívánatos út

A Fejér Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara Gazdasági évnitőjén Radetzky Jenő, a kamara elnöke arra hívta fel a vállalkozók figyelmét, hogy a folyamatos, erőltetett, gyakran a monokultúrára épített növekedés könnyen zsákutcaba vezethet. Ehelyett a gazdasági egyensúlyt és a növekedést egyszerre szem előtt tartó intenzív gazdaságfejlesztési politikára kellene fókuszálnunk. A Fejér vármegyeiek eddig is jó úton haladtak, a kellőképpen differenciált gazdaság erős és válságálló, de itt az ideje továbblépni, és a hangsúlyt a tudás- és technológiafejlesztésre helyezni. Az extenzív gazdaságfejlesztési politika, az újabb erőforrások bevonása helyett arra kellene törekedni, hogy abból hozunk ki többet, amink van, legyen szó az energiáról, vagy épp a humánerőforrásról. Hogyan tudjuk ezt megtenni? – többek között erről kérdeztük a kamaraelnököt.

– **Mi a baj az extenzív gazdaságfejlesztés útján létrejövő állandó növekedéssel?**

– Elsősorban az, hogy az erőforrásaink végesek. Magyarország belső munkaerőforrása kifogyóban van, a munkaerőkapacitás ebből az irányból már nem bővíthető, a külső utánpótlás pedig egyrészt korlátos, másrészt más területeken hátrányt okoz, ezért csínján kell bánni vele. A gazdaságfejlesztés két jellegzetes irányvonalából az extenzív, az új tőke behozataláról, új vállalatok létrehozásáról, új munkaerő bevonásáról szól. A másik út, az intenzív fejlődés a meglévő erőforrásaival igyekszik többet, jobbat előállítani, tehát a hatékonyságra épít. Ennek alapja a tudás, a folyamatos, korszerű ismereteket adó képzés. Mindez a politikai célokkal sem ellentétes, csupán innentől a tudásra épített munka alapú társadalomra kell törekednünk.

– Nem csak a gépeink, az épületeink amortizálódnak, hanem a munkaerőnk tudása is. Amit hosszú évek alatt elsajátítunk, az tíz év múlva már elavult lesz. Elengedhetetlen a folyamatos tanulás, a technológiák diktálta állandó fejlődés.

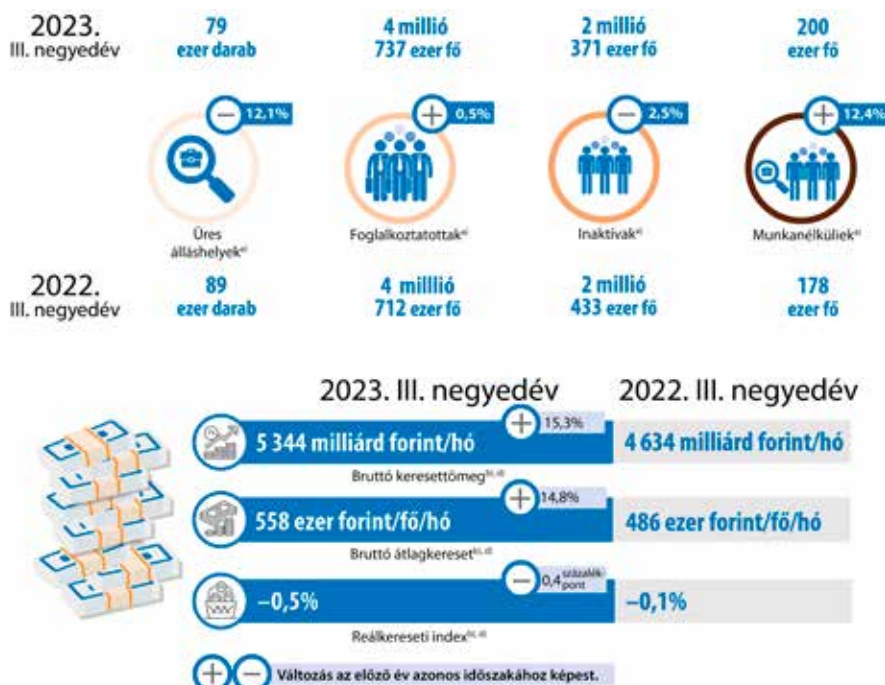
– Alapvetően egy olyan gazdasági modell híve vagyok, amelyik nem a mindenáron való növekedésre törekszik, hanem a gazdasági egyensúlyra fókuszál. Volt már erre példa idehaza, 2012-2014 között, az akkori Nemzetgazdasági Minisztérium gazdaságpolitikája erről szólt. Most minden adott ahhoz, hogy ezt folytassuk.

– **Mennyire felkészült erre az intenzív gazdaságfejlesztésre Fejér vármegye?**

– Szerencsés helyzetben vagyunk, mert más megyéktől eltérően itt nem jellemző a

monokulturális iparfejlesztés, ami rövid távon rendkívüli és gyors eredményeket tud produkálni, de ha baj van, válság idején mély zuhanást, gazdasági visszaesést is ugyanilyen gyorsan képes előidézni. Fejér vármegye gazdasága megfelelően diverzifikált. Jelentős mezőgazdasága, erős szolgáltatóipara van, és rendkívül színes az iparszerkezete is. A járműipar, a tárolókapacitás-gyártás jelen van ugyan, de nincs túlsúlyban.

– Az itt működő vállalkozások a járműipari válságokból, a covid okozta beszállítói, logisztikai problémákból tanultak, megértették – és ezt az üzenetet kamaránk is évek óta igyekezett eljuttatni hozzájuk –, hogy a több lábón állás, a diverzifikált termékstruktúra a stabilitás záloga. Az autóipari beszállítók technikailag alkalmasak arra, hogy más irányba – a hadi-, az űr-, a repülőgépgyártás irányába –



Forrás: KSH

épp a környezetvédelmi, energetikai iparnak is – gyártsanak. Ezt meg is lépték. Mindez válságállóbba tette a vállalatokat, és jó alapot teremtett ahhoz, hogy az intenzív gazdaságfejlesztés mentén haladjanak tovább.

– A hatékonyságnövelés lehet az egyik kulcsa az intenzív gazdaságfejlesztésnek, de hogyan lehet ezt külső erőforrások bevonása nélkül elérni?

– Alapvetően technológiafejlesztéssel. Például az energiafüggetlenség elérésével, azzal, hogy sziget üzemmódban, külső energiaforrások nélkül tudjon egy vállalat, vagy akár egy vállalatcsoport, egy-egy energiaközösség működni. A hatékonyság érdekében éppen ezért oda kell telepíteni az ipari szolgáltatásokat, ahol van, ahol termelődik az energia, ahelyett, hogy az energiát szállítanánk magas költségekkel máshová. A megújulóenergia-termelő helyek is csak akkor hatékonyak, ha az ott előállított energiát az azt körülvevő vállalatok rögtön, helyben fel is tudják használni.

– Kamaránk minden erejével támogatja, hogy a most megnyíló európai uniós források minél szélesebb körben biztosítsanak lehetőséget ilyen jellegű beruházások megvalósítására. Még hatékonyabb lehet mindez, ha a magyar kormány törekvései az energiatárolási kapacitások fejlesztésére megvalósulnak. Ha a nappal megtermelt zöldenergiát a cégek letárolhatják, akkor a második, harmadik műszakokban is felhasználhatják.

– Csak a német mintát kell követnünk. Tölünk nyugatra a háztartási kiserőművek már nem csak előállítják az energiát, hanem rögtön tárolják is azt. A tárolókapacitás-gyártás ma Európa húzóágazata.

– Hogyan lehet megvalósítani az intenzív tudásfejlesztést, megakadályozni a humán-erőforrás amortizációt? Felkészült erre a hazai, illetve a térségi képzési rendszer?

– A meglévő munkaerő okosabb, hatékonyabb felhasználása az új tudás megszerzése nélkül biztosan nem lehetséges. El kell tehát érünk, hogy a képzőintézményeink alkalmasak legyenek erre a feladatra. Sem Székesfehérvár, sem Tatabánya nem tartozik még a híres egyetemi városok körébe, mégis jelentős szerepük van az itt működő állami és magánegyetemeknek a munkaerőképzésben. Az Óbudai Egyetem, és ma már az Edutus Egyetem is, számos műszaki és közgazdasági szakembert biztosított a térségnek. A Kodolányi Egyetem előtt is egy új jövő nyílt meg. Az itt életre hívott Albensis Tudásközpont egy új instrumentje lehet a helyi gazdaságfejlesztésnek. A vállalkozásokra építő egyetem a gazdaság szereplőivel közösen próbál meg olyan jövőképet, oktatási struktúrát kialakítani, amely maximálisan visszatükrözi a piaci igényeket. A gazdaságnak nem azokat kell felvennie, akiket az egyetem kibocsát, hanem az egyetemnek kell olyan képzést biztosítania, amelyet a gazdaság igényel. Az irány nem mindegy tehát.

– Ki fog alakulni a gazdaság igényeire épülő egyetemi struktúra, a Tudásközpontban pe-

dig egy olyan tudásbázis jöhet létre, amely évtizedekre képes előre tekinteni a várható igényekre nézve. Pedig nem is olyan könnyű ezt előre megmondani.

– Miben tud segíteni a Fejér Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara ezen a téren?

– Kamaránknak rendkívül nagy szerepe lesz abban, hogy mindehhez hiteles információt nyújtson a vállalati igények összegyűjtésével. Tulajdonképpen azt kell tudnunk megmondani, mire lesz szüksége a gazdaságnak, mit kell majd előállítania az egyetemeknek. Mindezen információt természetesen a középfokú szakképzésbe is ugyanígy el kell juttatnunk. Az egyetemek szerepe azért ennyire hangsúlyos, mert a technológiafejlesztés velejárója, hogy egyre inkább magasan képzett szakemberekre lesz szükségünk, hiszen az automatizált gépsorokat üzemeltetni is kell, ez pedig újszerű tudás nélkül nem fog menni.

– Kamaránk háttérrel kíván tehát biztosítani a vállalkozásoknak, igyekszik a saját, a vállalati és a nemzetközi tapasztalatokat oly módon felhasználni, hogy meghatározó szerepet vállaljon a térségre vonatkozó gazdaságpolitikai irányelvek kidolgozásában. Nem elégszünk meg azzal, hogy csak irányt mutatunk, a vállalati döntések megalapozásához is biztosítani szeretnénk a mindenkor hiteles, politikamentes háttérinformációt.

– Összességében az a véleményem, hogy azok a térségek lesznek fejlődőképesek, amelyek nem erőltetik a ma még ugyan eredményes monokultúra létrehozását, hanem diverzifikált iparszerkezetet hoznak létre, és rendkívül sokat áldoznak az oktatásra, a továbbképzésre, a tudásra, az egyetem és az iskolák kapcsolatának a szervezésére. Az új technológiák kialakításában a gazdaságra építenek, és igyekeznek a nemzetközi kooperációban széles bázist létrehozni. Az adottságainkból, méretünkéből adódóan nem tudjuk magunkat függetleníteni a világpiac hatásaitól, de képesek vagyunk alkalmazkodni, amiben egy ilyen jellegű gazdaságpolitika segíthet.

– Én úgy látom, hogy Fejér és Komárom-Esztergom vármegye adottságai ehhez jók. Annak ellenére, hogy az utóbbiban a Suzuki révén van egy erős autóipari túlsúly, a vármegye többi része nagyon hatékonyan működik. A két vármegye fejlődése nagyon hasonló, amit a számaik is visszatükröznek. A rendelkezésre álló munkaerőt teljes egészében lekötik, a GDP-ben sincs nagy visszaesés ebben a térségben. Stabil, erős a térség gazdasága annak ellenére, hogy egyik vármegyében sincs erős állami egyetemi háttér. Talán éppen ez lehet a kulcs, hiszen a magánegyetemek rugalmasabb, gyorsabb háttérrel tudnak biztosítani a régió szereplőinek.

CSEH TERÉZ



Márkus Gábor, az INOX Technology Kft. ügyvezetője hazánk egyik képviselője a FivE projektben



Co-funded by
the European Union



A FivE Projekt egy úttörő kezdeményezés, melynek célja egy innovatív, ágazatokat átívelő, skálázható, transznacionális szakképzési és képzési platform életre hívása

FivE – nemzetközi mintaprojekt a mikro-szakképzés uniós szintű összehangolásáért

Mikroképzés – a jövő szakképzésének alappillére

Az egyre gyorsuló technológiai fejlődéssel egyre kevésbé képes lépést tartani a szakképzés. A két-három évig tartó képzési idő alatt jelentős a tudásavulás, ugyanakkor jellemző a „túlképzés” is olyan értelemben, hogy a végzettek tudásuknak csak töredékét tudják hasznosítani a gyakorlatban. Gyorsabb, hatékonyabb, rövidebb, de mégis minőségi, a gyakorlatra erősen építő oktatásra lenne szükség. Erről, az Unióban egységes mikroképzésekről szól a most indult FivE Projekt, melynek részleteiről az egyik hazai érintett cég, a székesfehérvári INOX Technology Kft. ügyvezető igazgatóját, Márkus Gábort kérdeztük.

– Mi a probléma a jelenlegi szakképzéssel? Miért nem tud megfelelni a mai kor elvárásainak?

– Manapság minden képzés rákfenéje, hogy mire is képezzem ki az emberemet, mit tanítsassak meg neki, ami aztán a lehető leg-rövidebb időn belül hasznosulhat a napi termelésben. A 3-5 éves szakképzési idő alatt ugyanis rengeteget változik a technológia, ráadásul aki az iskolában ül, az bizony hiányzik a munkaerőpiacról. A munka mellett történő tanulás sem sokkal biztatóbb, hiszen időben az sem rövidebb, ám – ha kisebb mértékben is, de az is érinti a munkaidőt, tapasztalatok szerint annak fele így is elveszik.

– A minősített szakmai képesítésre tehát éveket kell várunk, és akkor még mindig csak

egy kezdőről beszélhetünk, akinek az iskolából kilépve már részben elavult, számunkra pedig részben fölösleges tudása van. A mi műhelyünkben, ahogy jellemzően máshol is, néhány nagyon is konkrét részfeladatot lát el egy-egy dolgozó. Éppen elegendő lenne, ha ezekre rendelkezne megfelelő tanúsítványokkal és profi tudással. Erre az igényre reagálnak az úgynevezett mikroképzések.

– Hogyan kell elképzelniünk ezeket a mikroképzéseket, illetve hogyan lehet ezeket tanúsíttatni?

– A probléma éppen az, hogy ma még idehaza nincsenek ilyen jellegű szakmai képzések. A jó hír, hogy egy most induló európai uniós

pályázat lehetőséget nyújt arra, hogy ennek kereteit egy speciális szakterületen, a hegesztő szakmában mintaértékű módon kidolgozhassuk.

– A FivE Projekt egy norvég kezdeményezésű, négy országot – köztük hazánkat is – érintő, úttörő kezdeményezés, melynek célja a szakképzés innovatív módon való modernizálása, a munkalapú tanulási gyakorlatra építve. Egy innovatív, az ágazatokon átívelő, skálázható, transznacionális képzési, illetve szakképzési platform létrehozását célozza, mely az eddig elismert kompetenciákat (CU – Competence Units) alapul véve tovább bontja azokat kisebb, úgynevezett mikrominősítésekre (MC – Micro Credentials).



A norvégiai Drammen városában 2024. január 17-18-án elindult a FivE Projekt

– Ez tehát egy alulról felfelé építkező rendszer, ami a valós igényekre építve kis egységes lépésekben nyitja meg a szakképzési utat, melyen haladva a tanulók egyenként, egyéni igény szerint haladva egymás után sajátíthatják el az egyes kompetenciákat, melyek mindegyikéről külön-külön mikrotanúsítványt kapnak. Ezek összessége végül kitehet egy olyan teljes tanfolyamot, ami már nemzeti minősítést ad, vagy az Európai Hegesztési Szövetség által elismert európai diplomát eredményez. Fontos előny, hogy akár egyetlen mikrobizonyítvány mögött olyan ütőképes szaktudást állhat, ami már belépőt jelent a munka világába. Mindez lehetővé teszi a rugalmas és célzott ismeret- és készségszerzést, a kompetenciák bővítését, és követhetővé válik a technológiai fejlődés is, ami elengedhetetlen, hiszen folyamatosan jönnek az újabb és újabb hegesztési eljárások, olyanok, mint például a kézi lézerhegesztés, vagy épp a robothegesztések.

– Kik a konzorciumi tagok, illetve hazánkat kik képviselik a FivE Programban?

– A januárban indult hároméves projektben Portugália, Norvégia, Szlovénia és Magyarország vesz részt. A konzorciumi tagok – az Európai Hegesztési Szövetség (EFW), különféle nemzeti szakképzési szolgáltatók, valamint a termelő iparági szektor képviselői – aktívan hozzájárulnak szakértelmükkel a FivE sikeréhez. Hazánkat szakképzési szolgáltatóként a Mátrai Hegesztéstechnikai és Szakképzési Kft., iparági képviselőként pedig a mi cégünk, az INOX Technology Kft. képviseli a projektben. Ehhez éppen megfelelő a cégmértünk: se túl kicsi, se túl nagy. Viszonylag jó rálátásunk van a piacokra, és kapacitásunk is van a vállalt feladatok ellátására.

– Célzottan egy olyan rendszert kívánunk kidolgozni, amely a hegesztésen belül felfedi a teljes hegesztési platformot, vizsgálja azt, hogy a vállalkozásoknak konkrétan mire van szüksége, hogy majd ezekre hozzon létre picit, néhány napos-hetes képzéseket, rövid tanfolyamokat, melyek aztán uniós szinten

egységes módon tanúsítva lesznek. Így ezeket a jövőben bármelyik munkahely elfogadja majd.

– A projekt most januárban indult és három évig tart. Hogyan zajlik a közös munka? Mikorra várhatóak konkrét eredmények?

– A három év teljes egészében le van bontva munkacsomagokra, minden résztvevőnek el kell végeznie ezeket a feladatokat saját területén. A projekt első felében a mi főfeladatunk az, hogy összegyűjtsük és rendszerezzük az iparági igényeket, melyekre aztán az említett szakképzési partnerünk, velünk együttműködve, kidolgozza a mikroképzéseket. A második féléldőben, tehát másfél évnyi előkészítést követően, elindítjuk és folyamatosan teszteljük az oktatást, elemezzük, vizsgáljuk, hogy a várt eredményt hozza-e az új rendszer. A 3. év végére négy országból, másfél évnyi konkrét tapasztalattal rendelkezünk majd.

– Az NHTE hosszú évek óta szoros kapcsolatban áll a norvégokkal, sok közösen lebonyolított, sikeres pályázat áll már mögöttük, ezek közül néhányban mi is részt vettünk.

– Nagyon átgondolt, alaposan kidolgozott európai szintű projektben vehetünk részt most

is, amihez szerencsére európai léptékű költségvetés is párosul, így nem kell aggódnunk amiatt, hogy miből finanszírozzuk az erre fordított időt, energiát, vagy épp a felhasznált anyagokat.

– Mit gondol, hatással lehet ez a mintaprojekt a hazai szakképzés megújítására?

– A hegesztő szakképzésben mindenképpen, hiszen az ezzel foglalkozó intézmények valamennyien be vannak csatornázva a Magyar Hegesztéstechnikai Egyesülésbe, mert kizárólag ők adhatnak ki nemzetközi hegesztőbizonyítványt. Ez amúgy is egy nagyon szűk szakmai terület, ahol a hazai szakemberek jól ismerik egymást. A Mátrai Hegesztéstechnikai és Szakképzési Kft.-nél nagy számban fordulnak meg a szakképzőiskolák tanárai is, hogy minősítést szerezzenek, amivel aztán oktatni tudnak az iskolákban. Meggyőződésem, hogy ez a rendszer gyorsan el fog jutni a szakképzés minden szintjére, nem csak a felnőttképzésbe, hanem az iskolarendszerű oktatási intézményekbe is, és ezeken keresztül motiválni fog más szakterületeken működő, képzéssel foglalkozó cégeket, intézményeket is.

CSEH TERÉZ

Az INOX Technology Kft.-ről, a Pakole Cégcsoportról

A több, mint tíz éve alapított társaság speciális szerkezetek gyártásával, hegesztésével foglalkozik, kifejezetten speciális lakatos és gépészeti munkákra szakosodott. Elsősorban rozsdamentes anyagokkal, de szénacél, vagy bármilyen ehhez hasonló anyaggal vállalkozunk feladatokat.

Az INOX Technology Kft. a Pakole Cégcsoport partnereként szorosan együttműködik mind a Pakole Trade Kft.-vel, mind pedig a Pakole Szervíz Kft.-vel. Az előbbi ipari fűtőtechnikai rendszerek tervezésével, gyártásával foglalkozik, melyek zöme fémből, hegesztéssel készül, míg a Pakole Szervíz Kft. az ehhez kapcsolódó szolgáltatási területeken tevékenykedik, a gépészeti kivitelezések, szervizelések terén olyan speciális elemek gyártását végzi, amelyek a sorozatgyártás keretein belül nem kivitelezhetőek. A jól működő rendszer alapja a vállalatok közötti erős kooperáció, melyet az azonos tulajdonosi kör is erősebbé, stabilabbá tesz.



A Budapest–Belgrád vasútvonal után jöhet a szlovén nagysebességű gyorsvasút

Újabb sikerek a lábatlani betongyárban

A Lábatlani Vasbetonipari Zrt., bátran mondhatjuk, hogy a közép-európai betongyártás élvonasa. Nyolcvanéves tradícióira építve, a németországi központú RAIL.ONE csoport tagjaként, a lábatlani gyár folyamatosan fejlődik. A teljes technológiai megújítást, az energiahatékonysági felújítást követően immáron a külleme is megfelel a kor elvárásainak. Dübörög a betongyártás, 110%-on folyik a diverzifikált termelés, és a jól végzett munka eredményeként mindig akad a horogra egy-egy óriásprojekt is. Most éppen Kelet-Európa első, Szlovéniában épülő nagysebességű gyorsvasútja. Galler Károly vezérigazgatóval beszélgettünk.

– Hogyan hatottak a hazai betongyártásra az elmúlt évek történései, az energiaváltság, a háborúk? Milyen kihívásokkal kellett szembenéznük?

– Az orosz-ukrán háborúnak ránk nézve, illetve rajtunk keresztül a vevőinkre is voltak, vannak negatív aspektusai. Gyakorlatilag Ukrajna irányából megszűnt az árubehozatal, köztük a cement importja is. Hatalmas kieső mennyiséget kell így pótolniuk a helyi kapacitásoknak. A cementgyárak maximális fordulatszámokon működnek, hogy a hiányzó volument elő tudják állítani.

– Az energiaváltság, a háború az üzemanyagárak emelkedését is magával hozta, ebből adódóan pedig jelentősen nőttek a fuvarozási költségek, az útdíjak is. Egy biztos, semminek az ára nem csökkent.

– A vörös-tengeri helyzetből is számos problémánk adódott az alapanyagok és a gépek beszerzésével, beszállításával kapcsolatban. Jelentősen lelassultak az arab országok, illetve India felől érkező szállítmányok, a hajók a Szezi-csatorna felől most nem jöhetnek, helyett meg kell kerülniük egész Afrikát. Egy-másfél hónapos késéseket mondanak. Ezek hatásait ma még nem is érezzük igazán, de hamarosan gondot jelenthetnek a

napi termelésben. Jelentős csúszásokra kell tehát számítanunk ezen a téren.

– A nehézségek ellenére folyamatos a gyártás? Tudnak dolgozni?

– Nem panaszkodhatunk, vannak megrendeléseink, új projektjeink, persze vannak parkolópályára került korábban indult folyamataink is. Ilyenek például a fővárosi beruházások, melyeket forráshiány miatt elodáztak.

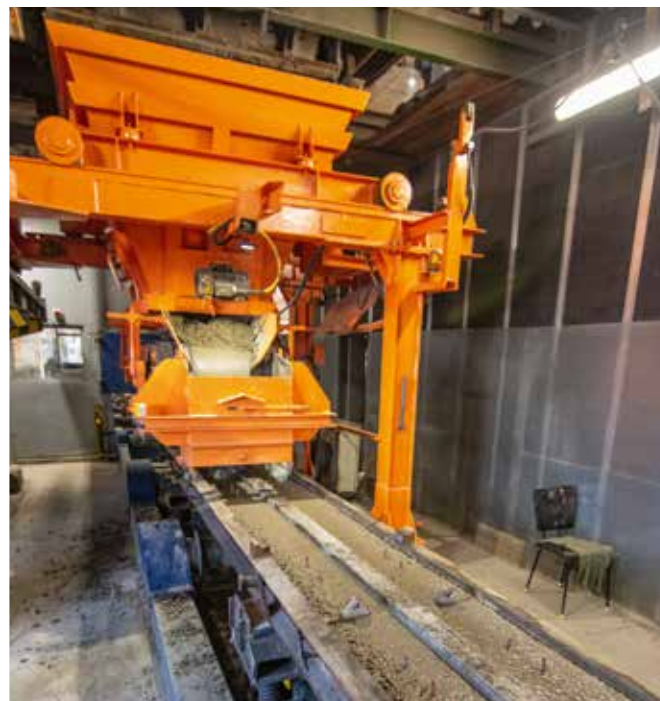
– A nagyszabású vasútépítés viszont a Budapest–Belgrád vonalon lassan a végső fázisába fordul, jövőre az átadásra is sor kerül. Mivel a betonlajzatra a munkálatok elején van szükség, így a mi munkánk már a végéhez közeledik, nálunk kifut ez a projekt ebben az évben. Helyébe lép a következő, a koperi kikötőig futó szlovén nagysebességű gyorsvasút építésére.

– Ez egy új fejezet a cég életében. Adott volt ehhez minden feltétel?

– Kiváló szakmai tudással és szakembergárdával rendelkezünk, és folyamatosan fejlesztjük a technológiánkat, teljesen mo-

dernizáltuk a gyárunkat. Ebben a folyamatban bentől haladtunk kifelé, nem egy új, látványos csarnok építésével kezdtük, hanem első körben a belbecsre fektettük a hangsúlyt, azaz a technológiánkat modernizáltuk. Kifelé haladva következtek az energiahatékonyságot célzó energetikai beruházásaink, aminek immáron II. ütemét is befejeztük. A robbanásszerű gázáremelésre válaszul átálltunk a hőszivattyúra, illetve megvalósítottuk a teljes fosszilisenergiafüggetlenséget. Befejezésésként újjáépítettük a gyárat, vagy még kifejezőbb, ha úgy fogalmazok, hogy a régi köré építettünk egy új gyárat. Mára elmondhatjuk, hogy egy modern munkahellyé váltunk. Mindezeket alapvetően az energetikai megfontolások vezérelték, a döntéseink létjogosultságát energetikai számláink maximálisan vissza is igazolják. Egyértelműen a beruházás gyors megtérüléséről beszélhetünk.

– A nagysebességű gyorsvasútépítéshez szükséges technológiafejlesztés pedig jelenleg is zajlik a telephelyünkön. Nagyon büszkék vagyunk rá, hogy mindez ide, Magyarországra, a mi gyárunkba kerülhetett. Korábban ezeket az elemeket Németországban állították elő. Nekünk nem csak őket sikerült meggyőznünk az itteni gyártás



**LÁBATLANI
VASBETONIPARI ZRT.**

Member of the RAILONE GROUP

előnyeiről, de a Szlovén Állami Vasutakat is sikerült magunk mellé állítani, és megnyerni ezt a projektet. Mi leszünk Közép-Európában az elsők, akik a nagysebességű gyorsvasutakhoz képesek pályát gyártani, Szlovénia pedig az első keleteurópai ország lesz, ahol ilyen gyorsvasút épülhet. Magyarországról szállítjuk – más egyéb termékekkel együtt –, az ehhez szükséges betonalkazatokat.

– Erre az új technológiára hosszú távon szeretnénk építeni, amire reményt adnak a V4-eket, illetve Romániát is összekötő gyorsvasúthálózat, illetve az Osztrák Vasutak fejlesztési tervei. Ezek kivitelezése számításunk szerint előbb-utóbb elindulhat.

– Milyennek látja a hazai munkaerőpiacot, és a közeljövő kilátásait?

– Munkaerő ügyében rosszul állunk. A magyar munkaerőhelyzet, a hírekkel ellentétben, borzalmas állapotban van. Szakmunkások, szakemberek egyszerűen nincsenek, még a kifejezetten erre a célra szakosodott cégek sem képesek ilyeneket megfelelő számban közvetíteni. A határon túlról érke-

ző jó lakatosok nem állnak meg itt, egy-két országgal nyugatabbra mennek a jobb jövedelem reményében. Minden cég küzd ezzel a jelenséggel.

– Nekünk úgy sikerült mindezt kordában tartanunk, hogy egyrészt építhettünk az erős dolgozói lojalitásra, ami rendkívül nagy cégérték. Minden évben szép számmal adunk át jubileumi törzsgárda kitüntetések, 10-20-30, de nem ritkán 40 év munkáját megköszönve. A betoniparban érintett lábatlani családokban apáról fiúra szálló tradícióként adják át a szakmát a fiatalabb generációknak, így a munkaerő-utánpótlásunk erről az oldalról biztosított.

– Másrészt persze a kapacitásbővítésünk folyamatosan megkívánja az új munkaerő bevonását is, a technológiai fejlesztés, a modernizálás pedig más típusú, új tudással rendelkező szakembereket is megkövetel: programozókra, magasan képzett gépkezelőkre, gépbeállítókra, lakatosokra is szükségünk van.

– Kipróbáltunk harmadik országbeli munkavállalókat is, tapasztalataink alapján, jelenlegi álláspontunk szerint a kirgizek a

számunkra legmegfelelőbbek. Megbízható, katolikus vallású, tehát a magyar értékrenddel könnyen azonosulni tudó, dolgozó emberek. Megbecsülik magukat, tiszták, rendesek, megbízhatóak, rendelkeznek azzal a normalitással, amivel a munkaközösségbe és az itt élők közé is könnyedén be tudnak illeszkedni.

– Egyelőre adottak tehát minden oldalról a termeléshez szükséges feltételeink, bőven van munkánk, sok projektünk fut, így biztató jövő elé nézünk. Már most 110%-on termelünk, el sem tudom képzelni, mi történik majd, ha a gazdasági növekedés újra lendületet kap. Már most is három műszakban dolgozunk, még szombaton is. Szerencsére az embereink szívesen vállalják a túlórákat, és szép jövedelmet is vihetnek haza. Az árbevételünk és vele együtt a profitunk is évről évre növekszik, így tényleg nincs okunk a panaszra. Igyekeztünk időben felkészülni, hatékonyvá válni, és szerencsére ennek most az eredményei is megmutatkoznak.

CSEH TERÉZ



Cserta János optometrista, kontaktológus, látszerész mester



Az ikonikus Madách utcai épület

A Cserta Optikában a „Minőség, szakértelem, garancia” a szlogen

Kalandozás az optometria világában

A Fejér Vármegyei Iparkamara nyolc kategóriában ad ki minden évben díjakat. Az „Etikus vállalkozó Díj” elismerés 2023 decemberében egy családi vállalkozás ügyvezetőjéhez, Cserta János optometrista, kontaktológus, látszerész mesterhez került. Generációk óta foglalkoznak szemünk világával a Cserta Optikában úgy, hogy működésük, etikus magatartásuk, jó gyakorlatuk más cégek számára is példaértékű lehet.

– Az optometrista édesanyjai példa eleve meghatározó lett az Önök számára?

– Igen, bizonyára nem véletlen. 14 éves koromtól emiatt iktatódom az életembe a nyári egy hónapos munka az OFOTÉRT-nél. A vállalkozói lét felé nyitottság bennünk volt, így 1992-ben el is indultunk ezen az úton édesanyámmal Székesfehérváron nyitott üzletünkkel, majd később nálunk tanult az öcsém is. Ő később saját üzletet nyitott a Kossuth utcában. Büszke vagyok rá!

– Az optikus, látszerész szakma elnevezése ismertebb, az Ön másik két végzettsége kissé talányos...

– A mi szakmánk is állandóan fejlődik, nekünk is lépést kell tartanunk a tudomány, a szakma, sőt néha a divat fejlődésével is. A látszerész mestervizsga után nálam 2005-ben a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Egészségtudományi Kar optometrista

képzése következett, ahol akkor az egyik tantárgyunk a kontaktlencsével foglalkozó kontaktológia volt. Ezekkel a végzettségekkel én szemüveget írhatok, kontaktlencsét illeszthetek, és fel kell ismernem az összes szemhibát (ezek kezelése már szakorvosi feladat). A szemfenék vizsgálatok leggyakrabban a magas vérnyomás, cukorbetegség okozta tünetekkel, valamint szürke- és zöld hállyal találkozom.

– A rendszerváltás a hiánygazdaság, a sílány színvonalú áruk korszakát hozta általánosan. Már ekkor törekedtek a szakmai felemelkedésre. Ma is az a szlogenjük „Minőség, szakértelem, garancia”. Nehéz ez az út?

– Aki a piacon meg akar maradni, annak erre a komplexitásra kell törekedni. Minden alapanyagunk első osztályú. A legmodernebb gyártó és diagnosztikai gépekkel, eljárásokkal rendelkezünk. Kevesen mondhatják el,

hogy a glaucomás betegségek felismerésében, ellenőrzésében, kezelésében nélkülözhetetlen látótérvizsgáló berendezésük van! A komputeres szemvizsgáló túl nálunk arra is van mód, hogy rögtön orvosi vizsgálatra irányíthassuk a pácienseket. Madách utcai üzletünkben Dr. Nagy Piroska szemész szakorvos, kontaktológus végez felnőtt- és gyermekszemeszeti rendeltetést. Szemüvegeket, kontaktlencsét készítünk, illesztünk, de forgalmazunk munkavédelmi és napszemüvegeket – főleg ez utóbbiban a legújabb divatot követve. A beszállítóink, partnereink évtizedek óta ugyanazok, világmárkákat, szabadalmakat is közvetítve. Új, modernebb, divatosabb termékek esetén azért bővítjük a kört.

– Folyamatosan kell képezni magunkat, hogy az új anyagokban, technikákban, márkákban otthon legyünk. Azért mondom ezt többes számban, mert nálunk minden munkatárs szakmabeli, szakirányú végzettségű vagy ta-



*A Táviráda utcai optikába hétfőtől péntekig
9-17.30-ig várják a vendégeket!*



Megbeszélés a kollégákkal

nuló. 11 fő dolgozik itt jelenleg, a törzsgárda tizen-huszonéve. Az országostól a regionális képzésekig igyekszünk részt venni mindegyiken a kolléganőimmal, ami évente pár alkalom. A budapesti Terézvárosi szakképző Látszerész Iskolával duális partnerek vagyunk. Felnőtt képzés keretében másfél évig biztosítjuk a gyakorlati oktatást két fő részére.

– Hogy mit takar a garancia? Szemvizsgálatunkra teljes körű garanciát vállalunk! Szemész szakorvos és diplomás optometristáink feladata ügyfeleink látásának korrigálása. A szemüveg, kontaktlencse kiválósága mellett abban is biztos lehet a hozzánk forduló, hogy jó kezekben van a szeme világa, az egészsége.

– **Hol található az üzleteik?**

– Legősi bázishelyünk Székesfehérváron a Madách utcai tágas, világos, kellemes környezetű optika, ahol a doktornő rendel, ahol én is vizsgálók. 20 éves a kisebb, de ugyanolyan barátságos Táviráda utcai helyiség a teljes kínálattal, s minden alapszolgáltatással (a kis iroda falán a mestervizsga, a kitűnő diploma, a szakmai elismerések, díjak – köztük az „Etikus Vállalkozó Díj” oklevele – sorakoznak – a szerző). A 90-es évek végén gondoltam arra, hogy 50-60 km-es körzetben felmértem, hol van még ellátatlan hely, így bukkantam Oroszlányra Komárom-Esztergom vármegyében. Jelenleg ez a három munkahelyem, ahol szakmai irányítást végzek, kezelek, árut szállítok... Nem tervezem, hogy a hálózatot bővítem, inkább az a cél, hogy a megszokott nívó

és az álláshelyeket megőrizzük. A Covid idején két hónapra be kellett zárunk, de senkit nem küldünk el, hisz mindig fontos szempont volt a magas értékrendet képviselő kollégák megtartása. A vevőkörünk bizalmát az igazolta, hogy a kényszerű szünet után visszatértek hozzánk.

– **Magasra tette a mércét eddig is. Milyen lehetőségeket lát a szakma, illetve a saját vállalkozása továbbfejlesztésében?**

– Itt élünk már az informatikai forradalmak, mesterséges intelligencia, okos szemüvegek világában. A szakma párhuzamosan lép tovább a technológiával. Újítások, fejlesztések, divatok hoznak változásokat. Évek óta sürgetjük egy egyetemi mesterképzés szükségességét, ami az innovációk alkalmazására felkészít. Így nagyobb felelősséggel ugyan, de több terület kezelését adhatná át az egészségügy az optometristáknak.

– A saját területemen a gazdaságos működés és az állandó megújulni tudás minden helyzetben az elvárásom.

– **Említette, hogy generációkat gondoz a vállalkozásuk. Sokan hozzák a családtagjait, rokonaikat, ajánlják Önöket barátoknak, ismerősöknek...**

– Így van. Több évtizedes tapasztalatunk van az emberekkel való bánásmód terén. Az üzleteink kellemes légköre minden korosztálynak vonzó. Senkinek nem kell hozzánk szorongással belépni, ha mégis ezt látjuk,

segítünk feloldódni. Talán minden partneri köszönetet, szakmai díjat felülmúl az a szeretet, bizalom, pozitív visszajelzés, amit nap mint nap tapasztalunk. Van, akit gyerekkora óta kezelünk, s már ő hozza a porontyait, vagy éppen a nagypapát. A szakmai munkán túl egyéb észrevételeket, igényeket is figyeljük. A közösségi oldalakon is közzéteszünk fontos információkat. Azok a vásárlóink, akiknek mi illesztettük a lencséjüket, illetve az előírt ellenőrzéseken megjelennek nálunk, online is rendelhetnek kontaktlencsét, amit az üzletünkben vehetnek át. A Szép Kártya, Egészségpénztári kártyák, céges juttatások rendszere sokaknak kedvez, tehát nálunk is élhetnek velük. Vásárlói ötlet volt az időpont foglalás lehetősége, azt szintén megoldottuk. Nyitottak vagyunk minden épkézláb javaslatra.

– **Térjünk vissza az Önök családi vonalához! Lesz-e, akinek majd átadja a stafétát?**

– A lányom marketing vonalon halad tovább a saját vállalkozásával, de a közösségi média tekintetében számíthatok a segítségére. A fiam az egyik tanulóink, neki nagy érzelme van ehhez a hivatáshoz, de még ki szeretné magát próbálni a mentőápolás területén. Ráér még dönteni, egyrészt mert nagyon fiatal, másrészt, mert én még nagyon sokáig szeretném ezt a vállalkozást irányítani ilyen szellemiségben.

DR. GÖDE ANDREA



Dr. Abonyi János rektorhelyettes, dr. Gelencsér András rektor, Csillag Zsolt kancellár



A sajtótájékoztatót

A „legek” éve után jubilál a Pannon Egyetem

Hetvenöt éves a patinás intézmény

Eseményekben gazdag, tartalmas esztendőre tekinthet vissza a Pannon Egyetem, mely 2024-ben alapításának 75. évfordulóját ünnepli. Idén új szakok indulnak, folytatódik az energetikai korszerűsítés, és új rektort választanak.

Rekordok, korszerűsítések, fejlesztések

Dr. Gelencsér András, a Pannon Egyetem rektora, a 2023-as esztendőt értékelve, a februári sajtótájékoztatón úgy fogalmazott: a „legek” éve volt, a várakozásait is felülmúlta. Tavaly az országos átlaghoz viszonyítva duplájára nőtt az intézménybe jelentkező hallgatók száma. Ez összefüggött az Európa Kulturális Fővárosa címmel is, de legalább ugyanolyan mértékben az egyetem eredményeivel, sikereivel. A legnagyobb visszhangot kiváltó események, programok közül kiemelte: az elmúlt évben Veszprémbe látogatott Jane Goodall, Balatonalmádban, augusztusban megrendezték a Balaton Solar Boat Challenge Boat világkupa-futamot, és átadtak több sportlétesítményt.

Csillag Zsolt kancellár kiemelte: a Pannon Egyetem a felsőoktatási intézmények között három nemzetközi kiválósági sorrendben is szerepel az élmezőnyben, az európai verseny részese. A versenyképességet új beiskolázási rendszer segíti, a jó képességű külföldi hallgatók számát szeretnék növelni.

Beszámolt az intézmény átfogó energetikai korszerűsítéséről; idén tavaszra elkészül a veszprémi alsó kampusz teljes felújítása,

40 százalékkal csökkent az egyetem energiaköltsége. Az infrastruktúra-fejlesztés folytatódik: korszerűsítik a veszprémi felső kampuszt, felújítják a tudósotthont, új kollégium építését, az ajkai kampusz bővítését tervezik.

Dr. Abonyi János rektorhelyettes arról beszélt, hogy a jubileumi év lehetőséget ad arra, hogy a kezdetekre emlékezzenek, az intézmény értékeit kiemeljék. Az egyetem kiemelkedő, összetartó közösség volt az alapításakor, az 1956-os forradalom idején és az ma is. Az alapításhoz innováció kellett, tudományos igényesség, két kutatóközpont jött létre az egyetem mellett. Számos rendezvényt szerveznek idén, a fiatalokat is megszólítva.

A jövő szakmáira is felkészítenek

A Pannon Egyetemen az elérhető szakok portfóliója is többször bővült az elmúlt időszakban. Amellett, hogy még nagyobb hangsúlyt kaptak a különböző pedagógiai képzések, sikeresen akkreditálták a pszichológia alapszakot, ami 2024 szeptemberében indul először a Humántudományi Karon, a gazdaságtudomány területén pedig üzleti adattudományra lehet jelentkezni. Utóbbi markánsan épít az informatikára és

a mesterséges intelligenciára.

A kancellár kifejtette: egyértelmű, hogy a társadalmi trendek egyre inkább az AI felé tolnak el, nekik pedig kötelességük, hogy szorosan kövessék ezeket, ezért a Pannon Egyetemen a meglévők mellett már most gondolkodnak olyan szakokon, amelyek a mesterséges intelligencia kezelésére épülnek. „Olyan szakmákra kell felkészíteni a fiatalokat, amelyek lehet, hogy ma még nem is léteznek, de később meghatározóak lesznek” – hangsúlyozta Csillag Zsolt kancellár.

Júliustól: új rektor

Dr. Gelencsér András 2015 óta a Pannon Egyetem rektora, két és fél cikluson át tartó megbízatása idén június 30-án lejár. A sajtóbeszélgetésen az egyetem vezetése megnevezte, hogy ki állhat az intézmény élére. A határidőig egyedül dr. Abonyi János adta be pályázatát. Ő közel másfél évtizede oktat, és kutat az intézményben. Rektor az lehet, akit a Pannon Egyetemért Alapítvány kuratóriuma és az egyetem szenátusa is külön-külön megszavaz. Az új rektor kinevezése július 1-jétől szól.

Cs. B.

FOTÓ: PESTHY MÁRTON

„A 83-as főút négysávosítása elkészült, ennek hatásait most még nem tudjuk felmérni. De az biztos, hogy gyakorlatilag – 18 perc az autótút Pápa és Győr között – Győr agglomerációs övezete lettünk.”

DR. ÁLDOZÓ TAMÁS



Liftek épülnek Tatabányán

Három új felvonó épül Tatabánya vasútállomáson, melyből kettő a peronok, egy pedig a P+R parkoló megközelítését biztosítja majd. A vasúttársaság beruházása nyomán várhatóan ez év végétől már Tatabányán is lépcsőzés nélkül el lehet eljutni a peronokhoz. A felvonók vandálbiztosak lesznek, a falak és az ajtó is részben üvegezett kivitelben készülnek. Tágas kialakításuknak köszönhetően kerékpár vagy babakocsi is elfér majd bennük. A beruházás a MÁV saját forrásából, mintegy egymilliárd forintból valósul meg.

Pápa

Dr. Áldozó Tamás 2011-től a város polgármestere. Ciklusértékelő beszélgetésünk készítése közben derült ki, hogy a FIDESZ pápai szervezete újra őt jelöli a város első emberének.

Cikkünk a 26. oldalon



Bajna

Pallagi Tibor polgármester a negyedik ciklusa vége felé jár, és úgy gondolja, hogy ez alatt az idő alatt töretlenül haladt előre Bajna fejlődése. 2006-ban volt egy elképzelése a testülettel közösen. A legfontosabb célok nem változtak, és zömük mára meg is valósult.

Cikkünk a 31. oldalon





Nem egyszerűen zöld város, hanem város a zöldben

Pápa Győr agglomerációs övezetébe került

Dr. Áldozó Tamás 1994-től önkormányzati képviselő, 1998-tól 2011-ig alpolgármesteri, 2011-től pedig polgármesteri funkciót töltött be. Ciklusértékelő beszélgetésünk készítése közben derült ki, hogy a FIDESZ pápai szervezete újra őt jelöli a város első emberének. Ha a szavazók is úgy gondolják, akkor tehát újabb öt évben gondolkodhat.

– Az elmúlt önkormányzati ciklus a külső körülmények miatt nem indult valami fényesen.

– Ugyanabban a lehetetlen, covidos helyzetben dolgozott először a pápai önkormányzat, mint az összes többi magyar, de nálunk ráadásul volt egy kicsit nehezebb periódus is, ugyanis Pápan eggyel több hulláma volt a pandémiának 2021 augusztusában. Kitört egy helyi fertőzőes hullám, amit dr. Müller Cecília egy veszélyes gócnak nevezett. Tehát máshol már normális körülmények uralkodtak, nálunk még szigorúak voltak az élet feltételei. Például a Veszprém kézi-

labda meccse alkalmából külön megkérték a pápaiakat, hogy ne menjenek szurkolni.

– Ez a kis hullám nagyon sok mindent megmutatott nekünk. Egy különleges időszakot éltünk, ez volt az első alkalom, hogy a polgármester egy személyben hozott döntéseket. Hozzá kell tenni, hogy ezeket utólag a képviselőtestület egytől egyig jóváhagyta.

– Azt is láthattuk, hogy kire lehet számítani, és kire kevésbé. Hála Istennek a szervezetekben dolgozók többségére lehetett, így érezhettük, hogy erősek vagyunk. Bár az energetikai válság is jelentős pánikot okozott, hiszen az égből szökő árak az összes

tartalékunkat elvitték, de a kollégákkal nagyon sok ésszerű döntést meg tudtunk hozni, a korábbi tapasztalatokra építve megvolt a fegyelmettség a város szolgáltatásban dolgozók körében.

– Egyáltalán mit lehetett csinálni ebben a helyzetben?

– A körülmények miatt az uniós pénzek felhasználása, a beruházások kivitelezése 2019-re csúszott át. Szép eredményeket tudunk felmutatni, a Zöld város projektek például kifejezetten jól sikerültek. Pápa közel 60 hektár belterületi zöldet tud magáénak, legnagyobb a belső és külső várkert egybe-

függő területe. Azt szoktuk mondani, hogy mi nem egyszerűen zöld város vagyunk, hanem város vagyunk a zöldben. A rekreációs beruházások közül a sportközpont építése emelkedett ki, és – bár azt előre nem tudhattuk – voltak energetikai munkáink, amik igencsak jó szolgálatot tettek a válság idején.

– Az ipari parki területek fejlesztésével, három gyűjtőutat építettünk, és átadhattuk rendeltetésének az új piacot is. Projektjeink közül említsük meg a csapadékvíz elvezetést, az út- és parkoló építést, vagy akár a Petőfi-ház felújítását. Pályázatokból, és ingatlanok értékesítéséből tudunk némi plusz bevételre szert tenni, amiből fejleszteni lehet.

– Az előzőek mellett miben volt még más ez a ciklus?

– Ebben a ciklusban az jelentette a nagy változást, hogy a város működtetését jelentős mértékben átszerveztük. Nemcsak tanári és jogász végzettségem van, hanem közgazdász is vagyok, ezért úgy gondolom, hogy egy város működtetését vállalati szemlélettel kell követni, azaz folyamatosan a hatékonyságot kell vizsgálni. Hogy így lehessen cselekedni, sokszor az intézményi működési keretből ki kell lépni, és gazdasági, elsősorban nonprofit jellegű társasági kereteket kell rendelni az egyes feladatokhoz.

– Az átszervezés egyik iránya az lett, hogy a kulturális intézményeinket bevittük egy gazdasági társaságba. Így sokkal több vezetői döntést megalapozó információt lehetett nyerni, ahol sokkal több beavatkozási lehetőség van korrekcióra is.

– Másodikként a közétkeztetést szerveztük ki gazdasági társaságba, mára ezt piaci alapon egy vállalkozás látja el. Ebben rengeteg tartalék volt, gyakorlatilag ugyanazon az árszínvonalon kínálják az étkeztetést, mint ahogy a saját intézményünknel működött, de mindez egy vadonatúj kiszállító autóparkkal, konyhatechnológiával, magasabb fizetésekkel, és felújított étkezőkkel tud működni.

– Rengeteg volt itt a pazarlás, amit talán nem is annak neveznék, nem direkt költek felelőtlenül, hanem más volt a tolerancia határ. Ha bármennyibe is került valami, akkor is megvettük, és nem kerestük azt, hogy hogyan lehetne olcsóbban, kevesebb pénzből is intézni a beszerzéseket.

– Így eljutottunk oda, hogy a városüzemeltetés maradt a végső kritikus pontunk, ahol tragikus állapotok uralkodtak. A lakosság részéről is sok volt a panasz, és a belső vizsgálatok után kiderültek ennek az okai is. A szervezeti és személyzeti problémákkal muszáj volt szembenézni, és súlyos személyi döntéseket kellett hoznunk. A felmondások,

és a létszámleépítés első eredményei már látszanak. Erről a területről is elkezdünk kiszervezni feladatokat, de soha nem külső vállalkozásoknak, hanem például Pápán a hulladékkezelést a Köszolg Nonprofit Kft. végzi, és most odaadtuk nekik a köztisztasági feladatokat is. A csapadékvíz-elvezető csatornáink állapota katasztrofális volt, ezt a feladatot most a Pápai Vízmű Zrt. látja el, így az ivó- és szennyvíz után most már ők foglalkoznak a csapadékvízzel is. A játszóterek rendbetartását a Pápai Sport Nonprofit Kft. kapta meg. Volt egy olyan részlegük is, amely a városi rendezvényekre épített színpadot, lelátót, faházakat, ezt átadtuk a kulturális nonprofit kft.-nek.

– A visszamaradt feladatok (járdafelújítás, karbantartás, közutak üzemeltetése, kertészeti feladatok, zöldterületek gondozása, parkolás, piac) teszik most ki a városüzemeltetés munkáját. Mára azt látjuk, hogy lényegesen kevesebb emberrel, új vezetőkkel, más szemlélettel, sokkal jobban, eredményesebben dolgoznak.

– A közgazdász látásmód mellett mi indokolta még az átszervezéseket?

– Én úgy gondolom, hogy egy szervezet működtetése menedzseri feladat, a szakmai munka irányítása pedig mást követel. Nem vagyok meggyőződve, hogy mondjuk a könyvtár vezetője, aki égen és földön a legjobb könyvtáros, egyben a legjobban gazdálkodik a humán erőforrással, szerződik a közművekkel, és gazdasági vezető egy személyben. Szétválasztottuk a feladatot, van egy ügyvezető, aki biztosítja a működés feltételeit, és minden területnek megvan a szakmai vezetője. Év elején megállapodnak, hogy mire, és mennyi pénzre van szükség az adott szakmai munka elvégzéséhez (ez része az üzleti tervnek), és utána mindenkinek az a dolga, hogy ezt végrehajtsa.

– Komoly problémáink vannak a képfestő múzeummal, egy állami tulajdonból ki nem adható vagyontárgy, ami vagyonkezelésben van nálunk. Nagyon rossz az állaga, és azt fontolgatjuk, hogy visszaadjuk a magyar államnak, mert nem tudjuk vállalni az üzemeltetését. Olyan szerkezeti problémái vannak az épületnek – konkrétan baézik –, amelyek veszélyeztetik az ott lévő műtárgyak állapotát. Nem gondoljuk, hogy a pápai adófizetők pénzéből kell egy kulturális örökséget fenntartani, ami az egész nemzeté, és a szellemi világörökség része.

– Megalkották az idei költségvetést. Mik a fő prioritások?

– A költségvetésünk összeállításakor három dologra figyeltünk. Először, hogy a város alkalmazásában álló valamennyi kollégánk 15% béremelést kapjon. Másodszor, hogy mindent a városüzemeltetésbe teszünk bele,

hiszen itt rengeteg adósságunk van, minden felszabadult forrásunk segítségével karbantartásokat végzünk. Harmadszor pedig a Kossuth utca, ami semmilyen pályázatba nem fért bele. A sétálóutcánk burkolását 2020. év végén kezdtük el, és eddig a feléig jutottunk el, mert az energetikai válság miatt le kellett állítani a beruházást. A teljes közműcserével kezdtünk, majd a burkolás következett, tartosí mészkövel. Azért ezt a drága anyagot választottuk, mert az Eszterházyak is ezt használták, és továbbvisszük a hagyományt. Az áruháztól a mozi utcájáig már megvettük a követ, ezt lerakva kétharmados lesz a készülttség. Azt látjuk, hogy a halódó belváros a burkolásnak, és a vállalkozóknak köszönhetően újra kezd élettel telítődni.

– Tervek, elképzelések a következő ciklusra?

– A Zöld város projektet tovább szeretnénk majd bővíteni. Terveink között szerepel az egykori dohánygyár szárító épülete, ami egy több emeletes, hatalmas hodály. A teteje rossz állapotban van, azt le kell bontani, de az épületet szeretnénk megmenteni, és egy nagy, beltéri játszótér akarunk csinálni benne.

– Kerékpárutakat fogunk építeni, kiegészítve a már meglévőket, hogy mindehova el lehessen jutni biciklivel Pápán. Rekonstrukciókat tervezünk az óvodai hálózatunkban, és továbbra sem felejtkezünk el az energetikai fejlesztésekről.

– Ami előttünk áll, az még a közvilágítás korszerűsítése. A külső várkertben már megoldottuk, hogy mozgásérzékelőkkel vannak ellátva a led-es lámpák, magyarul akkor erősödik fel a fény, ha valaki arra jár. Ezzel a világítási költség 75-80%-át tudjuk megspórolni. Persze ahol autók járnak, ennek nincs értelme, ez elsősorban a parkokra, gyalogutakra vonatkozik.

– A 83-as főút négysávosítása elkészült, ennek hatásait most még nem tudjuk felmérni. De az biztos, hogy gyakorlatilag – 18 perc az autótút Pápa és Győr között – Győr agglomerációs övezete lettünk. Azt reméljük ettől, hogy családok fognak beköltözni Pápára, és megáll a város népességének csökkenése. Itt jó lakni, gyereket nevelni, jó minőségű önkormányzati szolgáltatásokat lehet igénybe venni, a szabadidőt is értelmesen el lehet tölteni, és jó a közbiztonság. Ma egy hatodik emeleti, marcalvárosi panelház árából egy tókeri családi házat lehet venni Pápán, ami egy másfajta életminőséget jelent. A folyamat már elkezdődött, egyelőre nem tömegeken, de vannak már beköltözők a városba.



A 2010 óta vágyott új művelődési ház látványterve



A megálmodott 8 hektáros sportterület még várta magára, de már önerőből elindult a fejlesztés

A fejlesztési irányt a nemesvámosiak igényei szabják meg

Nemesvámos előre ment, nem hátra

Felsorolni sem egyszerű, hogy a nehézségek ellenére – covid, a legnagyobb adózó elvesztése, energiaválság – mi mindenben lépett előbbre Nemesvámos az elmúlt öt esztendőben. Mindemögött egy összeszokott, rutinos önkormányzati csapat áll, élén Sövényházi Balázs polgármesterrel. Az átgondolt, alulról építkező, az embereket megkérdező, immáron több cikluson át zajló településfejlesztés kézzelfogható eredményeket mutat. Megszámlálhatatlanul sok pályázat készült, melyek nagy része sikeres is lett, ugyanakkor saját erőből is számos fejlesztés zajlott. A tervek zöme valósággá vált, de volt, amit a gondos előkészítés, pályázás ellenére sem lehetett sikerre vinni ebben a ciklusban, így ezek folytatása következik.

Ugyanazzal a lendülettel

– 2019-ben, amikor ismét bizalmat szavaztak nekünk, egy percre sem álltunk le, ugyanazzal a lendülettel folytattuk a munkát, ahogyan azt korábban is tettük. A gazdaság fellendülőben volt, a település töretlenül fejlődött, a lakosságszám folyamatosan emelkedett. Egy 82 telkes új utcát is megnyitottunk egy befektetővel együttműködve.

– Ekkor tört ránk a Covid, majd ugyanezen évben a legnagyobb adófizetőnket az MTD Hungary Kft.-t is elvesztettük. Körülbelül 60 családot érintett a távozásuk. A helyi cégekkel összefogva állásbörzét tartottunk, így siettünk a segítségükre. A járvány idején nagy összetartás jellemezte a települést, mindenki segíteni akart. Az egészségügyi vészhelyzet kezelése mellett a legfontosabb volt, hogy új nagybefektetőt találjunk. Az országgyűlési képviselőnk, valamint a magyar kormány is segített, így találtunk egymásra a gráci központú Knapp Hungária Kft.-vel. 20 ország 40 régiója közül kerülünk ki győztesen, magunk mögött tudva egy hazai versenytársat is. A központjuktól

való kis távolság és az azonnali kezdés lehetősége voltak a döntő szempontok. A barnamezős beruházásban elegendő volt csupán a már meglévő épületeket a termelési igényekre szabni. Jól döntöttünk, közel kétszázan dolgoznak ma már ennél az igazán családbarát munkahelynél. Ilyen egy valódi sikertörténet.

A művelődési ház és faluközpont még várta magára

– 2010 óta szeretnénk egy új művelődési központot építeni, de a terveink rendre meghúzóultak, pedig már az alapkőletételig is eljutottunk egyszer. Már négyszer terveztük újra, mindig a pályázati igényekhez igazítva. Végül, egy rendelet előírásait figyelembe véve, mely megszabja, milyen lélekszámú településen milyen méretű művelődési ház kell építeni, beadtunk egy új pályázatot. Jelenleg tartaléklistán van.

Naperőműpark újragondolva

– Az energiabiztonságunk érdekében egy naperőmű telepítését is tervbe vettük, ám mint kiderült, a befektető által javasolt

konstrukció nem felelt meg igazán a település igényeinek, mert a megtermelt energiát csak ott, helyben tudtuk volna felhasználni. A következő ciklusban újra lehetőségünk lesz erre pályázni, de egy jobb és igazán környezetbarát megoldással. Négy céggel összefogva létrehoztunk egy energiaközösséget annak érdekében, hogy a több hektáros tetőfelületeket kihasználva, ott építsünk naperőműveket. A mintaértékű projekt fontos kérdése lesz majd az energiatárolás, az elsők között szeretnénk lenni, akiknek erre már lehetősége lesz. Az adottságaink kiválóak, hiszen a keletkezett energia zömét a cégeink azonnal fel tudják majd használni, ami alapvető cél az ilyen beruházásoknál.

Megújul és bővül az általános iskola, de készülöben az új 21. századi megfelelője is

– Az erre a célra beadott pályázatunk költségvetése az építőipari árak elszabadulása miatt több mint a kétszeresére nőtt, így a kivitelezésről le kellett mondanunk. Mégsem maradtunk megoldás nélkül. A Tankerülettel együttműködve – ők adták be a pályáza-



A 21. századi iskola, ha megépülhet, minden elemében szolgálni fogja a kisdíjakokat

tot február végén –, lehetőségünk nyílik az iskola felújítására és bővítésére is. Rendkívül pozitív kihívásként éljük meg, hogy a sok vámosi csemete miatt plusz tantermekre van szükségünk. A bővítésnek köszönhetően évfolyamonként két osztállyal működhet az iskolánk. Ugyanakkor egy negatívumot is sikerül végre felszámolnunk, a tetőfelújítással megszűnik az állandó beázás. A 400 millió forintos beruházás átnyúlik a következő ciklusra.

– Annak idején, az óvoda átadásakor sokan túlzónak találták annak méreteit. Mára beigazolódott, hogy még alul is becsültük az igényeket, a tornaszobát is be kellett áldoznunk, annyi gyerekünk van. Most új csoportszobák épülhetnek, de ezzel is csak odáig jutunk majd, hogy 20-20 gyerek legyen egy csoportban. Nincs megállás, ahogy nő a település, növeljük az intézményeink kapacitását.

– Ennek jegyében elkészítettük egy 21. századi iskola tanulmányterveit, vázlatterveit, melyet a közmeghallgatáson már be is mutattunk. Mindenre gondoltunk: az étkeztetés, a könyvtár, a sport, a fenntarthatósági oktatótermek, tankert a falusi élet tudnivalóinak átadásához mind-mind szerepel az elképzelésekben. Az igényt benyújtottuk, de az iskolaépítés állami feladat, vélhetően 5-6 év, mire megvalósulhat. Éppen ezért a meglévő iskolánk közeli felújítása nagyon is aktuális, ha pedig megépül az új, a régiti idősök otthonaként szeretnénk majd hasznosítani. Erre vonatkozóan is készítettünk felméréseket. Egyre nagyobb az igény mind a napközi, mind pedig a bentlakásos formákra, és egy ehhez kapcsolódó közösségi térre.

Sportolási lehetőségek fejlesztése, új játszóterek építése

– A terveink között szerepelt a sportcsarnok mellett egy rekreációs bővítmény megépítése, ami el is készült. A kondi- és fitnesstermet egyre többen használják, ha-

marosan egy finn és egy infraszaunával, szoláriummal is gazdagodik a létesítmény.

– Ugyancsak sportfejlesztést szerettünk volna végrehajtani egy nyolchektáros területünkön, a tervek el is készültek, de sajnos a pályázatunk nem nyert. Ennek ellenére sikerült előrelépni, nem csak megtervezettük ide a közműveket, de ezek nagyrészt már be is vezettük.

– Két kisebb játszóteret is átadtunk a már meglévő nagy mellett. Ehhez a forrást önkormányzati képviselőink biztosították azaz, hogy a covid időszak alatt lemondtak a tiszteletdíjukról.

Agrárlogisztikai központ, hűtőház, vásártér, külterületi utak fejlesztése

– Megépült a tervezett agrárlogisztikai központunk, a hűtőházunk és vásárterünk is, sőt az utóbbit sikerült fedetté is tennünk, ahol immáron az időjárás viszonyaitól védett helyen tudjuk a havi vásárainkat megtartani.

– Elindítottuk az agrárlogisztikai központ fejlesztésének II. ütemét is, melynek kivitelezése az év második felében várhatóan megkezdődik. Ezen felül egy új hűtőházra is pályázni szeretnénk. Ezeket a pályázatokat az év második felében szeretnénk benyújtani. Biomassza és energetikai, valamint vidékfejlesztési pályázatok is várhatóak, ezeken is szeretnénk indulni. A kollégáink már megkezdtek az előkészítést.

– A helyi gazdákat segítette egy új, 300 millió forint értékű külterületi út megépítése is. Ennek folytatására is pályázni fogunk.

Energiahatékonyság, fenntarthatóság, környezetterhelés-csökkentés

– Az energiaválság, az orosz-ukrán háború rámutatott, milyen fontos eszköze a gazdaságunknak az energiatermelés növekedése. Optimalizáltunk, fejlesztettünk, ahol

csak lehetett. Az önkormányzat épületét egy hőszivattyús-napelemes rendszerrel teljesen leválasztottuk a gázüzemről, az óvodánkra pedig a már meglévő 15 kW-os napelemrendszer mellé egy új, 35 kW-osat is telepítettünk. A közkonyhánkat is átállítottuk a gáztól elektromosra. Energetikai felújításon esett át közösségi házunk is, ezzel a tetőszerkezete alkalmassá vált a napelemek felszerelésére, amire mielőbb szeretnénk pályázni.

– A közvilágítás fejlesztésére, ledes átállítására is gondot fordítottunk, a költségvetésben 65 millió forintot különítettünk el erre a célra.

– Csapadékvíz-elvezetés terén is sok beruházás megvalósult 2010 óta. Tavaly megújult az állami kézben lévő fő utcánk, a Kossuth utca, ahol a csapadékvíz-elvezetést szakszerűen megoldottuk, és a közlekedésbiztonság érdekében önkormányzatunk vállalta egy buszmegálló áthelyezését.

– A fenntarthatóságot célozza, hogy az új utcákban már csak úgy adunk ki építési engedélyt, hogy kötelező szikkasztót építeni az ingatlanhoz. Ezzel egyrészt helyben tartjuk a vizet, tápláljuk a talajt, másrészt tehermentesítjük a csapadékvíz-elvezető-rendszert, így az nagy esőzések idején is képes lesz ellátni a feladatát. Mindemellett ahol csak lehet, mellőzzük a csapadékvíz-elvezető-rendszer burkolását is.

– A környezetterhelés csökkentését is szem előtt tartottuk. Ahol csak lehetett – közösségi ház, agrárlogisztikai központ, falugondnokság épülete, bölcsőde, óvoda – gondoskodtunk az esővízgyűjtőről, a szürkevíz hasznosításáról. Mindenütt, ahol hozzájárulunk egy épülethez, ezt automatikus megoldjuk.

Belterületfejlesztés, megújuló utak, új utcák, vállalkozói tevékenység

– Jól haladtunk az ivóvízcseré-
programunkkal, egy KEOP pá-
lyázat keretében a Bakonykarszt



Egy örömteli feladat: zajlik a bölcsődebővítés

➔ Zrt.-vel közösen több mint két kilométernyi ivóvízvezetéket cseréltünk ki. Folytattuk az útburkolatjavítást, nem csak a főutcánk, de az abból nyíló Kosuth-közből is több megújulhatott. Folytatjuk a belterületfejlesztést, további hat utca kap majd aszfaltot, a Muskátlí utcában pedig nem csak új csatornarendszer épül, hanem egy nagyvolumenű beruházás keretében egy átemelő is elkészül. Ha ezt befejezzük, a település egésze csatornázott lesz.

– Ezt követően megtervezethetjük az ipari park útjait is. A 77-es út fejlesztése is hamarosan megindul, de még itt is akad teendőnk. Az eddigi két teljesértékű bejáronk helyett csak egy lesz. A Haribónál épül egy turbókörforgalom, míg a másik bejáronkban a balrakanyarodás lehetősége mindkét irányban megszűnik, így meg kell oldanunk a megfordulást. Ebben az állam segítségét kérjük, hiszen ez rajtunk kívül álló okok miatt vált szükségessé. Egy tanulmányterv elkészítésével segítjük a probléma megoldását.

– A területfejlesztés jegyében a közelmúltban földtulajdonosokkal kötöttünk megállapodást, telkéért cserébe önkormányzatunk vállalja az adott terület közművesítését.

– Átadtuk a településfejlesztési feladatainkat egy az önkormányzat tulajdonában lévő vállalkozásnak. A Falugazda Kft. keretein belül nem csak rugalmasabban tudjuk kezelni az ilyen jellegű feladatainkat, de kifelé is tudunk munkát vállalni, akár a cégek, akár a lakosság irányába. Gondolok itt a fűnyírásra, kisebb-nagyobb karbantartási munkákra, háztartási gyors szervízre.

Aktív turisztika, kerékpáros turizmus

– A Nemesvámos külterületén található római villagazdaság, és halomsír felbecsülhetetlen római kori örökséget és leleteket őriz a modern kor számára. Szeretnénk ide egy kilátót építeni, ahonnan a Balaton láthatóvá válik. Szükség lenne itt rendezett parkolóra, pihenőhelyre, a kiszáradt fák pótlására, a terület turisztikai célnak megfelelő rendezésére. Minderről már folynak az egyeztetések az örökség- illetve a műemlékvédelemmel.

– Az önkormányzat a településrendezési tervében szerepel egy útvonal kialakítása

Balács irányába. Az már eldőlt, hogy ezen a területen a teljesítés nem lehetséges, mert a föld olyan védett régészeti értékeket rejt, amit meg kell óvnunk. Balács és Nemesvámos összekapcsolásáról azonban nem szeretnénk lemondani, az ott lévő forrás-szentély egy európai szinten is egyedülálló, különleges római kori lelet, az odajutást, a látogathatóságot biztosítanunk kell. A geofizikai mérések már megtörténtek, idén indulhat a feltárás. Egyeztetünk a Magyar Nemzeti Múzeum régészével, hogy milyen módon tudnánk ezt látogathatóvá tenni.

– Az Aktív turizmus pályázat keretében a már elkészült Nemesvámos–Nagyvázsony kerékpárúton sikerült kialakítanunk egy sütőhelyet fedett pihenővel, ezt egy illemhellyel is szeretnénk majd kiegészíteni.

– Négy túraútvonal is kijelölésre került GPS-koordináták alapján, ami szintén ennek a pályázatnak köszönhető.

– A szabadidőparkunkban egy kis forrást és mellé egy római korra emlékeztető amfiteátrumos pihenőhelyet terveztünk, ami akár alkotóhelyet, ihletet adhat irodalmi körünk tagjainak is, de mindenképpen egy kis nyugalmat, a félrevonulás lehetőségét kínálja majd az itt élőknek.

Hungarikum pályázatok

– Fontosnak tartjuk a helyi, a megyei értékeink felkutatását, és azok széles körben történő bemutatását, amit előadások keretében is megtettünk. Ezek hozadéka is figyelemre méltó, például a helyi gyógynövényklub, mely a gyógynövényeinkről szóló előadás után jött létre. De számos más módon, például a gasztronómia oldaláról is kapcsolódni tudunk a hungarikumainkhoz: a kementés sütőházunkban az Értékek Házában zajló események alkalmával szinte mindig készül valami finomság.

– Ebben a ciklusban is odafigyeltünk a civilszervezeteinkre, kiváló az együttműködés, akár csak az egyházakkal. Az utóbbira jó példa a templomi koncertek szervezése. Jó látni, hogy mindhárom egyház hívei, felekezettől függetlenül örömmel vesznek részt ezeken a programokon. Segítjük a civileket, ahol csak tudjuk. Akik egyesületi vagy alapítványi formában működnek, azoknak a

pályázatok megírásában is támogatást tudunk nyújtani, így bővítve a működésükre, programjaikra vagy épp eszközbeszerzéseikre fordítható forrásokat.

Virágos Nemesvámosért – Fogadj örökbe!

– Bővítettük a Virágos Nemesvámosért Programot is. Tavaly 25 virágládát helyeztünk ki a Fogadj örökbe! felhívásunk keretében, idén pedig újabb 25 kerül ki a közterekre. Ezek nem csak díszítik településünket, de a zöldterületeken való parkolást is korlátozni tudjuk velük.

– Túl a szokásos egyényári virágok osztásán, szeretnénk bővíteni a zöldítési lehetőségeket, komposztládákkal, esővízgyűjtőkkel igyekszünk terjeszteni, népszerűsíteni a zöldhulladék-hasznosítást és a szürkevíz-felhasználást.

– Arra külön büszkéek vagyunk, hogy a virágládáinkat önkormányzatunk munkatársai állítják elő a téli, csendesebb időszakban. Falugondnokságunk korszerű gépekkel felszerelt műhelye nem csak ezt teszi lehetővé, de a vállalkozói tevékenység előtt is megnyitja az utat, ami új forrásokat hozhat a település számára.

Azt fejlesztjük, amire igény mutatkozik

– Sok hazai és uniós forrást nyertünk. Ennek összege az idei évben, illetve a 2025 júniusáig elhúzódó programokkal együtt el fogja érni a 2,5 milliárd forintot. Mindig alulról jövő igényekre építjük a terveinket, megkérdezzük az embereket, hogy mit szeretnének, és a tervezést abba az irányba vesszük. Így készült legutóbb a szabadidőparkunk is, pontosan azok a funkciók kerültek bele, amelyekre az itt élők igényt tartottak.

– Új pályázatokkal is készülünk. Júliusban várhatóak a leADER-esek, ezek kisebb volumenűek, de ezeken is indulni fogunk, minden lehetőséget megragadunk, hogy Nemesvámost, az otthonunkat tovább tudjuk fejleszteni.



Pallagi Tibor polgármester az új mini bölcsőde előtt

Dimbes-dombos falu a Gerecse lábánál

Bajna fejlődése töretlen

Pallagi Tibor polgármester a negyedik ciklusa vége felé jár, és úgy gondolja, hogy ez alatt az idő alatt töretlenül haladt előre Bajna fejlődése. 2006-ban volt egy elképzelése a testülettel közösen, persze ez a különböző ciklusokban változott, ahogy a körülmények, a forráslehetőségek, és az önkormányzat összetétele is, de a legfontosabb célok nem változtak, és zömük már meg is valósult.

– Hogy sikerült élni a különböző pályázati lehetőségekkel?

– Nem mindig arra tudtunk pályázni, és azt tudtuk megvalósítani, ami a legfontosabb lett volna, de azt bátran elmondhatom, hogy a lehetőségeket maximálisan kihasználtuk. Ebben a ciklusban a legfontosabb az volt, hogy szerettünk volna egy bölcsődét. Ez sikerült is, átadtuk, és működik. Ez egy hét fős mini bölcsőde, közel 79 millióból sikerült kivitelezni.

– Volt egy energetikai pályázatunk, ami a sportcsarnokot és az óvodát érintette. A Fő tér fejlesztése is az elképzeléseink között volt, ezt az akkori NIF-fel sikerült megvalósítani, ez a beruházás szervesen illeszkedett a Sándor - Metternich-kastély felújításához. Ezáltal egy korszerű, modern faluközpontot tudtunk létrehozni.

– Mit jelentett a falunak a kastély megújulása?

– Két és fél éve adták át a kastélyt, és nagy lökést adott a helyi turizmusnak, bár ez egyelőre korántsem hozott akkora változást az életünkben, mint amit vártunk. Inkább az átmenő turizmus a jellemző, bár némi szolgáltatást igénybe vesznek Bajnán, vannak vendégéjszakák is, de ezek még nem számottevőek. Parkolókat alakítottunk ki, és a falu megtanult zökkenőmentesen együtt élni a látogatókkal.

– Milyen egyéb beruházásokat valósítottak meg?

– A Magyar Falu Program segítségével felépítettünk egy állandó színpadot, a sportpálya környékén ugyanis egy közösségi teret szeretnénk létrehozni. TOP-os forrásból sikerült itt egy kisebb klubhelyiséget, és vi-

zesblokkot is megpályáznunk, reméljük, ebben az évben még elkészülnek ezek. Szintén TOP-os beruházásunk az óvoda belső felújítása, a nyílászárók, a burkolatok cseréje.

– A faluközpont tervezésekor az volt a célkitűzés, hogy a háború óta itt üzemelő buszparkolót máshova helyezzük, a fordulókat a falu szélén alakítottunk ki egy teret. Ez hatalmas lépés volt, találkozott az itt élők akaratával. Utcabútorokat telepítettünk, föld alá vittük a villanyvezetéseket, teljesen kicseréltük a csapadékvíz elvezető rendszert. A Magyar Falu Program forrásaiból tudtunk még fejleszteni belső utat, hiszen nekünk még mindig az úthálózat és a csatornák állapota az egyik legnagyobb gondunk.

– Elfogytak a közmunkásaink, ma két karbantartóval végezzük az intézmények és a közterületek rendben tartását, ezért jelentős gépesítést hajtottunk végre a munka megkönnyítésére.

– Ami a közbiztonságot illeti, Bajnán van egy rendőrlakás, amit a körzeti megbízottnak tudnánk biztosítani, de sajnos – és ez országos probléma – egyre kevesebb a rendőr. A Dorogi Rendőrkapitányság mindent megtesz, hogy a vezénylésekkel odafigyeljenek a falura, de jó lenne egy állandó, itt lakó körzeti megbízott. Szerencsére van egy jól működő polgárőr egyesületünk, kamerarendszerünk, így a közbiztonság jónak mondható.

– Mit lehet tudni Bajna közösségi életéről?

– Bajnán hagyományosan erős a közösségi és kulturális élet, nagyon jól működő egyesületeink, klubjaink vannak. A könyvtár fogja össze, és szedi csokorba az elképzeléseket, és állítja össze a község programter-

vét. 2024-re több mint 200 rendezvény van a naptárban, ember legyen a talpán, aki mindenhol ott tud lenni. Külön ki kell emelni a kick-box egyesületet, mely Európa bajnokot is adott a sportágnak. Rengeteg gyerek jár sportolni, elhivatottak, jól felkészültek az edzők, és a munkájukat az önkormányzat természetesen jelentősen támogatja. Fontos minden évben a szüreti felvonulás és bál, ez megmozgatja a falu apraját és nagyját, nagyon jó a hangulat ilyenkor Bajnán.

– Indul újra a választások? Mik a jövő legfontosabb tennivalói?

– Igen, az ötödik ciklusomat tervezem. Legfontosabb feladatunk a dimbes-dombos vidék miatt – egyetlen vízszintes utcánk sincs tulajdonképpen – az utak, és a csapadékvíz gondok megoldása lesz.

– A csecsemővédő szolgálat és a fogorvosi rendelő épületének állapota nem megfelelő, ráfér egy alapos külső-belső felújítás. Eljuttottunk odáig, hogy utca, illetve faluszakaszokat kellene szépítenünk, az említett infrastrukturális beruházások mellett egy-egy utcabútorokat, eligazító táblarendszert szeretnénk kihelyezni.

– A vásártér környékén is lehetne a falurésznek egy kis központot létrehozni, van már ott egy játszótér, de vonzóvá kéne tenni a helyet a fiatalok számára is. Az említett sportpálya mellett még főzőhelyeket is ki szeretnénk alakítani, ami szintén egy találkozási pont lehetne. Az emberek is sokkal jobban vigyáznak azokra a részekre, amik rendben vannak tartva. A ciklus végére azt szeretném, hogy ez egy európai színvonalú tér lenne, ahol mindenki jól érzi magát.

VEÉR KÁROLY



Tatabánya jövőbeni fejlesztésének megalapozása

Fenntartható városfejlesztési stratégia

Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata eredményesen pályázott a Terület- és Településfejlesztés Operatív Program Plusz pályázati felhívására, melynek eredményeként a TOP_Plusz-1.3.1-21-KO1-2022-00001 számú projekt keretében 80 millió forint európai uniós vissza nem térítendő támogatást nyert el. A támogatásból több olyan stratégiai dokumentum készülhet el, amely a település következő éveinek városfejlesztéseit alapjaiban határozza meg.

A TOP_Plusz-1.3.1-21 „Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása” támogatási konstrukció felhívására beadott pályázatában az önkormányzat vállalta, hogy elkészíti a Fenntartható Városfejlesztési Stratégiáját, a TOP Plusz Városfejlesztési Programtervét, valamint számos, a jövő kihívásaira válaszokat kereső, iránymutató dokumentumot, melyek együttesen a következő évtized fejlesztéseit hivatottak megalapozni, alátámasztani.

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia egy fontos eszközt jelent a városnak, különösen a pénzügyileg fenntartható, zöld és digitális átmenetet szolgáló fejlesztéseinek tervezéséhez és a 2021-2027-es uniós költségvetési időszak forrásfelhasználásához. Ehhez kapcsolódóan elkészül a városi zöld menetrend alapján kidolgozandó városi zöld finanszírozási keretrendszer, a város energiafelhasználásának átfogó energetikai felmérése; a városüzemeltetési szolgáltatások és önkormányzati fenntartású közintézmények digitalizációjára irányuló digitális átállás akcióterv; a város projekteire, az akcióterületeire és az FVS pénzügyi megvalósíthatóságára

vonatkozó üzleti modell, üzleti terv. A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia felülvizsgálatára is sor kerül a 2022. évi népszámlálás adatainak a rendelkezésre állását követően.

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia megalapozza a város további, jövőben elkészítendő stratégiai dokumentumait, így a projekt keretében elkészül az Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv és a Települési Vízkárelhárítási Terv, illetve felülvizsgálatra kerül a Települési Környezetvédelmi Program és a Fenntartható városi mobilitási terv is.

Az éghajlatváltozás kihívásaihoz és a klímasemlegességi célok eléréséhez kapcsolódóan már elkészült a Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv (SECAP).

A pályázat megvalósítása 2027. december 31-éig tart.

A projekt a Széchenyi Terv Plusz program keretében valósul meg. Bővebb információt a www.tatabanya.hu oldalon olvashatnak.



KINCSKERESŐ

HÍREK, INFORMÁCIÓK A RÉGIÓ KULTURÁLIS ÉS SPORTÉLETÉBŐL

„Addig szeretnék még tanítani, amíg mindhárom feltétel teljesül a következők közül: 1. Szeretem csinálni 2: Teljes értékű munkát vagyok képes végezni 3. Szükség van rám. Mihelyt az egyik mögé vastag kérdőjel kerül, felkészülök a befejezésre. Ami persze a tanítás természetéből adódóan nem máról holnapra következik be, mert az embernek kötelezettségei is vannak a diákokkal szemben.”

DR. HAUBER KÁROLY



Jubileumokat ünnepeltek a Petre cukrászdában

Idén, a 30 éves Petre Kávéháza és Cukrászdára, és **Petrezselyem Antalné Gyöngyi**, Venesz József-díjas, Arany koszorús mestercukrászra, „Tata Városáért Arany fokozat kitüntetéttjére” emlékeztek, családtagok, barátok, jó ismerősök. Képünkön a 2018-ban elhunyt mestercukrász, aki sok tapasztalatot adott át a fiatalabb generációnak.

KTJ

Kisbér

Minden idők legeredményesebb lova Kincsem, a magyar csodaló. Élete során, két- és ötéves kora között, négy teljes szezonon keresztül 54 versenyen indult és Európa legjobbait verve mindig győzött, ezzel a telivértényésztés történetének legendás alakjává vált.

Cikkünk a 42. oldalon



Tata

Tata önkormányzatának meghívására látogatott a városba **Nagy-Vargha Zsófia**, fiatalokért felelős helyettes államtitkár, aki a Piarista Rendházban egyeztetésen vett részt az „Európa Ifjúsági Fővárosa – Tata 2027” című pályázattal kapcsolatban.

Cikkünk az 48. oldalon





Dr. Hauber Károly a Magyar tanárdíj átadásán a Nemzeti Színházban 2023. november 11-én

Több, mint negyven éve tanít egykori középiskolájában

Dr. Hauber Károly, aki soha nem adja fel

Múlnak az évek, ezen sorok írója is azt vette észre, hogy elérkezett a nyugdíjas korba. Körülöttünk hullanak az emberek. Családtagok, barátok, ismerősök, úgy látszik korosztályunk kimért ideje lassan lejár. Ezért is tartom fontosnak, hogy bemutassam lapunkban egykori főiskolai, egyetemi társaimat, különösen, ha a Közép-Dunántúlon tevékenykednek. Dr. Hauber Károllyal közel ötven éves barátság köt össze, értelemszerű, hogy tegeződünk az interjú során. A kiváló pápai pedagógus nyugdíj után is dolgozik rendületlenül, tanít, írja a diákokat segítő módszertani könyveit.

– Beszéljünk a kezdetekről. Honnan érkezettél, hogyan indult a pályád?

– Egy Pápa melletti kis német faluban, Bében születtem és gyerekeskedtem. Felmenőim tisztességes földművelők voltak, német anyanyelvűek, de már nagyon régóta magyarnak vallották magukat. Két öcsém van, akik jó néhány évvel fiatalabbak nálam. Mindent szerettem csinálni, amit abban az időben a falusi gyerekek, de leginkább futballozni; időm nagy részét a falu melletti ré-

ten, a „Páskompon” focival töltöttem. A másik nagy szenvedélyem az olvasás volt, ha egy jó könyv akadt a kezembe, még a labdát is képes voltam elfelejteni.

– Általános iskolába, alsóba Bébre, felsőbe pedig a szomszéd faluba, Csótra jártam. Keveset foglalkoztam a tanulással, de így is jó tanuló voltam, s az iskola után magától értetődőnek tűnt, hogy a legerősebb pápai gimnáziumban, a Türrben tanuljak tovább. Eredményeim itt már korántsem voltak

olyan jók, mint az általánosban, mert már otthon is kellett volna készülni, ám az én erőfeszítéseim többnyire kimerültek abban, hogy a táskámban átpakoljam a cuccokat. Az engem igazán érdeklő tantárgyakból persze így is elég jó voltam ahhoz, hogy felvegyenek a Szombathelyi Tanárképző Főiskola (akkoriban így hívták) magyar - népművelés szakára.

– Egy év felejthetetlen kalocsai katonáskodás után itt kezdtem meg tanulmányaimat.



A Hauber család a Plitvicei tavaknál. Dr. Hauber Károly, Hauber Henrik, Hauber Frida, dr. Hauberné Szabó Tímea,



Eddigi utolsó osztályával, a 2022-ben végzettekkel

Itt sem a tanulmányi átlagommal tűntem ki, még egy-két utóvizsga is becsúszott (népművelésből, pedagógiából), viszont nagyon jó csoportba kerültem, olyan, mára már nevet szerzett kiváló emberekkel kötöttem barátságot, mint Dobos István, Veér Károly vagy Zsigmond Dezső. A magyar, főleg az irodalom tanulásával persze itt sem volt problémám, sőt végzősként Gozsdu Elek-ről szóló dolgozatommal nívódíjat nyertem az 1981-es Országos Tudományos Diákköri Konferencián. Konzultáló tanárom, példaképem Lőrinczy Huba volt, a kitűnő Márai-kutató, akinek nagyon sokat köszönhetek.

– A főiskola elvégzése után Pápán kezdtem el dolgozni. Két éven át szakmunkásképzőben tanítottam magyart, majd 1983-ban a Türr Gimnáziumba kerültem. Azóta is itt tevékenykedem, tavaly februártól már nyugdíjasként, de lényegileg teljes állásban.

– **Nem elégedtél meg a magyar szakkal, egyetemet végeztél, ledoktoráltál, és felvetted a németet is.**

– Ez alatt az időszak alatt persze sok más is történt velem. Szereztem még két diplomát: magyarból az ELTE-n elvégeztem a kiegészítő szakot, a Veszprémi Egyetemen pedig a német szakot. Az ELTE-n doktori címet szereztem, kacérkodtam a tudományos pályával is, utamat Lőrinczy Huba mellett Csűrös Miklós, Nagy Miklós és Németh G. Béla egyengették. De nem lett belőlem irodalomtudós. Egyrészt az irodalomtudomány egész másfele kanyarodott, mint gondoltam. Másrészt sokkal jobban foglalkoztattott abban az időben a rendszerváltás, mint az irodalom.

– Itt Pápán 1988-ban már FIDESZ-t alapítottunk, független újságot adtunk ki, melynek én lettem a főszerkesztője. Ez a közösségi

elkötelezettségem, mondhatni mániám, később is megmaradt: voltam a pápai német önkormányzat vezetője is. Tíz éven át, 2005-től 2015-ig a helyi Keresztény Értelmiségiek Szövetségének elnöke lehettem. Rengeteg programot, jó kezdeményezést valósítottunk meg akkoriban. Némettáborokat, előadásokat, kirándulásokat szerveztünk, és a német nemzetiségi oktatás is az én időmben indult útnak városunkban.

– Ami a magánéletemet illeti, kissé későn találtam meg a páromat (csak 2002-ben nősültem meg), de megérte várni. Azóta is boldog házasságban élek némettanár hitvesemmel, aki egy fiúval és egy lánnyal ajándékozott meg.

– **A Türrbe jártál középiskolába, és ide tértél vissza tanítani. Miért pont az alma matert választottad? Mit jelent neked ez az iskola?**

– Szerencsém volt a Türr-rel, életem egyik legnagyobb ajándéka, hogy visszakerültem ide. Elmondom majd, hogy miért, előtte azonban hadd szóljak néhány szót az ide kerülés körülményeiről. Amikor Szombathelyen végeztem, nem hirdettek meg Pápán magyartanári állást, ezért első munkahelyem a városi művelődési ház volt, mely a várkastélyban működött akkoriban. 1981 augusztusában két hetet töltöttem itt, aztán rajtaütésszerűen felmondtam. Miért? Mert felvettek egy másik fiatalembert is, és mint megtudtam, őt középfokú végzettséggel kinevezték, míg engem csak szerződéssel alkalmaztak. Rendes fiú, s nem mellesleg jó KISZ-káder volt az illető. Ez húzódott meg a háttérben, és nekem annyira bántotta az igazságérzetemet, hogy azonnal búcsút intettem az intézménynek, és mint kiderül a népművelésnek is.

– Szerencsémre az Acsády Ignác Szakmunkásképző Intézetnek sürgősen szüksége volt magyartanára, így felvettek oda. Jól éreztem magam abban az iskolában is. Lelkes voltam, a diákokkal jól kijöttem, onnan datálom az első osztályomat. A diákok egy része villanyszerelőnek, a másik fodrásznak tanult, és ma is emlegetik azt a háromnapos soproni, szombathelyi kirándulást, amely összekovácsolta a társaságot. Rendszeresen megtartották az osztálytalálkozókat, a legutóbbit, a 40 éveset épp tavaly nyáron.

– Nos, innen kerültem én a Türrbe 1983-ban, egy üresedésnek köszönhetően. Kiváló tanári kara volt abban az időben az iskolának. Számos nagyszerű, neves tanáregyeniség a matematika szakos igazgatótól, Varga Józseftől kezdve az egykori Eötvös-kollégista történelemtanáron, Varju Dezsőn át a kémia-biológia szakos kiválóságig, Pénzes Ferencig.

– Magyarból is ott volt még, és nyugdíjasként visszatartott egykori osztályfőnököm, Csapó Gyula, akinek nagy szerepe volt abban, hogy ezt a pályát választottam. A tantárgy szempontjából persze akkor már a munkaközösségvezető, Szabó István játszotta a legnagyobb szerepet. Érdekes egyéniség volt ő, sok tekintetben zseniális. Felülmúlhatatlanul volt képes több oldalról körbejárni egy műalkotást.

– Ma a tanfelügyelet és a minősítés kiismerhetetlen labirintusában szeretettel emlékezem vissza a szakfelügyelőnkre, Kemény Géza bácsira. Tudós ember volt, emellett költő, aki úgy gondozta a tantárgyat ahogy kell: megkérdőjelezhetetlen felkészültséggel, humanusan, segítőkészen.

– Mellettük több fiatal kolléga is érkezett az iskolába abban az az



Az Eötvös József díjjal

☞ időben. Igyekezett mindenki felvenni a ritmust, úgy emlékszem, valamennyiünk számára fontos volt, hogy jól teljesítsünk, és hogy a diákok felnézzenek ránk, szeressenek bennünket.

– *Gondolom több generáció került ki a kezzed alól.*

– Igen, ahogy telt-múlt az idő, osztályok, nemzedékek váltották egymást. Először csak azt vettem észre, hogy valakinek a hűgát, öccsét is tanítottam. Majd arra lettem figyelmes, hogy diákom volt az apja is. Most meg már nemegyszer azt kell elkönyvelnem magamban, hogy hiszen ennek a tanulónak a nagymamája osztálytársam, iskolatársam volt. Egy-egy új osztály esetében év elején föl is szoktam mérni ezeket a viszonyokat. Már csak azért is, mert a Türr erejét részben ez adja, ez a szellemiség. Az itt szerzett szellemi élmények láthatatlan köteléke összekapcsol bennünket. Nem is szeretném szavakban megfogalmazni, de egy esetet elmesélek, talán közelebb visz hozzá. Mintegy 20 évvel ezelőtt történt. Magyarórát tartok az első emeleti zsidóbongóból nyíló tanteremben. Egyszer csak bekopognak. Az igazgató áll az ajtóban egy nagyon idős bácsival. Elmondja: a bácsi osztálytalálkozóra érkezett, melyet az utóbbi időben minden évben megtartottak. De most már csak egyedül jött. Nem él már egyetlen osztálytársa sem. Ez volt az osztálytermük... Szívbe markolóan megható jelenet volt, számomra is meg a diákok számára is...

– *Manapság egyre kevesebben választják a tanári pályát, és a felhozatal sem az igazi. Mi lehet ennek az oka, és te miért lettél mégis tanár?*

– Amikor én tanárképzőbe jelentkeztem, még sokkal magasabb volt a pálya

presztízse, mint ma. Nem azért, mert jól meg voltak fizetve a tanárok, mert akkor sem voltak, hanem más okok miatt. Részben azért, mert az értelmiség aránya sokkal kisebb volt, mint ma, a felsőoktatási intézményekben csak nagyjából annyi diákot képeztek ki, amennyire a munkaerőpiacon szükség volt, ezért aztán mindenhová többszörös vagy sokszoros volt a túljelentkezés. Ha jól emlékszem a szombathelyi tanárképzőre is négyszer annyian pályáztak, mint ahányat felvehettek. Az én gimnáziumi osztályomból is nagyon sokan jelentkeztek tanárképzőbe vagy tanítóképzőbe.

– Én főként két ok miatt tettem. Egyrészt elsőgenerációs értelmiségiként nem nagyon láttam más mintát magam előtt, a családban is csak ilyen értelmiségiek voltak, a két tanítónő nagynéném. Másrészt pedig azért, mert nagyon szerettem olvasni, lényegében ez volt az egyetlen olyan dolog, amelyet sohasem hanyagoltam el, hanem kitartóan ragaszkodtam hozzá. Ráadásul jó is voltam magyarból, és tanáraimnak köszönhetően szerettem ezt a tantárgyat.

– A mai helyzet meglehetősen összetett. Valóban kevesen jelentkeznek pedagógusnak, és közülük sokan nem is tartoznak a jobbak közé. A természettudományos tantárgyak már-már katasztrofális helyzetben vannak. Hogyan jutottunk ide? Nagy szerepe van ebben a pénznek, hiszen a rendszerváltozás után kinyílt az olló, és a pedagógusok anyagi szempontból a perifériára kerültek, emellett igazán karriert sem lehetett itt befutni, mert az igazgatóság vagy az igazgatóhelyetteség – valljuk meg – nem az, kivált egy olyan szituációban, amikor az igazgató jogainak nagy része a tankerületekhez került.

– S éppen itt lehet megragadni a pálya presztízssomlásának másik magyarázatát.

Ha visszatekintek az elmúlt 40 esztendőre, szinte mindvégig tombolt a reformdüh, ám az átalakítások túlnyomó része inkább rontott a helyzeten. A legjobb példa erre a tanfelügyeleti önértékelési és a minősítési rendszer bevezetése 10 évvel ezelőtt. Ezek – abban a formában, ahogy megvalósultak – körülbelül annyit értek, mint Rejtő Jenő Vucli Tóbiásának önműködő villamosjegye: bonyolult, érthetetlen és végcéljában semmiféle tekintetben sem praktikus... Azóta már változtattak, finomítottak a rendszeren, és nemrég a fizetések is javultak valamelyest, sokkal előbbre azonban nem jutottunk. Továbbra is óriási veszélyben van az oktatás jövője. Én erről írtam is jó néhány éve egy cikket, Szakadék felé címmel, amely a honlapomon érhető el: https://www.hauberkaroly.hu/?page_id=899

– *Számos könyvet, és elektronikus könyvet írtál, valamennyi a tanítványaidat segíti. Eddig hiányoztak ilyen anyagok? A diákok használják a könyveidet?*

– Határozottan azon a véleményen vagyok, hogy amit az elmúlt nagyjából egy év alatt létrehoztam, többségében hiánypótló munkának tekinthető, és persze használják is, elég nagy a honlapom látogatottsága és digitális könyveimre is sokan kíváncsiak. Az egész egy régi tervem megvalósulásával kezdődött. Megírtam A verselemzés iskolája című könyvet, melynek fülszövegét is én írtam, és az ott olvashatókat abszolút komolyan gondoltam. Idézem is: „Milyen könyvet tart kezében az olvasó? A szerző szándéka szerint olyat, amely lépésről lépésre haladva, konkrét példákon mutatja be a lírai művek megközelítésének lehetőségeit. Amely szakmailag igényesen, egyszersmind érthetően és érdekesen vezet be a versértelmezésbe. Olyan kötetet, amely megmutatja,



A Magyartanárdíj kitüntetettjeként

hogyan közelíthetjük meg egy-egy alkotás témáját, szerkezetét, hangzását, szóhasználatát, mondat szerkesztését, képalkotását, a beszélő pozícióját és a keletkezés körülményeit. S amely segít az értékelésben, és vezérfonallal szolgál a dolgozat írásához is. Olyan művet, amely eddig magyar nyelven mind az oktatásból, mind a versszerető olvasók könyvespolcáról hiányzott. Pedig ott a helye.”

– Szóval megírtam ezt a könyvet, és elküldtem több illetékes kiadónak is, s vártam a lelkes fogadtatást. De nem ez történt. A kutya sem volt kíváncsi rá, azok pedig, akiknek az lett volna a feladatuk, hogy megnézzék, és adott esetben felkarolják az efféle kiadványokat bele sem kukkantottak. Kb. egy év telt el ezzel a feszült várakozással, amikor másokat is megkerestem. Szerencsére voltak, akik segítettek. Kiemelném közülük Fűzfá Balázst a kiváló irodalomtörténészt, Farkas Csabát a szombathelyi Szülőföld Könyvkiadó vezetőjét és Hoppál Péter országgyűlési képviselőt, aki akkoriban kulturális államtitkárként tartotta méltónak a támogatásra A verselemzés iskoláját, melyet – hadd legyek szerénytelen – ma tankönyvként használnak pl. az ELTE magyar szakos hallgatói.

– De az egész azzal kezdődött, hogy a könyv kiadásakor falakba ütköztem, és úgy döntöttem, nem esem letargiába, hanem előre menekülök. Így született meg a honlapom, ahol számos anyag segítheti a tájékozódást és az érettségire való felkészülést. Az IRODALOMTÖRTÉNET mappa 20 diárorszozata középiskolai tankönyvként is használható. AZ IRODALOMTUDOMÁNY KÖZÉRT-HETŐEN diárorszozatai bemutatják a műfajokat, a stílusirányzatokat és a verstant. Kidolgozott tételket, írásbeli útmutatókat találunk az ÉRETTSÉGI mappában. 2022 óta digitális kiadványokat is megjelentetnek. A 77 táblázat a magyar nyelv és irodalom tanulásához, tanításához, amely teljesen új formában foglalja össze a középiskolai anyagot. Az új érettségire nemrég digitális hármaskönyvet adtam ki, melynek a napokban megjelent a ráadáskötete is: a 2×66 irodalmi feladatlap megoldással.

– **Több kitüntetés birtokosa is vagy, a szakma mellett Pápa városa is elismerte munkádat. Melyikre vagy a legbüszkébb?**

– Nem tennék közöttük különbséget. Mind-egyiknek egyformán örülök, mert olyanok terjesztettek fel és találtak rá méltónak, akik tudják ki vagyok, és ismerik a munkámat. A Pápa Város Díszoklevele, az Eötvös Jó-

zsef-díj és a Magyartanárdíj egyformán megtisztelő számomra, ugyanakkor azzal is tisztában vagyok, hogy ugyanaz maradtam, aki eddig voltam, legfeljebb több kötelezettséggel: méltónak is kell maradnom ezekhez az elismerésekhez.

– **Nyugdíj után is folytattad a munkát. Meddig tervezed a tanítás folytatását?**

– Tavaly február 7-én töltöttem be a 65. életévetemet. De ugyanúgy dolgozom, mint annak előtte, sőt, ami könyvek létrehozását illeti, talán még intenzívebben. Egyelőre még nem nagyon érzem az idő súlyát, ezért nem mondanék itt évszámokat. Inkább azt, hogy addig szeretnék még tanítani, amíg mindhárom feltétel teljesül a következők közül: 1. Szeretem csinálni 2. Teljes értékű munkát vagyok képes végezni 3. Szükség van rám. Mihelyt az egyik mögé vastag kérdőjel kerül, felkészülök a befejezésre. Ami persze a tanítás természetéből adódóan nem máról holnapra következik be, mert az embernek kötelezettségei is vannak a diákokkal szemben. Ha lehet, szeretném majd megnyugtatón lezárni a megkezdett munkát, és akiket lehet, akiket érdemes, elvinni az érettségiig.

VEÉR KÁROLY



A megnyitón Sövényházi Balázs polgármester, Gyopáros Alpár kormánybiztos, országgyűlési képviselő és Sáringer-Kenyeres Tamás a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat elnöke mondott köszöntőt



Öt méterrel bővült a főzősátor, hogy az ételfőzőversenyre nevező 30 csapat beférjen



A hurkakészítő és lencseétel-főzőverseny zsűrijét köszönti Sövényházi Balázs polgármester



Kalló Zoltán Prima-díjas előadóművész és zenekara

Rekord számú főzőcsapat nevezett a XI. Vámosi Lencse- és Hurkafesztiválra

23 lencse- és 7 hurkaétel versengett

Soha ennyien nem neveztek a nemesvámosiak hagyományos ételfőző versenyére, mint az idei esztendőben. Ahhoz, hogy a 30 csapat elérjen, 5 méterrel bővíteni kellett a főzősátrat. 23 lencse- és 7 hurkaétel közül választotta ki a zsűri az idei élmezőnyt. Nyertes volt itt mindenki, aki elindult a megmérettetésen épp úgy, mint aki ellátogatott a rendezvényre, hiszen az egésznapos fergeteges hangulatú eseményen mindenki csak jól érezhette magát. Sövényházi Balázs polgármestert arra kértük, röviden foglalja össze mi minden várta itt ezúttal a nagydíjnyerteseket.

– Minden évben igyekszünk kicsit megújulni, a kibővített főzősátoron túl a sportcsarnokban is újabb és újabb elrendezést alakítunk ki. Úgy tűnik, az eddigiek közül az idei kapta a legtöbb pozitív visszajelzést.

– A legkisebbeknek megunhatatlan állatsimogató, arcfestés, kézműves foglalkozások mellett mindig nagy kérdés, hogyan tudjuk megszólítani a tizenéveseket. Bár éppen az a cél, hogy kimozdítsuk őket a számítógépek elől, vagy hogy legalább kis időre félretegyék mobiljaikat. Erre próbálunk megoldási lehetőségeket keresni.

– Az időjárás kegyes volt hozzánk, kitűnő időnk volt, és a programok is remekül sikerültek. Idén a gyerekek is főzhetek, **Tornyos Balázssal** saslikot grilleztek, ami végül nem csak a kicsiknél, de a felnőtteknél is sikert aratott.

– A programok egy része már hagyományosnak mondható **Kalló Zoltán**, Prima díjas előadóművész és zenekara, **Kocsis Bálint** és **Domonkos László** interaktív főzőműsora, Borkóstoló **Papp Ferenc** és **Hajdu Péter** „Sátival”, no meg a helyi fellépők: a Fehérlófia, a Waldorf Általános Iskola néptáncsoportja, a Lencseszemek Asszonykör.

– A gyerekek nagy kedvence, az Alma Együttes is eljött hozzánk idén, a fergeteges esti koncertről pedig **Pál István** „Szalonna” és bandája gondoskodott.

– Különleges színfoltja volt az idei fesztiválnak a honvédségi bemutató. Többek között látványos – köztük magyar fejlesztésű – harci járműveket mutattak be, és toboroztak is. Akik affinitást éreztek a szakmai iránt, itt bátran kérdezhettek.

– Úgy vélem, aki akarta, idén is jól érezhette itt magát, ehetett, ihatott, finom falatokat

kóstolhatott, élvezhette a társas együttlétet, és emellett mindenki megtalálhatta a szívének kedves programot is.

Lencseétel főzőverseny különdíja

Pulai Juhok

Lencseétel főzőverseny

III. helyezett - Főzz és Fuss!

II. helyezett - Polgármesterek Csapata

I. helyezett - Helyi Erők

Hurkaétel főzőverseny

III. helyezett - Guten Knapp-etit!

II. helyezett - Haggyá főzni

I. helyezett - Villany-Ászok



Minden évben más és más az elrendezés, az idei lett a legkedveltebb



Lencseszemek Asszonykör műsora



A Fehérlőfia Waldorf Általános Iskola néptáncsoportjának műsora



Eredményhirdetés – főzőcsapatok



Az Alma Együttes



Pál István „Szalonna” és bandája koncert



Izlandilovas világkonferenciát rendeznek Tatán

A tatai Sjáli az izlandi lovak magyar hazája lett

Éppen négy év telt el azóta, hogy a tatai székhelyű Magyar, Izlandi Lovas Egyesület felvételével Magyarország a Nemzetközi Izlandi Lovasszövetség (FEIF) teljes jogú tagja lett. A tataiak vezényletével hazánk azóta az izlandilovas sportágban is megvetette a lábát, méghozzá sikerrel, és sportdiplomáciai szempontból is nagyot léptünk előre.

Az előzményekről, fejleményekről **Straubinger Zoltán** a Magyar, Izlandi Lovas Egyesület (MILE) elnöke tájékoztatta a Regio Regia Magazint.

– A lovardánk 23 éve alakult, akkor hoztunk be Magyarországra az első izlandi lovat. Beleszerelmesedtünk ebbe a lófajtába, és eleve a lovas-sportba, a lovaglásba. 2009-ben alakult meg jog-elődünk, a Tata és Térségbeli Lovasélet-fejlesztő Egyesület, mellyel számos ingyenes programot szerveztünk a városban és annak környékén élőknél. A lovas kultúra, a tatai lovas hagyományok ápolását is célul tűztük ki, de közben az izlandi lovak iránti rajongásunk sem csökkent. A jövő fiatalságát, lovas nemzedékét szeretnénk volna megtanítani arra, amit a lovak, és különösen az izlandi lovak jelentenek. 2019-ben országos szervezetté váltunk, és létrejött a Magyar, Izlandi Lovas Egyesület, melyet az izlandi lovas szövetség 2020-ban vett fel tagjainak sorába – részletezte az elnök.

A tataiak azóta elkészítették a magyarországi tenyésztési programot, melyet az ag-

rárminisztérium is elfogadott. 2022-ben az Izlandilovas Közép-Európa Bajnokságon megszerezte Magyarország első érmeit a sportágban a tatai egyesület versenyzője, **Kremmer Veronika**. 2023-ban a világbajnokságon szintén ő ötödik helyezést ért el „tölt” kategóriában. Ezek az izlandilovas sport első nemzetközi versenyeredményei.

Az egyetlen magyarországi tenyésztőszervezetnél, a Tata és Agostyán között fekvő Sjáliban azóta elit kategóriájú kancákkal, vehemekkel, olyan minőségű lovakkal lett megalapozva a magyar állomány, amelyből világbajnokok nevelődhetnek ki. Ez a jövő izlandilovasait is segítheti majd a versenyeken, de a hobbilovasok és az egyesülethez csatlakozó lovas szervezetek is kiváló genetikájú állatokkal ismerkedhetnek meg így.

– Jelenleg tíz, Tatán született izlandi csikót nevelünk, a következőt a nyárra várjuk. – tudtuk meg az egyesületi elnöktől. – A 2024-es, januári luxemburgi világkonferencián döntés született arról, hogy a 2026-os rendezvényt egyesü-

letünk szervezheti meg. Leendő házigazdákként Tata és Magyarország természeti és épített értékeit, kultúráját így helyben mutathatjuk meg a tagországok képviselőinek. A konferencia fő helyszíne Tata és Agostyán között lesz a terveink szerint.

Az világ egyik legtisztább vérvonalú lófajtája, az izlandi ló rendkívül nyugodt természetű, nagy munkabírási, gyermekek lovagoltatására kiválóan alkalmas. A hagyományos lovak három jármódot tudnak (lépni, ügetni és vágózni) míg az izlandi ló még kettő speciális jármódot ismer a „tölt” és a „pace” mozgást. Előbbi jellemzője az, hogy felváltva mindig három láb van a levegőben, egy a földön, természetesen felváltva, és rendkívül rezgésmentes lovaglást biztosít. Utóbbiban olyan a ló mozgása, mint a tevének, azonos oldalon vannak a lábak a földön illetve a levegőben természetesen felváltva.

KISS T. JÓZSEF



Működtetésre és használatba kapták a Magyar-házat

Tatai Rend-ház Nonprofit Kft.

A jelenlegi nevén tatai rendház 260 éves múltra visszatekintő épület, melyet még a piarista rend alapított 1765-ben. A rendházban már akkor a vallás mellett a kultúra, az oktatás, sőt a sport, a testnevelés is nagy szerepet kapott, mígnem 1945 után a kommunista rezsim elzavarta a rend tagjait, tanárait. Az épület később szakmunkásképző iskolaként, majd kollégiumként is működött. Az évek során kereste a helyét az épület, mely végül ismét az oktatás szolgálatában állt. Az önkormányzat 2017-ben alapította a Tatai Rend-ház Kft-t, melynek neve később Tatai Rend-ház Nonprofit Kft.-re módosult. A cél az volt, hogy a hagyományokhoz híven a rendház továbbra is az oktatást szolgálja.

Az ódon épület egy részét sikerült felújítani és étellel megtölteni. Létrehozták a Tatai Községi Felsőoktatási Képzési Központot, ahol ma a Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kara kihelyezett csecsemő és kisgyermeknevelő, valamint gyógypedagógus képzést folytat. Tatán először itt kezdődhetett meg a felsőfokú oktatás. Néhány éve ugyancsak a rendházban kapott helyet a Peron Könnyűzenei Tehetségközpont, és a Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság munkaszervezete is.

Az új és a régebbi feladatokról **Berczelly Attila** a Tatai Rend-ház Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója tájékoztatta lapunkat.

– Az, hogy egy házban lakunk – mondta el Berczelly Attila –, arra ösztönöz bennünket, hogy segítsük, támogassuk egymást, és sok közös programban együttműködünk.

– Nemrégiben új feladatot is kapott a Rend-ház Kft., a város legújabb közösségi terének, a Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárnak működtetését bízta ránk az önkormányzat. Az Ady Endre utcai, teljesen felújított épület már kész, a berendezése és a könyvállomány költöztetése zajlik, az átadását tavaszra tervezzük.

– Az intézmény több funkciót is ellát majd, az egyik legfontosabb persze a könyvtári szolgáltatás. De nem csupán könyvtár lesz ez az épület, hanem olyan kulturális közösségi színtér, ahol a város fejlődését szolgáló szervezeteknek, civi-

leknek a munkájához, tevékenységéhez kívánunk helyszínt biztosítani.

– A gazdaság szereplői is helyet kapnak itt, a Co-Working Kávézóban irodai szolgáltatást, munkahelyi kávézókat, internetelérést, csomagérkeztetést tudnak igénybe venni. Egy kicsit iroda, egy kicsit kávézó! Igény szerint tárgyalót, előadótermet is tudunk biztosítani.

– Gyakorlatilag egy színvonalas kultúrplázát hozunk létre, ahol a kultúra mellett a munkához, tanuláshoz egy hatalmas, jól használható információs adatbázis is tartozik. Valahogy így gondoljuk a Magyar Zoltán Tudásközpontot és Könyvtárat, a Magyar Házat – tette hozzá Berczelly Attila.



Idén 150 éve, hogy megszületett

Kincsem, a magyar csodaló

Minden idők legeredményesebb lova Kincsem, a magyar csodaló. Élete során, két- és ötéves kora között, négy teljes szezonon keresztül 54 versenyen indult és Európa legjobbait verve mindig győzött, ezzel a telivértényésztés történetének legendás alakjává vált. Teljesítményét soha egyetlen versenyló sem tudta elérni, ezzel az egész magyar versenylótenyésztésnek szerzett világhírnevet. Hannoverben, Bécsben, Prágában és Angliában a legrangosabb viadalokon diadal-maskodott. Pályájának csúcspontját az 1878-as, 4000 méter hosszú, angliai Goodwood-kupa jelentette.

ELŐSZÖR SENKINEK SEM KELLETT

Kincsem, a verhetetlen, a legyőzhetetlen "csodakanca" 1874-ben látta meg a napvilágot Tápiószentmártonban, gróf Blaskovich Ernő birtokán. (Az utóbbi időkben születése helyét már Kisbérre teszi néhány kutató.) Akkor még nem sejtették, hogy már a neve is telitalálat, hiszen valóban kincset ért a tulajdonosának, sőt az egész nemzetnek is.

Apja egy Combucan nevű import angol telivér volt. Anyja Water Nymph, az ozorai Esterházy-ménés kancája volt. Egyéves korában Gödre került. Kincsem egy éves koráig nem volt a tulajdonos istállójának éke, éppen ezért eladásra szánták másik öt lóval egyetemben. A másik öt el is kelt, Kincsem azonban maradt, senkinek nem kellett.

Aztán két éves korában Blaskovich Ernő, a tulajdonos úgy döntött, megkezdni a ló felkészítést a versenyekre. Karrierje 1876-ban kezdődött. Élete legelső versenyén, Berlinbe megnyerte az 1000 méteres távot. Trénere az Angliából Magyarországra, Gödre települt Hesp Róbert volt.

KÜLÖNÖS BARÁT, KÜLÖNÖS SZOKÁSOK

Legkedvesebb társa egy Csalogány nevű fekete-fehér macska volt, mely nélkül Kincsem egyetlen versenyére sem volt hajlandó elindulni. Legendák keringtek arról, hogy milyen kétségbeesetten kereste az egész istállószemélyzet a boulogne-i kikötőben elköborolt macskát.

Kincsem kissé kényes jószág volt, különösen a vízre volt érzékeny. Ismertté vált a történet, miként sikerült a baden-badeni versenypálya közelében megfelelő vizet találni, mivel a már egy napja szomjazó Kincsem rá sem hederített az addig felkínált ivóvízre.

VERSENYEK ÉS GYŐZELMEK

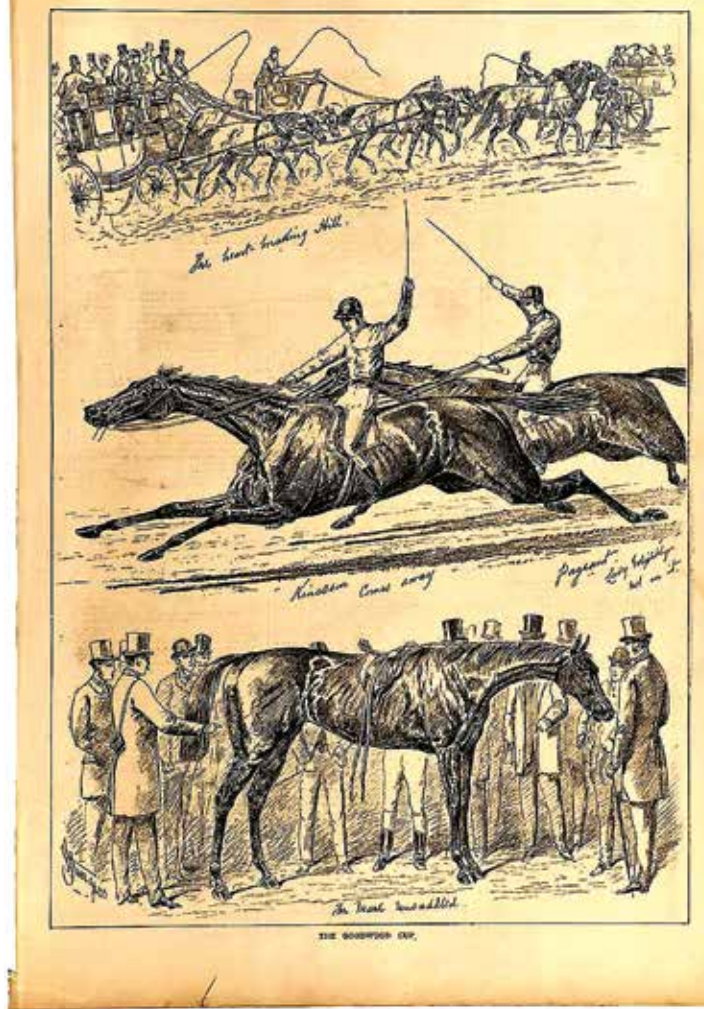
Élete során vonaton beutazta fél Európát. Legnagyobb sikereit Magyarországon, Ausztriában, Németországban, Angliában és Franciaországban érte el. 1876. június 21. és október 29-e között versenyzett és nyert Prágában, Hamburgban, Hannoverben, Frankfurtban, Baden-Badenben, Bécsben,

Sopronban és Budapesten. Háromévesen győzött az osztrák derbin, Pozsonyban, Baden-Badenben és a budapesti Magyar St. Leger futamain is.

Négyévesen Bécsben kezdte a versenyszezont, 1878. április 22-én. Addig 27 versenyen indult vereség nélkül. Egyedül a francia tenyésztésű, 4 éves Verneuilt tartották hasonló képességűnek.

Augusztus 1-jén a Goodwood Cup futamon Kincsemnek Verneuil-jel kellett volna kiállnia, aki előzőleg megnyerte az Ascot Gold Cup-ot. A verseny előtti napokban azonban Verneuil megsérült, így Kincsem könnyen győzött. Egyik nevezetes futása szeptember 9-én Baden-Badenben történt.

Gróf Hugo Henckel lova, Prince Giles The First fej-fej mellett végzett vele, a bírák holtversenyt állapítottak meg. Blaskovich Ernő nem fogadta el ezt az eredményt. Abban az időben, ha az egyik tulajdonos nem fogadta el az eredményt és a díjat sem akarta megfizetni, kérhették az újrafutást. Egyes források szerint rögtön ezután a két ló lefutotta még egyszer a futamot, és ekkor a kitűnő formá-



ban lévő Kincsem hat hosszal megnyerte a 3200 méteres távot.

Kincsem e tekintetben nem tartozott a gyengébbik nemhez, hiszen gyepen az összes mént is csúfosan megverte, akár egy kilométernél rövidebb, akár 4000 méter volt a verseny távja. Ötévesen tizenkétszer állt start-hoz, többek között Berlinben, Frankfurtban és sokadszorra Baden-Badenben.

UTÓDAI IS SOKRA VITTÉK

Kincsemet hatévesen is futtatni szerették volna, de a felkészülések során kiderült, hogy lábai nem egészségesek, ízületei elkoptak. Új korszak kezdődött a számára: ezúttal tenyészkancaként bizonyíthatott, Tápiószentmártonba szállították, ahol öt csikót ellett.

Ebből három a híres mén, Buccaneer utódja, kettő pedig egy Doncaster nevű méntől született. Kincsem első ivadéka, Budagyöngye 1882-ben jött világra. Ez a kanca is később sok győzelmet tudhatott a magáénak. Következő csikója Buccaneertől, Ollyan Nincs (szintén kanca), sok sikert ért el a versenypályákon.

1884-ben Kincsem rövid „szünetet tartott”, de a következő évben világra jött Talpra

Magyar. A csődör eredményes fedezőmén lett. 1886-ban meglátta a napvilágot Kincsör Doncastertől. A fiatal csődört be akarták nevezni a német derbire, de korai pusztulása miatt nem érhetett el eredményeket.

A csodakanca utolsó utódja Kincs volt, melyet 1887-ben ellett. Kincs lánya, Napfény később eredményes versenyzővé vált. Utolsó ellése után Kincsem egészsége meggyengült, gyomor és bélgyorsok kínozták. 1887. március 17-én, tizenharmadik születésnapján egy súlyos kólikaroham következtében múlt ki a magyarok legendás telivérje.

Kincsem terebélyes családfát hagyott hátra, melyen magyar és nemzetközi nagydíjak és futamok győzteseit találjuk. Vérvonala, főleg Németországban, a mai napig tovább él, bár egyik leszármazottja sem érte el ősanya kivételes eredményeit.

A kancák részére rendszeresített legnagyobb angol tenyészetversenyt, az Oakst 1974-ben – Kincsem születésének centenáriuma – Polygamy, Kincsem tizenharmadik anyagi leszármazottja nyerte.

EMLÉKE GÖDTŐL A VILÁGÚRIG

A kanca emlékezetét büszkén ápolja a honi lovas társadalom. Nevét Gödön a Kincsem-

emlékpark őrzi, a budapesti galopp pálya főbejáratánál pedig - A Kincsem parkban - 1977-ben felállították életnagyságú bronzszobrát.

Tápiószentmártonban a lovaspark névadója lett, és 1999. március 20-án nyílt meg a róla elnevezett múzeum, melynek bejárata előtt egy bronzból készült Kincsem szobor fogadja az ide érkezőket. Tápiószelén, a Blaskovich család kastélymúzeumában is megtalálhatóak a leghíresebb magyar versenyló emlékei. Csontváza a budapesti Magyar Mezőgazdasági Múzeumban van kiállítva, ahol megtekinthetők kitüntetései, érmei is.

A telivértényésztés egyik központjának számító angliai Newmarket múzeumában (Horse Racing Museum) felállították a magyar kanca szobrát, a tárlókban pedig karrierjének dokumentumai láthatók.

A csodaló nevét az örökkévalóság számára a **Sárneczky Krisztián** által 2007. június 8-án felfedezett 161975 Kincsem nevű kisbolygó is őrzi.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA:
VEÉR KÁROLY



A jégencse alakú Alba Aréna



Aréna és a nézőtéri szektorok

Nyílt nap a székesfehérvári Alba Arénában

A Hydro Fehérvár új otthona

2023. májusában Székesfehérvár új közösségi terének, az Alba Aréna multifunkcionális csarnokának bokrétaünnepségéről adtunk hírt (159.lapszám). Azóta gőzerővel folytatódott a 46 milliárd forintos beruházás. Február végén két nappal kedveskedett a városvezetés a leendő szurkolóknak, programlátogatóknak.

A jégencse alakú hófehér Alba Aréna sportkomplexum környezete tavaszi zöldben várta a kíváncsi vendégeket: a fű szinte mindenhol kinőtt, a facseteték jó része viszont nem vészelt át az enyhe telet.

Rengetegen érkeztek kerékpárral, kihasználva a február 23-i péntek délután, s a 24-i szombati egész napos kellemes időjárást,

mégis zömében autóval jöttek a családi, baráti társaságok a nyílt napra. Többen szóvá tették az információs munkatársaknál, hogy már most betelt a 400 fős parkolóhely, mi lesz itt, ha 6000-en érkeznek! A tömegközlekedést egyelőre a 22-es, Kisfaludig közlekedő járat jelenti, aminek útvonala úgy módosul, hogy a Budai úti megálló után tesz egy

Aréna kört a busz, s közvetlenül az épület előtt lehet leszállni. Áprilistól várható új járatok beállítása erre az útvonalra. Jelenleg 8-10 perces sétával érhetünk el a főúttól ide.

Igazából a Hydro Fehérvár AV19 új bázishelye lesz a csarnok a következő idénytől. Nyáron a Raktár utcai eddigi 4000 nézős otthonukból, hatalmas erőket megmoz-



A sarokelemek kiemelésével akár kerekesszékek is elhelyezhetők



Óránként indult az idegenvezetés

gatva, költöznek át ide. A szombati közönségnapnak délután a csapat tagjai voltak a házigazdái. A hazai öltöző kék világában órákon keresztül állták az autogram kérék ostromát. A felkészült szurkolók pólókkal, jegyzetkönyvekkel érkeztek, a játékosok Hydro fényképtablók szálait látták el kézjegyükkel. Kár, hogy egy picinyke asztal állt a rendelkezésre ehhez, s nem igazán találták ki a rendezők ennek elegáns módját. **Hári János, Stipsicz Bence, Henrik Nilsson, Ambrus Gergő, Németh Kristóf, Horváth Dominik, Mihály Ákos** jóvoltából sokan vihettek haza aláírt Hydro relikviákat, és rengeteg közös fotó is készült.

A Magyar Jégkorong Szövetség már a februári olimpiai selejtezőt is a fehérvári Arénában tartotta volna, de az engedélyeztetési eljárások elhúzódása miatt végül a budapesti Tüskecsarnokba tették át a meccseket. Viszont nem maradnak ebben a szezonban sem meccs nélkül a hoki rajongói! Az avatóünnepségen, április 19-én a világranglista 12. helyén álló Norvégia küzd Magyarországgal válogatottjával, s 20-án megismétlik az összecsapást. A két jégkorongmérkőzésre a nyílt napok során is hatalmas érdeklődés mutatkozott, sokan a jegyvétel miatt jöttek ki a jégcsarnokba. Az ekkor megnyílt online felületek is tükrözték, hogy mekkora a várokozás: a dupla mérkőzés szinte minden jegye elfogyott szombat estig!

A látványását óránként indultak az A bejáratról. Sajnos a két idegenvezető kapacitása véges, és a lelkesedésük nem pótolta a létszámot. Akár negyedóránként is lehetett volna csoportokat szervezni, akkora volt a szombati érdeklődés. A tömeg vezetés és helyi segítők nélkül öntevékenyen járta be a négy szintet, számos információt hiányolva az építés adatairól, a sajátosságokról, nem

állt rendelkezésre sem egy tájékoztató, sem egy térkép, kiállítás stb. Az óriás kivetítőn sorjázó képeknél meg-megálltak egy pillanatra, de a bejárás élményéhez ezek nem igazán tettek hozzá. Aki jó időben volt jó helyen, az sok érdekességet hallott a felkészült túravezetőktől. A 400-as autóparkoló, 20 autóbusszparkoló, helyi járat kérdése mellett arra voltak leginkább kíváncsiak, hogyan fűtenek, hűtenek az épületben, mitől teljesen környezetbarát a csarnok. Megtudtuk, hogy a jég előállításához használt víz 80%-a állandóan visszaforgatható a rendszerbe, s hogy az energiát 204, hármas fűzőkbe rendezett talajszonda biztosítja. A multifunciót vajon a jég lesüllyesztésével vagy elolvasztásával lehet biztosítani, esetleg egy koncerten az hűti a felfokozott hangulatot? – érdeklődtek humorosan egy baráti közösség tagjai?

Győre Gabriella idegenvezető nem jött zavarba, máris válaszolt. Még a jeges sportoknak is más a jóhőfok-igénye. Pár fok eltérés a jégtánc, a hoki, s a jégkorcsolya felületek közt is van. Ha pedig nincs szükség a jégre, akkor az az olcsóbb megoldás, hogy befedik azt annak megfelelően, hogy az adott pálya parkett, műfű, vagy műanyag borítást igényel. Az eddigi kevés tapasztalat szerint egy ilyen átalakítás 3-4 napot vesz igénybe. Megtudtuk azt is, hogy a lépcsőházak puritán festetlensége abból fakad, hogy a lélegző betonhoz nem kell semmilyen festék- és vegyianyagot használni. A teljes épületet újrarendelték a pandémia alatt olyan szempontból, mit lehetne még környezettudatosabbá tenni. Bár a tervezésben eleve gondoltak a mozgáskorlátozottakra, több olyan ötlet akkor született, hogy szabadabban tudjanak mozogni a nézőtéri sarokponton akár kerekesszékekkel is.

Az impozáns épület alagsorában az öltözőket lehetett megnézni. Az aréna és a nézőtér világa többeket a méret, a fények villódzása mellett azért vonzott, mert szinte „végigülhették” az egyes szektorok, sorok székeit. Nagy kérdésre keresték a választ: hová is vegyék meg a bérletüket? A helyi feltérképezésben az is fontos szempont volt, hol lóg bele egy korlát a képbe, honnan tudja majd a legérdekesebb fotókat elkészíteni a szurkoló, melyik a hazai csapat kispadja, honnan jönnek be a kedvencek a küzdőtérre. A melegedők, sportszobák, közösségi és pihenő helyiségek, büfék, éttermek még alig-alig működtek, de azért ki-ki lehetett próbálni egy-egy ülőhelyet, s akár a VIP-pályolyt. A színvilágban a szürke (beton) – kék (öltözők, 200 mellékhelyiség, berendezési tárgyak) dominál az egész épületben. Lehetőség van arra, hogy bármilyen színűvé varázsolják a külső felületet, estefelé például már nemzeti színekben pompázott az Aréna!

A Városfejlesztési Kft. igyekszik felmérni a lakossági igényeket, a bérlettulajdonosok vásárlási, kulturális, parkolási, de még étkezési szokásait is monitorozta. Az internetes közvéleménykutatás feldolgozása még folyik, de az ötletek közül a nyílt nap már megvalósult. A másik nagy vágy, az Ifjabb Ocskay Gábor Jégcsarnokban oly népszerű közönségkorcsolyázás is megvalósulhat, de ennek idejét az áprilisi nyitó után várhatja a nagyérdemű: április 21., 26-28-án!

Dr. Cser-Palkovics András polgármester így összegezte gondolatait a létesítményről: „Az Alba Aréna egy olyan közösségi tér, ami túl azon, hogy otthona lesz a fehérvári hokinak, koncerteknek, vásároknak és nemzetközi konferenciáknak is tudunk helyet biztosítani Székesfehérváron”.

DR. GÖDE ANDREA



Rock and roll és vidámság, áll a fejfán

I.M. Mazán Tibor fotóriporter

Vannak olyan emberek, akik, ha beteszik valahová a lábukat, nemcsak a fizikai űrt töltik ki maguk körül, hanem besugározzák az egész teret. Vannak olyan emberek, akiknek mindig van egy kedves szavuk a másikhöz, egy bókjuk a lányok felé, egy csattanós pacsí a fiúkkal. Vannak olyan emberek, akik felvidítják a napjaidat, ha rájuk gondolsz, mosolyra húzódik a szád, és szebb lesz a napod. Vannak olyan emberek, akikkel jó együtt lenni, hiszen olyan pozitív energiát sugároznak magukból, amiktől fényesebben süt a nap, és ha rusnya felhők is gyülekeznek, menten kiderül az ég.

Ilyen ember volt Mazán Tibi, vagy, ahogy mindenki ismerte, a Csülök. A Kilián körte-ri vagány fickó nagy utat járt be a neki rendeltetett közel 67 év alatt.

Elkezdett érdeklődni a fényképezés iránt, persze ebbe is a legnagyobb vehemenciával vetette bele magát. A legjobb eszközöket szerezte be, kitanulta a legjobb iskolát Dallos Pistánál, majd a Magyar Újságírók Szövetségénél, és szorgalmával jónevű fotóssá vált néhány év alatt.

Imádta fényképezni az ökölvívó meccseket, a szép lányokat, a tájakat, a természetet. A tanultakon kívül ösztönszerűen ráérezett a fotózás lényegére. Sajtófotósként gyakorlatot a 24 óránál és a Regio Regia magazinnál szerzett. Mindig jó szívvel fogadta a kriti-

kát, a jobbító szándékot. A képek így egyre jobbak lettek, de a munkatempó csak egyre gyorsult.

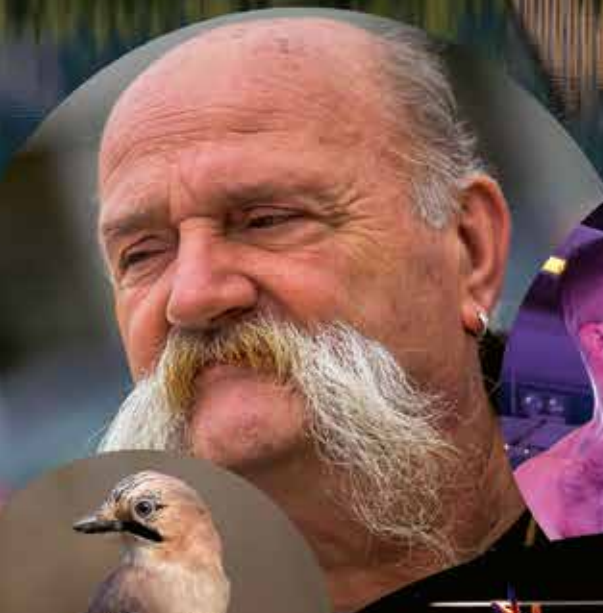
A jókezü fotósra mások is felfigyeltek. Dolgozott a Szakképzési Centrum, és a Városháza fotósaként is, tavaly év végén pedig úgy alakult, hogy parlamenti fotós lesz belőle, Bencsik János országgyűlési munkatársaként. Ez azonban csak terv maradt, ehelyett – ahogy azt János írta Facebook bejegyzésében – találkozunk valamikor egy égi kiskocsmában...

Büszke volt, hogy képeiből többet leközltek a küzdősportok portáljain, a National Geographic-ban, és kiállíthatott a tatabányai őszi tárlaton is.

Mérhetetlen szorgalma, kitartása röpitette rövid idő alatt a fotós pálya magaslatába, ugyanakkor éppen ez, a rengeteg bevállalt feladat vette el tőle a további lehetőségeket. Január közepén, szeretett sportszarnokában, munka közben, egy szalagavató megörökítése közben állt meg a szíve. A mentősök egy órán át küzdöttek az életéért. A többi néma csönd: intenzív osztály, mélyaltatás, megrebbenő szempillák, apró kézmozdulatok, majd a reménytelen, hosszú, téli álom.

Fotóival búcsúznak kedves munkatársunktól, barátunktól.

VEÉR KÁROLY





Széles körű együttműködés áll a pályázat mögött

„Európa Ifjúsági Fővárosa – Tata 2027”

Tata önkormányzatának meghívására látogatott a városba Nagy-Vargha Zsófia, fiatalokért felelős helyettes államtitkár, aki a Piarista Rendházban egyeztetésen vett részt az „Európa Ifjúsági Fővárosa - Tata 2027” című pályázattal kapcsolatban. Tata Város Önkormányzata 2023 novemberében jelentette be, hogy csatlakozik a kezdeményezéshez, és megkezdte egy pályázati anyag előkészítő munkálatait.

Az Európa Ifjúsági Fővárosa pályázatot a strasbourgi Európa Tanács mellett működő Európai Ifjúsági Fórum hirdeti meg. A pályázat célja a fiatalok helyi közéleti szerepvállalásának, részvételének ösztönzése, és az európai identitás erősítése. A program keretében minden esztendőben lehetőséget kap egy-egy európai város arra, hogy egy éven át bemutassa a fiatalokkal kapcsolatos innovatív ötleteit, projektjeit, tevékenységeit.

– Már évekkel ezelőtt megfogalmazódott a jelentkezés gondolata – mondta a találkozón a pályázatot koordináló **Rigó Balázs** alpolgármester –, amikor a koronavírus járvány után a helyi közösségek és az ifjúsági élet újrakiépítése jelentette az egyik legnagyobb kihívást. Már akkor azt gondoltuk, hogy ez a pályázat sokak számára hívó szót jelenthet, és szívesen csatlakoznának hozzá, ezért az elmúlt években azon dolgoztunk, hogy megteremtjük a pályázaton való indulás alapfeltételeit. Ilyen volt többek között egy városi ifjúsági stratégia megalkotása, a civil szervezetekkel való együttműködés rendszerének megerősítése, és egy önkormányzati ifjúsági referens tevékenysége is.

A pályázati cím, története során eddig több, mint 12.000 esemény megvalósulását tette lehetővé a győztes városok számára, melyek több, mint 14.000 önkéntest mozgósítottak és több, mint 80 millió eurót fektettek be az ifjúságba az évek alatt.

– Bármelyik magyar város lehetne Európa Ifjúsági Fővárosa – fogalmazott **Michl József** pol-

gármester –, de az a kérdés, hogy van-e zászlóvivő, aki felvállalja, hogy viszi ezt az ügyet. Az önkormányzat egyik legfontosabb feladata a közösségfejlesztés, s mivel az elmúlt hetekben kitűnő partnerek csatlakoztak hozzánk, így van esélyünk arra, hogy elnyerjük ezt a lehetőséget, a helyiek, a vármegye és a kormány támogatásával pedig ez egy igazi közösségi munka lesz.

Nagy-Vargha Zsófia elmondta, nagyon fontos számukra, hogy helyben, személyesen tájékozódhassanak a hazai városok jó gyakorlatairól.

– Azt látjuk, hogy vannak különbségek – emelte ki a fiatalokért felelős helyettes államtitkár –, de vannak zászlóvivők, és Tata középük tartozik. Bízunk a pályázat sikerében, azonban bármi is történik, Tata nem veszíthet a projekttel, mert már most sok munka van benne, ami itt helyben közösségeket, értékeket kovácsolt. Ez azért is fontos, mert azt látjuk, hogy a pandémia és a háború következtében kialakult mai helyzetben a fiataloknak nagyobb szüksége van közösségekre, és a közös gondolkodásra, mint korábban bármikor.

Az elmúlt hónapokban már több egyeztetés zajlott a lehetséges együttműködő partnerekkel, civil szervezetekkel, rendezvény-szervezőkkel, sportegyesületekkel, a szálláshelyek üzemeltetőivel, de természetesen a program főszereplői a fiatalok, akiknek kiemelt szerepe van már az előkészítő munka során is.

– Tata számára külön apropót szolgáltat – ismertette a pályázat részleteit **Rigó Balázs** –, hogy 2027-ben éppen 300 éves évfordulója lesz

annak, hogy a török kiűzését követően az Esterházy-család birtokába került Tata és környékbeli települések sora, ezzel pedig megkezdődött településünk történetének második aranykora. Hiszünk abban, hogy ez a jubileum alkalmat kínál arra, hogy felidézünk: egy válságos helyzetet, sőt, szinte teljes pusztulást követően is van lehetőség a megújulásra, az építkezésre, egy olyan közösség és hely megformálására, amely évszázadok múltján is életképes.

– Pályázatunk gondolatíságát az „Emlékezz! Gondold újra! Kezdd újra!” hármas jelszóval, illetve annak angol megfelelőjével foglaltuk össze: „REmember! REthink! REstart!”. Ehhez kapcsoltuk a fiatalok megszólítását célzó felhívásunkat is: „Vájl a részesévé! Gondolkodj! Kezdd el!”, azaz „GET involved! GET to thinking! GET started!”. Programunk fontos részét képezi a lokális identitás megerősítése, a helyi fiatalok minél szélesebb körű bevonása a településünk jelenével és jövőjével kapcsolatos ügyekbe, és az azokról szóló döntések alakításába, a fiatalok önismereti, önértékelési és önfelkészítési készségeinek javítása, az esélyegyenlőség biztosítása, az önkéntesség erősítése, valamint új, alulról jövő kezdeményezések felkutatása és elindítása.

A pályázat első fordulójában egy előzetes koncepciót kellett benyújtani, majd ezt követően március második felében hozzák nyilvánosságra azon települések neveit, melyek továbbjutottak.

TO

Fotó: Kiss T. József



Külföldi vendégek csoportjai sokszor érkeznek tapasztalatcserére

Ökofalu Tata - Agostyán/Ágostonliget-en

„Legjobb befektetés az életmódváltás”

Több mint harminc éve, szinte az elsők között jött létre Magyarország egyik első ökofaluja, melyet a Természetes Életmód Alapítvány működtet a Gerecse - hegység nyugati kapujánál. A projekt megálmodója, Czumpf Attila agrármérnök, humánökológus ismertette céljait.

– 1993 óta gyűjtjük a vidék megtartó erejét jelentő hasznos tudást, mellé a legújabb, jól működő megoldásokat. Mindezeket egy fenntarthatósági mintává formálva először magunkon próbáljuk ki, arányosítva a jelen helyzettel, majd a környezeti nevelés-, oktatás-, képzés eszközeivel kínáljuk a gyerekekembertől a felnőttig, mindenkinek.

– Az ökofalvak, mai elnevezéssel – élőfalvak – szerte a világon, de a 90-es évek elejétől Magyarországon is megpróbálnak választ adni ezekre a kérdésekre gyakorlati tudományos eredményeikkel és személyes példamutatásukkal. Az eltérő természeti, társadalmi környezetben létrejött kvázi modellkísérletek igazi értéke a mozaikosság, a sokszínűség.

– Hiánypótló céllal jött létre a Magyar Élőfalu Hálózat szakmai és érdekvédelmi kollégiuma. Agostyán, Drávafok, Galgahévíz, Gömörszőlős, Gyűrűfű, Máriahalom, Somogyvámos, Visnyeszéplak, Nagyszékely. (www.elofaluhalozat.hu).

– Az agostyáni falu az ökofalvak előszobájaként működik. Programjainkon lehetőség adódik a természeti-társadalmi környezet jobb megértésére, a természetes szükségletek szerinti életmódban boldog, magán és a társain is segíteni tudó, tájban élő ember újrászületésére.

– „Életvezetési minták a-z-ig” programunk keretében mutatjuk be például az öko házépítést szelíd energiák alkalmazásával, a fenntartható területhasználat módjait, az okszerű földműves gazdálkodást, benne a Natura2000 területek kezelését, tartamos erdészeti tevékenységgel.

– Persze nem maradhat ki a kismestersegek gyakorlása, a reformkonyha megismerése, és a természetes módon való egészségvédelem sem. Tanulható az ételkészítés önellátás, a gyümölcsészet, a haszonvételezés, a permakultúra, azaz a természetes életmód megtapasztalása.

KTJ

BURGER KING® AZ AUTÓPÁLYA MELLETT

Ács - Az M1 autópálya ácsi lehatárolásánál nyílt meg a BURGER KING® 56. magyarországi étterme, melynek különlegessége, hogy ez a gyorsétterem lánc első autópálya melletti egysége. A Budapest-Győr útvonalon, a 94. kilométerkönél található BURGER KING® az átutazó forgalom mellett természetesen



a környéken élők és dolgozók számára is biztosítja az eredeti WHOPPER® élményt. A több mint egymilliárd forintos beruházás tavaly márciusban indult, az étterem 50 főt foglalkoztat majd. (KTJ)

A BRIDGESTONE

A LEGJOBB TECHNOLÓGIAI BEFEKTETŐ

Tatabánya - Ünnepes gálaesemény keretében adták át a Joint Venture Szövetség (JVSZ) által kiírt "Companies for the Future Award" 2024-es díjait. A Bridgestone Tatabánya kiemelkedő, jövőbe mutató digitális megoldásaival érdemelte ki a Best



Technology Investment különdíj kategória első helyezését.

ÖSSZEKÖTŐ ÚT PÁTY ÉS

AZ M1 AUTÓPÁLYA KÖZÖTT

M1 - Átadták a Páty és az M1 autópálya közötti összekötő utat, az első ütemét annak a bruttó 6 milliárd forintos projektnek, amely lehetővé teszi, hogy a Pest vármegyei település kerület nélkül csatlakozhasson az autópályához. **Gulyás Gergely**, a Miniszterelnökséget vezető miniszter Pátyon, az út és a kapcsolódó létesítményeinek átadó ünnepségén hangzott: az összekötő út nagymértékben segíti a Pátyon, Biatorbágyon és a környéken lakók életét.



Viráglány varázslatos világa

ZSUZSANNÁBÓL RAJZFILMRENDEZŐ LEHET

Ha nem lenne oly szerény ez a „kislány”, mint amilyen, bizonyára önarcképét is megfestette volna már. Én azt gondolom különleges kép lenne ez, azokat az időket idézve, amikor az indiai vagy szumír királylányok oly természetesen vegyültek el a tömegben, mint mostanában a postások.

Hogy melyik festő számít s mikortól festőművésznek, azt nem könnyű meghatározni. Egyesek szerint akkortól, ha kézben van a diploma, mások szerint az első hivatalos kiállítás megnyitása után. A végső értéktételek meghozása egyformán joga a szakmának is, közönségnek is.

Az oroszlányi Kuris Zsuzsannának még nem lehet diplomája, hiszen csak tavaly érettségizett a Lengyel József Gimnáziumban. Tekintettel, hogy beindult itt a képzőművészeti posztgraduális képzés - vállalta, hogy még két évig oroszlányi „gimnazista” marad. Ami azért is jó, mert korábbi kedves tanárai Pfisterer Ilona, Póznér Gábor, Einhardt János, Hajós Gábor, Fischer Gyula egyengethetik tovább az útját. És az is jó, hogy a gimnáziumtól nincs messze a Népek Barátsága utca, melynek 8. emeletéről, az ablakon át látni lehet a tatabányai Turul madarat is, lefelé pillantva pedig itt van a csónakázó tó, amarra Kecskéd, a reptér - a legjobb perspektívák egy szárnypróbálgató, repülni kész művészpalántának...

Saját szobája egyben műterem is - a festmények, grafikák, képregény vázlatok közt leginkább az alkotó tud eligazodni.

- Nem igazán szeretem a festőállványt - mondja Zsuzsanna - úgy áll rá a kezem legkönnyebben rajzolásra, festésre, ha a padlóra terítem az alaplapot. Itt rajzolgattam óvodáskoromtól, azt hiszem a babázás helyett is, s talán hetedik osztályos koromban jöttem rá, hogy nagyon tetszenek nekem a rajzfilmek, talán már ekkor megszerettem Jankovics Marcellt, s határoztam el, hogy

valami hasonlót szeretnék csinálni egész életemben. Talán második gimnazista lehettem, amikor elkészült az első képregényem, ami be is jutott egy lípcsei pályázat versenyprogramjába, kaptam is elismerést. Manapság a képregény s a rajzfilm műfajában is a japán alkotók a leginkább elismertek az egész világon. Igyekszem tanulni tőlük és felhasználni sokféle eredményüket a mostani „A magyar Életfa” c. képregényemhez.

- Egy „fát” általában statikusnak gondolunk.

- Be lehet népesíteni emberekkel, mitológiai alakokkal, tündérekkel, madarakkal, fénnel és játékkal, mindenféle fantáziával, a gyökerektől a lombokig zajló dinamika, a fenséges szerkezet ábrázolásával, az egy helyben való történések drámai erejével...

- A képregénytől egy lépés a rajzfilm.

- Ha végzek e mostani kurzusban, szeretném elvégezni a Pannonia Rajzfilmstúdió szakmai tanfo-



lyamat. Ha sikerül, bizonyára kapok ott rajzoló munkát s talán ajánlást is az Iparművészeti Egyetemhez, amit párhuzamosan szeretnék elvégezni. Tudom, hogy hivatásos rajzfilmíró vagy rendező csak a kiválasztottakból lesz.

- Az eddigi eredmények?

- Volt már kiállításom a komárom-szőnyi kollégiumban, saját középiskolámban, az oroszlányi művelődési ház kiállító termében, s a Heuréka könyvesbolt „Kék-termében”. Ez utóbbihoz kedves élményem fűződik. Tavaly tavasszal nem voltam biztos benne, hogy a középiskolás ballagásunkra én is tudok új ruhát vásárolni. Három héttel korábban értesültem, hogy egy műgyűjtő megvásárolta három festményemet... Hát így lett nekem is új ruhám. Grafikáimat viszont láthattam idáig az Oroszlányi Évkönyvben, majd a magyar „Tolkien Társaság” kiadványában, mely a „Gyűrűk ura” c. nagysikerű film tiszteletére szerkesztődött, s érdemesnek találták reprodukálni vonatkozó témájú festményemet. Több - mitológiai ihletésű - grafikám jelent meg illusztrációként a Magyar Csillagversek c. kiadványban. E-gyébeként is érdekel a csillagok világa, az asztrológia, fantasztikus távlatokat rejt, s egy képzőművész számára igazán fontosak a perspektívák...

Nézegetem az éppen kéznél lévő festményeket igazán tetszenek a fehér gémek a plazmazöld vízben, a sejtelmes, kéklő csillagfényeket, áttört hajnali homályokból felderengő olajpasztell tájakat, a Napistent imádó halvány vörös égi fodrozódásokat, a megkapó csendéleteket, biztos kezű portrékat, fantáziadús álomalakokat, s hát mit is kívánhatnék, minthogy sok sikert a pályán!

S. K



SCHAFER SZODA

**20 éves tapasztalattal
vevőink szolgálatában!**

Termékeink és szolgáltatásaink: szódavíz (szikvíz), tisztított, ionizált és lúgos víz gyártása, forgalmazása, kiszállítása, 25 literes kór ballonok töltése és kiszállítása, vízádagoló gépek eladása, bérbeadása Tatabánya és környéke területén.



2800 Tatabánya, Táncsics u. 74.
Mobil: +36 (20) 333-0190
Web: www.schafferszoda.hu



ANDREA

FODRÁSZAT



Tatabánya, Győri út 10. fsz. 1. (OBI-val szemben)

Az ideális partner mi vagyunk!

Időpontegyeztetés:

34/310-554, 30/336-7841

KORMORÁN

KONCERT

PÁPA, 2024. MÁRCIUS 14., 17.00 ÓRA
HELYSZÍN: ESTERHÁZY-KASTÉLY UDVARA

SZERVEZŐ: PÁPAI NYUGDÍJASOK ÉRDEKVÉDELMI-ÉRDEKKÉPVISELETI EGYESÜLETE
A "PÁPAI PROGRAMSOROZAT MEGVALÓSÍTÁSA" CÍMŰ PROJEKT KERETÉBEN



Petőfi
Kulturális
Ügynökség



Magyar
Kultúraért
Alapítvány